

Desktop
Publishing

Prijs F 9,95
0
februari 1994

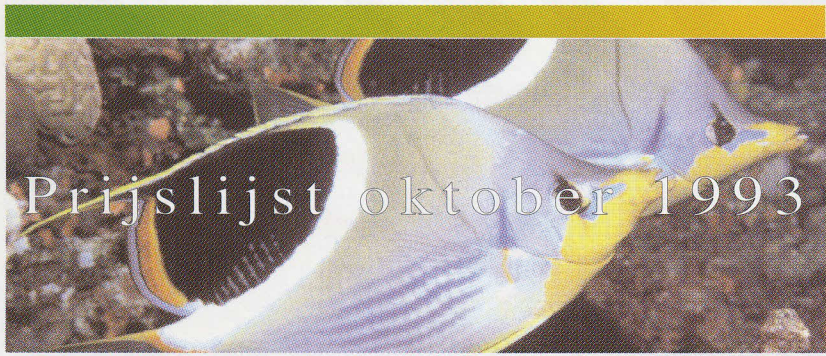
Amiga+

Amiga Plus het nieuwe maandblad
voor de Amiga gebruiker!

- * Amiga+: gemaakt op de Amiga!
- * ArtExpression, BME en Hotlinks nader bekeken
- * Settler, een splinternieuw spel
- * Met Brein nu 2x zo snel je huiswerk af
- * De turbokracht van de G-Force 040 getest

Postbus 81186
3009 GD Rotterdam
Telefoon/Fax: 010 - 4.55.97.02
BBS: 010 - 4.55.93.51
Postbank: 6217448
K.v.K. nummer: 184954
BTW nummer NL756.94.566.B.01

- KLEURENPRINTSERVICE
- LITHOSERVICE
- DTP SERVICE
- INSTRUKTIELESSEN

KLEUREN SERVICE

Prijzen van kleurenprints

Kleurenprint per stuk	fl. 12,80
Kleurenprint op onscheurbaar vinyl (adreskaarten)	fl. 14,80
Kleurenprint op stickervellen (onscheurbaar vinyl)	fl. 14,80
Pantone kleurenpalet 730 kleuren MS-DOS	fl. 72,50
Pantone kleurenpalet 730 kleuren PageStream2	fl. 72,50
RGB kleurenpalet DPaint 4.096 kleuren	fl. 135,00
Printgereed maken voor Videodoos per regel	fl. 2,50
aan geleverde asciitext in tekstbox invoeren	fl. 2,50
Kleurenprints 02-10 stuks van 1 origineel	fl. 7,50
Kleurenprints 11-50 stuks van 1 origineel	fl. 5,00
Scannen in 2.200.000 kleuren	fl. 20,00
Scannen in 16.700.000 kleuren	fl. 25,00

Vanaf de standaard rekentijd van 10 minuten wordt fl. 0,50 per minuut berekend. Prijzen zijn exclusief 17,5 % BTW en exclusief verzendkosten.

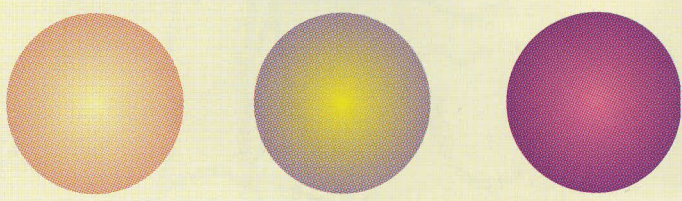
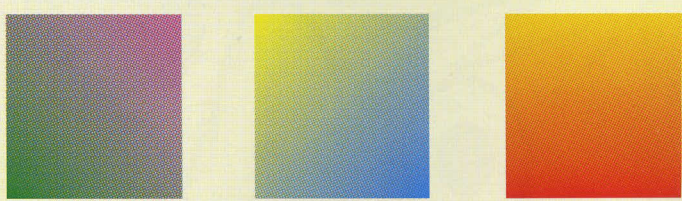
Wij rekenen geen startkosten. Prijswijzigingen voorbehouden.

DTP SERVICE

Voor het uitwerken en drukklaar maken van uw ontwerpen, folders enzovoort kunt u bij ons terecht. Zowel voor DTP werk als voor het maken van computer graphics in kleur of zwart / wit. Prijzen vanaf fl. 70,00 per uur.

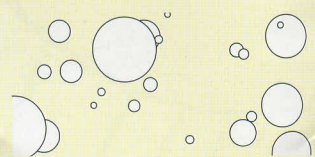
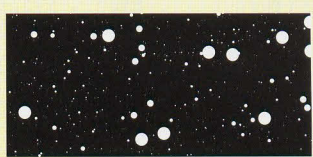
Juist in full colour kunnen wij het maximum aantal kleuren van 16.700.000 ondersteunen. Volgens het PMS kleurensysteem kunnen wij al die miljoenen kleuren verwerken en op onze printer een zogenaamde proefdruk maken.

INSTRUKTIELESSEN

U wilt meer op uw Amiga doen dan spelletjes of u begint net, wij maken u wegwijs en helpen u de CLI te begrijpen. VANAF FL. 30,+ PER UUR

DAGELIJKS VAN MAANDAG TOT EN MET VRIJDAG ZIJN WIJ BEREIKBAAR OP ONS INFORMATIENUMMER VAN 13.00 TOT 16.00 UUR. WILT U LANGSKOMEN, NEEM DAN EVEN TELEFONISCH CONTACT MET ONS OP.

Colofon

Nummer 0 - februari 1994

Redactie:

Telefoon: 010 - 4422863
Aart Jan Moerkerke

Medewerkers:

Corstiaan Breedveld
Ekke Verheul
Hans van Leeuwen
Peter Wijgers
Ron Fonteine

Uitgever:

Amigazien

Vormgeving/opmaak:

CompArt
Pictur-It

Fotografie/Illustraties:

Rudie Jaspers

Advertenties:

Corstiaan Breedveld
010-4559702
Aart Jan Moerkerke
010-4422863

Drukker:

Muco, Nunspeet

Oplage:

2.000

Overname van artikelen
en/of het vermenigvuldigen
daarvan is uitsluitend
toegestaan na uitdrukkelijke
schriftelijke toestemming
van de uitgever.

Abonnementen:

Telefoon/Fax:
010 - 4.55.97.02
010 - 4.42.28.63

Amiga⁺

Losse nummers F. 9,75
F. 95,00 per jaar

Cover: Rudie Jaspers

Inhoud:

1	Colofon, inhoud	22	Vraag en aanbod van partikulieren.
2	In de computerwereld is niets zeker. Updates volgen elkaar met de snelheid van het licht op en nieuwe hardware-mogelijkheden schieten als paddestoelen uit de grond. In de rubriek 'Primeur' worden actuele ontwikkelingen op de voet gevolgd. Op software- en hardwaregebied zetten we de leukste 'primeurtjes' op een rijtje.	23	Brein, een educatief programma speciaal voor het makkelijker en sneller leren van vreemde talen en huiswerk, geheel op uw eigen niveau aan te maken.
3	Redactioneel, over het hoe, waarom en wat van een nieuw tijdschrift.	25	Geheel nieuw in Nederland, een uitgebreid aantal (50) artikelen over tips en trucs. Elke maand een ander item. Deze Aflevering: De Airbrush.
4	DTP mogelijkheden van PageStream met behulp van Art-Expression, Hotlinks en Pageliner overzichtelijk in 4 delen.	29	ARexx cursus op een eenvoudige manier voor de allereerste beginner.
9	AMOS, de Basic taal voor op de Amiga besproken door Jurgen Valks, die er ook wat eenvoudige voorbeelden bijvoegt.	33	Een DTP pakket gekocht, het boek gelezen en wat nu? Hierin een duidelijk antwoord op al uw mogelijke DTP vragen.
11	Public Domain Software onder de lope genomen door Ron Fonteine, disk 17 t/m 22	39	Review van Scala 300, het ultieme multimedia pakket, geschikt voor video en presentaties.
14	Utilities, opgezocht en omschreven door Hans van Leeuwen, dit maal twee utils: Een diskmonitor en een teksteditor GoldED	42	Onze PD coverdisk met Brein, Annotate, Mystix en utilities
18	Settlers, het nieuwste spel van Blue Byte, dus van goede kwaliteit, lees en bekijk de plaatjes. U krijgt er vanzelf zin in, het lijkt op Lemmings.	44	Emplant, de perfecte MacIntosh emulator, die het origineel vaak overtreft.
		45	G-Force getest op snelheid, gemak en compatibiliteit
		48	Laatste pagina, hierop de allerlaatste binnengekomen berichten, nieuwtjes nieuwtjes enz.

SYQUEST BIJDT RUIMTE

Als het aan Syquest ligt, hoeft niemand meer opslag-ruimtegebrek te hebben. Onlangs kwam het bedrijf met een 105 megabyte removable hard cartridge drive op de markt, dat bleek niet genoeg. Met een 270 megabyte 3,5 inch removable drive slaat Syquest opnieuw een prima slag. De drive heeft uiterlijk veel weg van een gewone 3,5 inch diskette-drive. Innerlijk is er echter een wereld van verschil. 270 Megabyte met een overdracht-snelheid van 13,5 msec... dat is racen!

Het grote voordeel van de drive is, dat de net nieuw gekochte 105 mb cartridges niet weggegooid hoeven worden. Ze doen netjes hun werk in de nieuwe drive.

3,5 INCH HARD DISKS VOOR DE A1200

Je hebt een Amiga 1200 en je wilt een hard disk. Een kijkje in de winkel leert al snel, dat het niet moeilijk is om een hard disk te vinden, maar de mogelijkheden zijn vrij duur. Media Source heeft hier een oplossing voor gevonden. In plaats van de duurdere 2,5 inch hd's geven zij de A1200-gebruikers de mogelijkheid 3,5 inch hard disks in hun parapadeetje te plaatsen. Drie voordelen komen meteen om de hoek kijken: een lagere prijs, een snellere data-overdracht en meer keuze.

MARIO IN AMIGA-LAND

Binnen niet al te lange tijd zal het Nintendo-wonderkind Mario de Amiga-wereld gaan verkennen. Mindscape zag kans de Nintendo- en Amiga-wereld bij elkaar te brengen. Wie de actie van de NES-spellen verwacht, komt echter bedrogen uit. Het eerste 'Super Mario Brothers'-spel op de Amiga is een educatief exemplaar. Het spel 'Mario is Missing' is een geografisch leermiddel voor kinderen vanaf zeven jaar. En dan moeten die kinderen nog redelijk Engels kennen ook, want een Nederlandse versie zit er waarschijnlijk niet in. De opzet van het spel maakt echter veel goed: Mario is ontvoerd door duivelse wezens en zijn kinderen moeten een tocht door de wereld maken om hem te zoeken. De hulpmiddelen, die tot de beschikking van de speler staan zijn: logisch nadenken, kompas-ervaring en kaartlezen.

MONTEREN VIA SCALA

Nog niet zo gek lang na de MM200 versie komt Scala met de nieuwe MM300 en Echo EE100 updates. Het bekende multimedia-programma heeft een aantal aantrekkelijke nieuwtjes. MM300, de opvolger van MM200, bezit nu een aantal superman-eigenschappen. Het veranderen van de brush-grootte en de grootte van achtergronden levert geen problemen meer op. Daarnaast kan geluid vanaf harddisk worden geladen, zijn er tal van nieuwe tekst-, pagina- en palet-effecten, kunnen 24bit beelden worden 'gepreviewed' en kan Floyd Steinberg dithering worden toegepast. Met Echo EE100 veranderd het leven van de Amiga-video-liefhebber in een zevende hemel. Monteren via Scala in eerste generatie behoort nu tot de mogelijkheden. Bij het programma wordt een montagekabel voor de video-speler en een infrarood module voor de videorecorder geleverd. Voortaan kunnen apparaten met een infrarood afstandbediening dus ook door de Amiga (en Scala) worden aangestuurd.

Redactioneel

Een nieuw Amiga-magazine? "Waarom dan toch?", is een veel gehoorde vraag. De boekenwinkels liggen vol met Amerikaanse, Engelse en Duitse Amigabladen. Dat is meteen onze reden. Tot nu toe hebben slechts een paar uitgevers het lef gehad een Nederlands Amiga-blad het daglicht te laten zien. Wij zijn van mening, dat in ons kikkerlandje voldoende Amiga's worden gebruikt om het papier-aanbod in de winkels uit te breiden met een nieuw Amiga-magazine. Oké, het is een kwestie van je nek durven uitsteken, maar de Amiga-gebruikers verdienen dat.

Een tweede reden is, dat wij bepaalde onderwerpen in het reeds bestaande Amiga-magazine missen. Een voorbeeld hiervan zijn de particuliere advertenties. De vraag: 'waar koop je een tweedehands Amiga-artikel en hoe verkoop je de spullen waar je op uitgekeken bent?' is tot op heden onbeantwoord gebleven. Samen met de Amiga-gebruikers, voor hen wordt het blad tenslotte gemaakt, hopen we een antwoord op die vraag te vinden. Verder missen we de diskette. Veel buitenlandse computer-bladen hebben een deel van hun aantrekkingskracht te danken aan de bijgeleverde diskettes. Er is vraag en er was geen aanbod. Dat de prijs hiervoor soms buitensporig hoog is een veel gehoorde klacht. Niet bij ons. We weten, dat twintig gulden voor een magazine met diskette de portemonnaie behoorlijk uitbuit. Hier hebben we zelf al last van en dus kunnen we dat andere mensen niet aandoen. Ons motto: vergelijk de prijs en oordeel zelf!

De laatste en zeker niet onbelangrijkste reden voor het starten van een nieuw magazine voor de Amiga: we vinden het leuk. De Amiga heeft ons inmiddels ontelbare uren in haar ban gehouden en we weten dat dat voor velen geldt. De ontwikkelingen staan echter niet stil. Hoewel de Amiga een redelijk goedkope computer is, wil elke wat serieuzere gebruiker uitbreiden. Dat zij een grote prijs winnen in een loterij is onwaarschijnlijk. Het blijft dus kiezen tussen die felbegeerde harddisk, een mooie grafische 24-bit kaart of een geheugenuitbreiding. Koop je spelletje a of spelletje b? Maar is zo'n investering het geld waard. Krijg je waar voor je geld of koop je een kat in de zak? Met behulp van actuele beschrijvingen van hard- en software hopen wij de keuze gemakkelijker te kunnen maken. Met kritisch oog zullen we de nieuwe ontwikkelingen volgen. Ook dat verdient de Amiga-gebruiker! De Amiga is leuk en professioneel en moet dat ook blijven. Bovendien wordt Amiga⁺ geheel op de Amiga opgemaakt! We kunnen niet in uw portemonnaie kijken, maar we kunnen wel voor eerlijke informatie zorgen.

Wij wensen alle lezers veel lees- en Amiga-plezier. Als jullie evenveel plezier beleven aan het lezen als wij aan het maken, dan hebben wij ons doel bereikt.

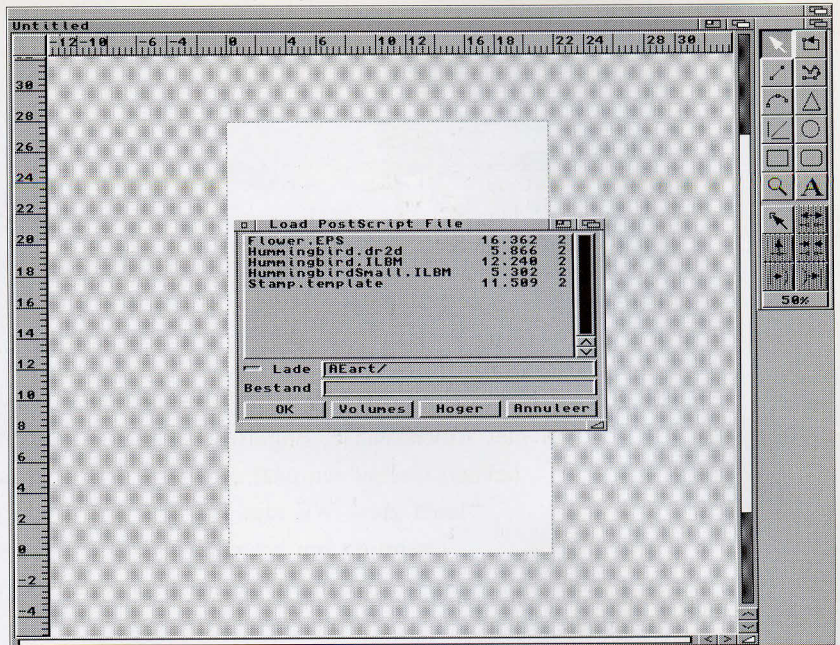
De redactie.

ArtExpression zet een standaard neer in vector techniek op de Amiga en laat zien dat een professioneel pakket niet synoniem is met ingewikkeldheid

Corstiaan Breedveld

Standardscherm ArtExpression met rechts de toolbox en in het midden de laad-requester, die een heel nieuwe optie heeft: je kunt nu de requester vergroten of verkleinen.

ArtExpression: Vectors tekenen

DTP op de Amiga

In nummer 1 van Proof (een DTP magazine) van januari 1992 heb ik een artikel geschreven over het DTP-en op de Amiga met het programma PageStream van Soft-Logic. Ruim een jaar en een aantal Amiga-versies verder, zijn er steeds meer professionele pakketten voor de Amiga op de markt gekomen. De nieuwste Amiga's (4000 en 1200) kunnen via hun AGA chipset nu 256 kleuren tegelijk in alle voor-komende resoluties laten zien. Alle 256.000 kleuren van een EHAM plaatje verschijnen nu in een keer op de monitor met een snelheid die zijn weerga niet kent.

Een machine die zo veel in zich heeft moet natuurlijk ook in staat zijn om professioneel met zijn vector-georiënteerde plaatjes om te gaan. Dat kan hij nu ook, want de makers van het DTP pakket PageStream hebben een vector tekenprogramma ontwikkeld: ArtExpression. Dit pakket werkt samen met het Hotlinks-, BME- en Pageliner-programma waarover later meer.

In dit artikel neem ik u mee langs alle mogelijkheden die dit nieuwe pakket biedt en dat zijn er vele. Om door al die mogelijkheden de bytes niet meer van de bits te kunnen onderscheiden volg ik daarbij de menu balk met de bijbehorende opties. Later ga ik in op de fantastische multitasking mogelijkheden waar het softwarehuis Soft-Logic gretig gebruik van maakt.

Installatie

Om te beginnen is het installeren van de vier diskettes heel eenvoudig via de bijgeleverde standaard Commodore installatie procedure. De gebruiker kan hier ingeven of hij professioneel is of een beginner. Kiest de gebruiker voor beginner

dan krijgt hij enkel nog de vraag waar het programma geïnstalleerd moet worden. Een eventuele nieuwe directorie (lade) kan dan nog ingevoerd worden. De procedure vraagt vanzelf naar de opeenvolgende diskettes en of u de meegeleverde fonts, plaatjes enzovoort direct wilt meen installeren of niet. U hebt er verder geen omkijken naar. Zelfs kun je nog kiezen of je nog een zogenaamd logfile wilt laten aanmaken. Dat is een file die precies bijhoudt waar welke file naar toe werd gecopieerd. Deze file kan direct danwel naar de printer gestuurd danwel naar diskette gesaved worden. Toch erg handig als u wilt weten welke files er bij welke programma's horen, vooral als u sommige programma's wilt wissen, hoewel ik me niet kan voorstellen dat u ArtExpression ooit nog kwijt wilt. U kunt dan precies aan de hand van de logfile zien welke hulpfiles er bij horen.

Laat ik beginnen met het starten van het programma ArtExpression door op de desbetreffende icoon tweemaal met de linkermuis knop te klikken. Binnen de kortst mogelijke tijd staat het programma op het scherm. De witte pagina in een grote grijze werkomgeving. De werkomgeving van ArtExpression komt zeer overzichtelijk over en is eenvoudig en goed doordacht neergezet. De belangrijkste tekengereedschappen die op een logische wijze gerangschikt zijn, staan in een eigen window aan de rechterkant van het scherm. Via de icon informatie is die ook aan de linkerkant van het scherm te zetten.

De gereedschapskist (toolbox)

Het gereedschappenvenster (kortweg toolbox genaamd), bevat de algemeen te verwachten tekengereedschappen in zo'n programma: lijnen, krommen, polygoenen, boxen, afgeronde boxen en

Beziër curven. De belangrijkste tool (Beziër) is gelijk ook de zwakste. Heb je eenmaal zo'n curve getekend dan zie je geen controlepunten. Hiervoor moet je op de edit pointer klikken links onder in de toolbox. Nu verschijnen er allerlei controle punten aan de Beziër curve. Helaas is niet te zien welk Beziër controle punt bij welke lijn hoort. Er loopt namelijk geen lijntje op het scherm van de controle naar de lijn. Die zie je pas verschijnen (in een andere kleur), als je op een van die punten klikt. Met de vierkantjes heb je controle over de maat en de plaats van de lijnen. Met de rondjes hou je controle over de bochten die in de lijnen zitten. Op z'n lijn kun je punten en krommen bijvoegen en/of van elkaar afhalen. Heb je een letter bijvoorbeeld met veel krommen dan staat die vol met controle punten, te veel lijkt het wel. Je moet het vergrootglas erbij halen om het beeld te vergroten, om een beter overzicht en controle over de punten te hebben.

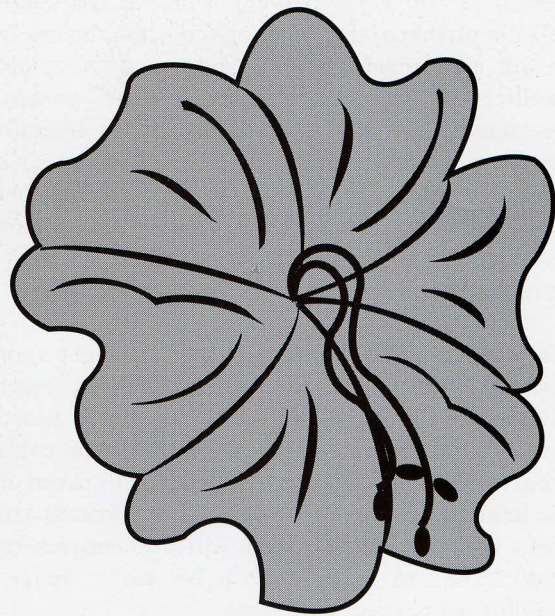
De andere tools voldoen echter uitstekend aan de verwachtingen, de cirkel tool kun je automatisch taartpunten laten uitrekenen met een maximum van 12 punten tot een percentage van 100% waarvan de waarde automatisch bijgehouden wordt. De dan getekende taart die uit bijvoorbeeld drie punten bestaat, kun je in drie stukken splitsen. Elke punt is dan een apart object geworden.

Via de toolbox kun je een object ook automatisch laten sluiten, dan hoef je niet meer zo te zoeken naar het beginpunt.

Wel vind ik het erg jammer dat in deze versie de gradiënt fills ontbreken. Met het blend commando is natuurlijk wel erg veel te doen maar de bestanden worden veel groter dan met gradiënt fills. Daarbij komt nog dat je met blend zelf het aantal te nemen stappen moet bepalen terwijl een gradiënt fill dat automatisch uitrekent. Daartegenover staat weer dat het blend commando meer mogelijkheden biedt dan in een ander programma. (zie verder).

Verder komt ArtExpression met 35 postscript Type 1 fonts. Als je daar nog niet genoeg aan hebt, dan kun je alle lettertypes van het programma PageStream oproepen en gebruiken. In principe kunnen alle postscript type 1 fontsen gebruikt worden. Voor de Amiga gebruiker kunnen dit soort fonts toch geen probleem meer zijn.

Als extra programmaatje staat op de ArtExpression disk een Professional Draw clip converter programma, waarmee je clips gemaakt in Professional Draw om kunt zetten naar het DR2D formaat. Dit betekent dat je alle Pro Draw clips in ArtExpression en dus ook in PageStream kunt gebruiken zonder dat er fouten optreden.

Het project menu

Nieuwsgierig als ik ben klik ik met de rechter muis knop op het project menu, laat de paginasettings en andere persoonlijke configuraties voor wat ze zijn en ga met de cursor op open staan. Een requester verschijnt met een aantal files die te laden zijn. Ik klik op flower.eps. Een tikje van de harddisk en de bloem komt al snel op het scherm te staan, echter zonder kleuren. Wat nu? Toch maar even naar de screen optie van het settings menu. Hierin kan ik aangeven of het scherm op de workbench moet verschijnen (handig als je met geheugentekort zit of gebruik wilt maken van het virtuele schermgebeuren), in Hi-Res of in Hi-res lace. Dat is voor de Amiga gebruiker een logische keuze mogelijkheid daar zich in de wat oudere machines geen flicker fixer bevindt en er ook geen VGA (multisync) monitor op aangesloten kan worden. Daarnaast heb je nog de keuze van het aantal schermkleuren. Hier zet ik het scherm gelijk op 16 kleuren. En jawel hoor, de bloem her-

tektent in zijn volle kleurenpracht. Nu een ander plaatje proberen, de hummingbird. ilbm, helaas er wordt niets ingeladen. Je krijgt een melding dat wellicht de optie place gebruikt moet worden. Helaas, die laat ook al niets zien. Ik ga ervanuit dat deze mogelijkheid bij de eerstvolgende versie van ArtExpression wel aanwezig is. Dan het plaatje stamp.template. Deze werkt weer feilloos en zet een postzegel op het scherm. De hummingbird komt op een wat later tijdstip ter sprake.

De clear optie in het project menu spreekt voor zichzelf. Het maakt het scherm schoon, maar vraagt eerst of u dat wel echt wilt. Met de keuze save kunt u het document bewaren met de extra keuze of u alleen de actieve objecten wilt save of de hele pagina. Met "save as" geeft u uiteraard aan dat u onder een andere naam wilt wegschrijven en met "revert to save" haalt u het laatst weggeschreven bestand weer terug.

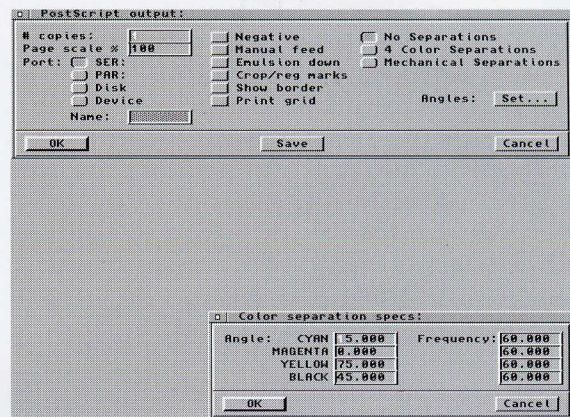
Nu kom ik bij de export module, deze is zeer krachtig. Hiermee kan de gebruiker een gehele pagina of enkel de actieve objecten wegschrijven in het DR2D formaat, maar het wegschrijven in het illustrator88 formaat opent werkelijk veel deuren, want een file in dit formaat kan zondermeer in Mac Illustrator weer ingeladen worden. Of beter nog, een MacIllustrator .eps file kan in ArtExpression geladen worden om daar verdere bewerkingen te ondergaan. Men dient er wel rekening mee te houden dat de teksten verdwijnen, logisch want een Amiga gaat anders met zijn fonts om dan een Mac. Hetzelfde verhaal geldt voor CorelDraw! op de PC, ook hier kan het bestand geïmporteerd worden zonder de fonts, voor verdere bewerkingen. De uitwisselbaarheid tussen de systemen gaat gelukkig steeds een stapje vooruit.

Het exporteren van een vector-opmaak als een bitmap is een nieuwigheidje in de Amiga wereld. Het opent wel perspectieven natuurlijk, want zo kan elk plaatje naar elk ander soort programma omgezet worden. Via The Art Department Professionel is elk IFF-ILBM plaatje om te zetten naar PCX, GIF, Tiff en noem ze maar op. Hier kom ik terug op het plaatje hummingbird.iff. Dit is een voorbeeld van een als IFF geëxporteerd vector plaatje.

Met de optie page setup bepaalt u met welke van de vijf papiermaten u wilt werken. De zesde maat is variabel en door uzelf te bepalen. Landschap of portrait. Ook kunt u aangeven hoe groot u de werkruimte wilt hebben. Soms is het wel prettig om een grote werkruimte te hebben om er even wat weg te zetten.

Via set print area kiest u welk gedeelte van de pagina geprint moet worden.

Bij de print optie kunnen we een heleboel keuzes, welke overzichtelijk gerangschikt staan, maken. Zoals de soort printer poort, separaten, kleurprinten of mechanisch. De keuze mechanisch is erg handig als u naast een 4 kleuren separatie ook nog eens een vijfde of zesde kleur wilt drukken in goud of een fluoricerende kleur. Ook voor zeefdrukkers is deze optie goud waard, zij moeten

er echter wel op letten dat de kleurscheidingen steeds precies sluitend zijn. Voor zeefdrukkers is dat lastig te verwezenlijken. Zij dienen de kleurvormen handmatig en goed doordacht op de juiste manier te laten overlappen. Onleesbaar, paskruizen, negatief enz. behoren ook tot de mogelijkheden. Bij een laatste set keuze is het mogelijk om per CMYK kleur een waarde in te voeren evenals de hoek waaronder per kleur gedrukt dient te worden.

Bij about staat opgegeven hoeveel geheugen er aanwezig en in gebruikt is en met quit verlaat u het programma met de bekende 'zekerheidsafvraag.'

Het edit menu

De undo functie vind ik eigenlijk wel wat mager want het is slechts 2 stappen diep. Na het verplaatsen van het object kan ik via het undo-en het object weer terugzetten bij een volgende undo. Het undo heeft geen effect op meervoudige stappen. De verdere keuzes (load, save, save as, enz.) behoeven naar mijn mening geen uitleg want die termen zijn algemeen in gebruik geraakt en hebben in elk programma dezelfde betekenis.

Het view menu

Hier kunt u kiezen hoe u alles op het scherm wilt zien. De optie "actual size" staat voor het zogenaamde wysiwyg manier. Dus een zo nauwkeurig mogelijk beeld van de documenten zo die op het papier gaan komen. In deze stand kunt u geen overzicht van het geheel zien, daarvoor moet u de optie "show full page" aanklikken. Dit geeft toch een goed beeld van wat je aan het doen bent. Full

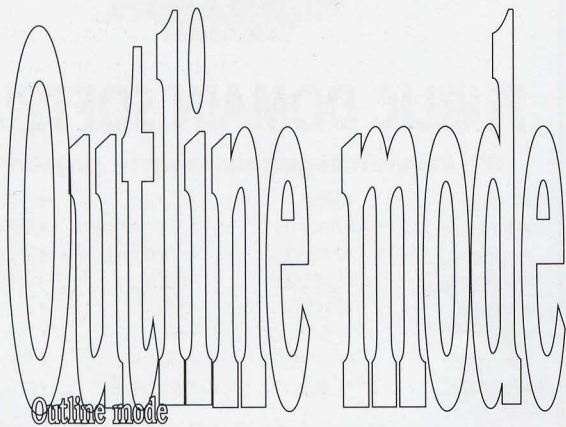

workspace is zeer nuttig als je geen verloren voorwerpen over het hoofd wilt zien. Het gebeurt nogal eens, dat de gebruiker ergens een klein dingetje neerzet om het later weer op te pakken. Dat kleine dingetje is soms zo klein dat het niet echt opvalt op het scherm. Als je dan later een .eps bestand

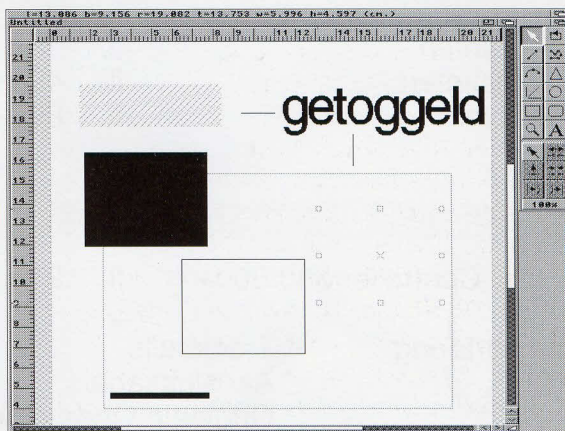
maakt van een object, laat ik zeggen van 10x5 cm, dan behoort dat .eps ook op 10x5 cm terug te komen. Met zo'n verloren dingetje kan de paginamaat wel heel erg groot worden en de systemen laten vastlopen of bij een uitdraaiservice een totaal verkeerd beeld van het .eps op de film krijgen. Zo voorkomt u foutjes die voorkomen hadden kunnen worden. De verloren kleine objectjes kunnen eventueel via de lasso mogelijkheid geactiveerd en gewist worden. Een lasso maak je door met de muispointer een "rubberbanding" box om het/de object(en) te trekken.

Outline mode

50% "view" verschaalt de pagina met de helft en 200% verdubbelt het formaat. Via userscale kan je zelf een verschalingsfaktor invoeren. De "variable zoom" keuze gebruik ik het meeste bij deelvergrotingen, je trekt na het keyboard commando A8 met de muispointer een box om de te vergroten locatie en die wordt dan vergroot tot maximaal wel 1470%. Via de min en plus toetsen zoem je in of uit in vaste stappen van 200% tot een maximum

De toggle optie zet op een snelle manier een gevulde vorm even op ongevuld, zodat je de in de box liggende tekst bijvoorbeeld weer kunt zien. Zo ook is het met de toggle lijnen. Je zet de lijnen op none al naar gelang je aan het editten bent. Een box met een tekst erin bijvoorbeeld heeft steeds een opbouwtijd nodig. Is dat gedeelte van je tekening klaar waar die tekst box inzit, dan zet je hem gewoon via toggle op box. Het hertekenen gaat nu razendsnel. Af en toe eens toggelen en je hebt snel een overzicht van wat je allemaal gedaan hebt.

In het edit coördinates menu kun je de plaats bepalen van de objecten zolang ze niet gegroepeerd zijn. Hier kun je bijvoorbeeld ook een procentuele verscaling toepassen, een door mij veel gebruikte optie, omdat niet elk programma zijn export even nauwkeurig doet en bij import blijkt dat de lengte-breedte verhouding niet altijd even proportioneel terugkomt.

Met lock en unlock zet je de objecten vast. Dat is niet alleen handig wanneer je er zeker van wilt zijn dat je niet per ongeluk een object verplaatst of wist, maar komt ook goed van pas in combinatie met de "align" functie. Die zorgt ervoor dat je alle bedoelde objecten op één lijn kunt krijgen, links, rechts, boven, onder of gecentreerd. Hiertoe verschijnt er een kleine requester waarop je de richting aan kunt geven. Wel moet je al de objecten die gealigned moeten worden activeren met de shift/muis toets of via de reeds genoemde lasso.

In nummer 1 van Amiga+ komt het vervolg van dit artikel.

Corstiaan Breedveld is een desktop publisher en gebruikt hoofdzakelijk producten van Soft Logic voor zijn werk. Schrijf hem p/a Amiga+, Postbus 81186, 3009 GD Rotterdam..

ATIN ELECTRONICS

Quality Without the Price

Bloemenlaan 3 - 2235 EM Valkenburg (zh) - The Netherlands

Tel. Verkoop 01718-12340 - Technische Dienst 01718-15600 - Fax 01718-12478 - BBS 011718-13900

Memory

A500	512 Kb	fl.	39,00
A500+	1 MB	fl.	49,00
A600	1 MB	fl.	49,00
A1200	0 - 8 MB + clock	fl.	169,00

Scanners

64 Grijstinten	fl.	39,00
256 Grijstinten	fl.	499,00
256k Color	fl.	899,00

Diversen

Ext. IDE Controller 500/500+ fl. 249,00

- Grote sortering
- * Trackballs
 - * Aansluitkabels
 - * Originiele Onderdelen

Vraag onze gratis prijslijst aan

Dealer aanvragen welkom

Bestellingen boven fl. 150,00 franko thuis.

Rembourskosten fl. 7,50.

ING bank: 678613036

Giro: 1246880

OPENINGSTIJDEN:

ma. t/m vr. 9.15 t/m 18.00 uur

zaterdag 9.15 t/m 17.00 uur

Prijzen inclusief BTW. Prijswijzigingen voorbehouden.

GAMES / PROFESSIONELE SOFTWARE

AIRBUS A320	fl. 89,95	AMOS THE CREATOR	89,95
ARABIAN NIGHTS	79,95	AMOS 3D	69,95
ATRIAN	89,95	EASY AMOS	79,95
B17 FLYING FORTRESS	89,95	AMOS COMPILER	69,95
BATTLE ISLE 93	89,95	AMOS PROFESSIONAL	99,95
BATTLE TOADS	79,95	AMOS PROF. COMPILER	99,95
BODY BLOWS	79,95	INTRO CAD PLUS	149,95
CHAOS ENGINE	79,95	X CAD 3000	669,95
CHUCK ROCK II	79,95	BOARDMASTER PCB	169,95
COMBAT AIR PATROL	79,95	PROFESSIONAL DRAW 3.0	229,95
DESERT STRIKE	79,95	ART DEPARTMENT PRO 2.2	399,95
DUNE II	89,95	CINEMORPH	269,95
ELITE II Frontier	89,95	DELUXE PAINT AGA	209,95
FLASHBACK	89,95	IMAGE 2.2	439,95
GUNSHIP 2000	89,95	PHOTO PAINT 2.0	49,95
HISTORY LINE	89,95	SCALA NEDERLANDS multimedia	449,95
INDIANA JONES IV adv.	99,95	TAKE 2	149,95
INTERNATIONAL OPEN GOLF	89,95	TV SHOW 2.0	179,95
LEMMINGS II	79,95	TV TEXT PROFESSIONAL	249,95
LIONHEART	79,95	VIDEO DIRECTOR	349,95
LOST VIKINGS	89,95	VISTA PRO 3.0	169,95
PINBALL FANTASIES	79,95	SUPERBASE PERSONAL IV	269,95
PREMIER MANAGER	79,95	SUPERBASE IV pro	499,95
REACH FOR THE SKIES	79,95	PAGESTREAM 3.0	649,95
RISKY WOODS	79,95	CROS DOS 5.0/CROS PC	99,95
SENSIBLE SOCCER II	79,95	PROFESSIONAL PAGE 4.0	399,95
SILENT SERVICE II	99,95	FINAL COPY II	209,95
STREETFIGHTER II	79,95	PROWRITE 3.3	149,95
TRANSARTICA	79,95	KINDWORDS 3.0	109,95
UNIVERSAL MONSTERS	79,95	MUSIC X 1.1	69,95
WALKER	89,95	SONIX 2.0	129,95

prijswijzigingen en/of voorradig voorbehouden, alle prijzen incl. BTW, excl. 5,- verzendkosten

Supra RAM 2000 met 2 Mb RAM fl. 440,-
 uitbreidbaar tot 8 Mb
Controler AT-IDE 2008 fl. 240,-
 idem met 130 Mb HD fl. 899,-

datamarkt

Postbus 66 • 1791 AD DEN BURG • 02220 - 13762
AMRO 49.14.18.515 of Giro 62.61.620

PUBLIC DOMAIN SOFTWARE

Wij leveren tegen de laagste prijzen o.a.:

- Taifun
- Panorama
- Auge 4000
- Software Demo
- Amuse
- Chiron
- Tornado
- Cam-RPD
- Safe
- Amicus
- Antares
- SaarAG
- RHS-Fonts
- Poseidon
- Games
- Cactus
- Oase
- Slide Shows
- Fred Fish
- Faug
- TBag
- ACS
- Kickstar
- Bordello
- Franz
- Killroy EP
- RHS-Porno
- Ollis Games
- Bavarian
- Time
- Time Special
- etc., etc.

Zowel op 3,5" als 5,25".

Ook voor al uw software
bel voor actuele prijzen
02220 - 13762

Bestel onze
catalogus (4 disks,
met gratis update)
door storting van
10,- op AMRO
49.14.18.515

of Giro 62.61.620

t.n.v. Datamarkt PD-Service, of door toezending van
cheque of contant naar;

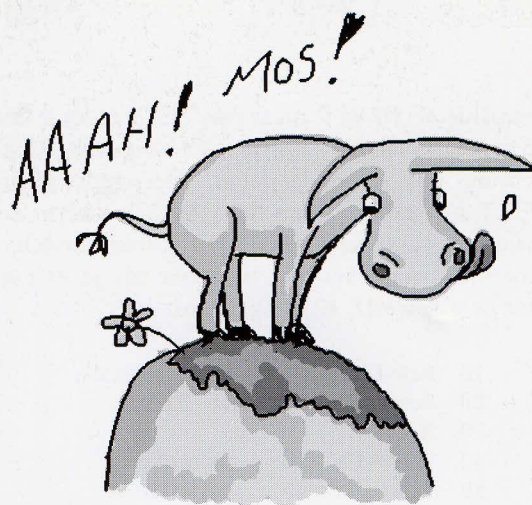
datamarkt

Postbus 66 • 1791 AD DEN BURG • 02220 - 13762

Amos programmeertaal is de Basic taal geworden op de Amiga die door iedereen vrij snel te leren is. Deze cursus bengt u de beginselen bij van deze taal en hoe het boek te gebruiken.

Jurgen Valks

Op een andere manier!

AMOS cursus - deel 1

AMOS VOOR BEGINNERS

Eindelijk is het er dan, de rubriek voor de beginners onder ons. Via deze rubriek zullen wij proberen om u te leren programmeren in Amos, en we beginnen dus ook helemaal vooraan. We zullen beginnen met het standaard BASIC. Zonder enige kennis van Basic zul je in Amos weinig doen, Basic is gewoon de ondergrond die je nodig hebt. Laten we dus maar rustig aan beginnen. In alle voorbeeld programma's zie je REM staan, en achter dit commando zie je vaak tekst staan, de REM is er om wat commentaar achter te zetten, en wordt dus niet door het programma uitgevoerd.

TEKST OP HET BEELD

We willen een tekst op het beeldscherm plaatsen, hiervoor hebben we twee commando's, namelijk PRINT en TEXT. Het eerste commando is het makkelijkste, kijk maar naar het voorbeeld, je hoeft de regelnummers niet over te nemen, deze staan er alleen voor de duidelijkheid!

```
10 Rem Een tekst op het scherm zetten,
20 Rem met het commando PRINT.
30 Rem
40 Print "Amiga!, het blad voor "
50 Print "de beginners in Amos!"
```

Zoals je ziet wordt de tekst netjes op het beeldscherm gezet. Elke PRINT opdracht begint automatisch op de volgende regel, dit kun je veranderen door achter de tekst na de aanhalings- een punt-komma (;) neer te zetten.

Kijk maar:

```
10 Rem Een tekst op het scherm zetten,
20 Rem met het commando PRINT, maar nu
30 Rem op een andere manier.
40 Print "Amiga!, het blad voor ";
50 Print "de beginners in Amos!"
```

Nu zie je dat de tekst achter elkaar wordt geplaatst. Dus de punt-komma werkt als een soort regel-plakker. Hetzelfde kun je doen met een komma, het enige verschil is wanneer je een komma gebruikt, er vier spaties tussen de tekst wordt gezet:

```
10 Rem Een tekst op het scherm zetten,
20 Rem met het commando PRINT, maar nu
30 Rem weer op een andere manier
40 Print "Amiga!, het blad voor ",
50 Print "de beginners in Amos!"
```

Een leuke truc met het PRINT commando is dat je stukken tekst weg kunt laten, en natuurlijk stukken tekst erbij kunt zetten op het scherm. Als we bijvoorbeeld het woord Amos weg willen laten, dan zetten we op het einde van de regel gewoon een min teken, en tussen aanhalingstekens de tekst die we willen laten vallen:

```
10 Rem Het '-' teken gebruiken met het
20 Rem commando PRINT om tekst weg te
30 Rem laten.
40 Print "Amiga!, het blad voor "-
    "Amos"
50 Print "de beginners in Amos!"
```

Als we extra tekst erbij willen plaatsen gebruiken we het plus teken:

```
10 Rem Het '+' teken gebruiken met het
20 Rem commando PRINT om tekst erbij te
30 Rem plaatsen.
40 Print "Amiga!, het blad voor
    "+"(echt!)"
50 Print "de beginners in Amos!"
```

NOG MEER TEKST

Een andere manier om tekst op het beeldscherm te zetten is met het commando TEXT. Text werkt

hetzelfde als PRINT, maar met TEXT moet je de x en y positie van de tekst precies aangeven. TEXT gebruikt ook een ander letter type, omdat je met TEXT niet een gewone tekst op het scherm zet, maar een grafische tekst. Dit klinkt misschien moeilijk, maar het valt best mee als je er even mee hebt gewerkt. Kijk maar eens:

```
10 Rem Een tekst op het scherm zetten,
20 Rem met het commando TEXT.
30 Rem
40 Text 0,10,"Amiga!, het blad voor"
50 Text 0,20,"de beginners in Amos!"
```

We plaatsen de eerste regel op X-positie 0 en op Y-positie 10. De tweede regel wordt op X-positie 0 gezet, en de Y-positie is 20. Je begrijpt nu misschien al dat je op deze manier tekst over elkaar kunt zetten, omdat TEXT niet automatisch op de volgende regel begint. Ook bij TEXT kun je stukken weg laten of stukken erbij zetten met het plus en min teken. Met het TEXT commando kun je NIET de punt-komma of de komma gebruiken om tekst aan elkaar te plakken!

VARIABELEN

Dit woord ben je vast wel eens tegen gekomen in het Amos boek (als je dit wel in je bezit hebt!). Wat zijn nu variabelen? Eigenlijk moet je een variabel zien als een klein vakje in een grote kast. Het geheugen van de computer bestaat uit duizenden van die vakjes. Net zo als bij een kast kun je iets in een vakje plaatsen, bij een computer kan dit een getal zijn of tekst. In Amos kun je een vakje gewoon een naam geven, natuurlijk niet elke naam, want als je een variabel de naam PRINT geeft, dan krijg je een fout melding, omdat er al een commando is met de naam PRINT. We hebben eigenlijk drie soorten variabelen, de gewone variabel en de string-variabel en de real-variabel, kijk maar:

```
A = 100 <- Gewone variabel
A$ = "Amos!" <- String variabel
A# = 10.88 <- Real variabel
```

In de gewone variabel zetten we getallen, en in de string variabel zetten we voornamelijk karakters bijvoorbeeld tekst, in de real variabel kunnen we niet gehele getallen plaatsen, zoals in het voorbeeld. Let wel op dat je het juiste teken voor elk variabel gebruikt anders klopt er niets meer van.

VARIABEL NAMEN

Welke naam kun je een variabel geven? Ten eerste nooit een naam van een commando wat Amos kent (zoals PRINT), je mag ook nooit een spatie gebruiken in een naam van een variabel. Een variabel mag nooit met een cijfer beginnen, maar je mag wel een cijfer gebruiken in een variabel

naam. Hier volgen een paar voorbeelden van namen voor een variabel.

```
A = 100
A$ = "Amiga!!"
A1 = 10
A1$ = "Hallo!"
HALLO_AMOS_FANATEN$="Een lange naam
he?"
```

VARIABELEN AFBEELDEN

Natuurlijk kun je de inhoud van een variabel op het beeldscherm zetten, en we gebruiken hiervoor weer het commando PRINT.

```
10 A=100
20 A$="Amiga!!"
30 HALLO_MENSEN=10
40 HALLO_MENSEN$="Hallo!"
50 JURGEN#=10.43
60 Print A
70 Print A$
80 Print HALLO_MENSEN
90 Print HALLO_MENSEN$
100 Print JURGEN#
```

Zoals je ziet wordt alles netjes op het scherm gezet. Maar we kunnen dit ook combineren met wat uitleg erbij:

```
10 A=100
20 A$="Amiga!!"
30 Print "De waarde van A is: ";A
40 Print "De waarde van A$ is: ";A$
```

Zo zie je dat je leuke dingen kunt doen met variabelen. Je kunt er zelfs mee rekenen, dit kun je op 2 manieren laten zien:

```
10 Rem Tellen met variabelen
20 A=100
30 B=10
40 Print "De waarde van A+B is: ";A+B
```

of:

```
10 Rem Tellen met variabelen
20 A=100
30 B=10
40 C=A+B
50 Print "De waarde van A+B is: ";C
```

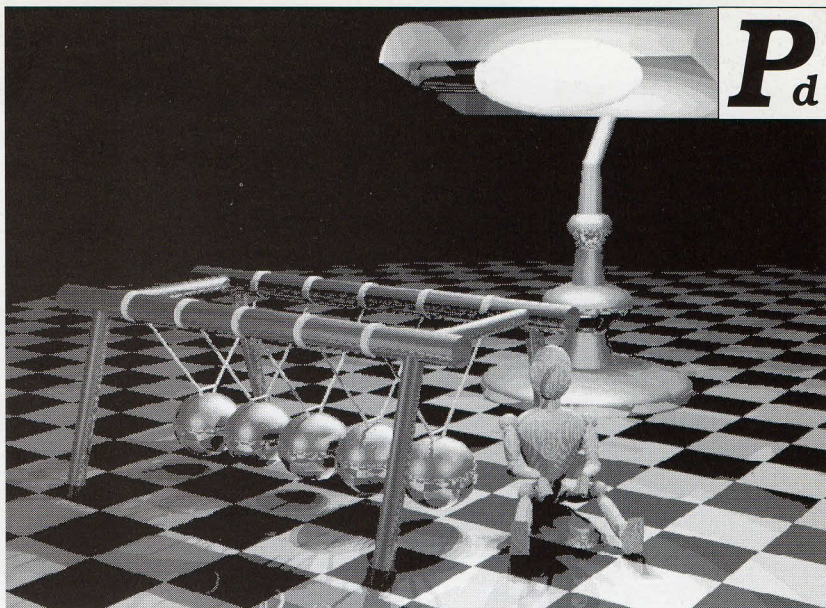
Behalve optellen kun je ook aftrekken, delen, vermenigvuldigen delen enz. De volgende keer gaan we verder met variabelen en gaan we kijken we hoe we de Amos zelf kunnen laten tellen.

Jurgen Valks is van beroep programmeur in C, Blitz Basic en Amos. Schrijf hem p/a Amiga+, Postbus 81186, 3009 GD Rotterdam..

In deze PD rubriek zullen wij u op de hoogte houden van interessant PD materiaal dat voor de AMIGA is verschenen. PD (Public Domain) wil zeggen dat het materiaal vrij verspreid mag worden door de AMIGA bezitters.

Ron Fonteine

Een voorbeeld van een geraytraced plaatje met de bekende stalen kogels die iedereen weleens gezien heeft.

Public Domain Software

In deze PD rubriek zullen wij u op de hoogte houden van interessant PD materiaal dat voor de AMIGA is verschenen. PD (Public Domain) wil zeggen dat het materiaal vrij verspreid mag worden door de AMIGA bezitters.

Voor we van start gaan wil ik de PD schrijvers aan u voorstellen:

Allereerst is daar de auteur van het anti-virus programma Clock-guardian, Hans van Leeuwen, die voortaan de nieuwe utilities zal bespreken in dit magazine. Ondergetekende, Ron Fonteine, oprichter van UGA Software zal het creatieve materiaal dat verschijnt onder de loep nemen. Het betreft hier muziek, demos, art en games die in de nieuwe UGA PD serie "Newsflash Freeware" zal worden uitgegeven.

Maandelijks zullen ongeveer 10 nieuwe disks verschijnen met de betere PD software en shareware. De volgende diskettes zijn net verschenen in deze nieuwe AMIGA serie.

DISK 17 (Muziek 2) Een zeer mooie muziek disk die geschikt is voor alle AMIGA bezitters met de volgende muziekstukken: Real Motivation, Heaven (piano muziek), Over the moon, Dance (disco nummer), Orange en een nummer van de Nederlander John Brons getiteld 'Negative'. Alle muziekjes zijn in het module formaat en worden afgespeeld met een zeer fraaie module speler.

DISK 18 + 19 (Music 3+4) Twee muziekdiskettes met muziek vande Zweedse muzikant Gustaf Grefberg ook bekend als Lizardking van de demogroup Alcatraz. Deze groep was ook verantwoordelijk voor de super demo Space Odyssey (5 disks). Deze disks zijn een aanrader voor liefhebbers van AMIGA muziek. Veel instrumenten zijn direct gesampeld (digitaal opgenomen) van professionele

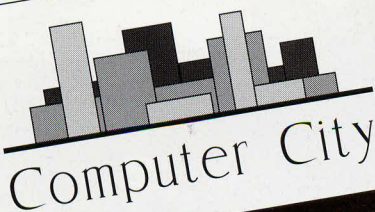
synthesizer waardoor de muziek perfect klinkt.

DISK 20 (Art 3) De eerste disk met Ham8 (alleen voor AGA machines) plaatjes van de Nederlander Jan Visscher. Het zijn zgn. raytrace plaatjes; plaatjes die mbv 3d voorwerpen en lichtbronnen door de computer worden berekend. Het resultaat is verbluffend, zeer fraaie tekeningen die het bekijken waard zijn. Jan heeft ons toegezegd regelmatig nieuwe plaatjes te zullen sturen voor deze serie. Op deze disk vindt u de plaatjes Olielamp, Ballgame en Wormpie.

DISK 21 (Art 4) Deze disks bevat nieuwe plaatjes van de Italiaan Lorenzo Colloreta. Het gaat hier ook om raytrace plaatjes maar nu echter in HAM4 formaat (alle AMIGA's). Lorenzo heeft in het verleden regelmatig plaatjes gemaakt voor ons diskmagazine Newsflash dat inmiddels ter ziele is. Ook is Lorenzo zeer actief binnen de Italiaanse computerart scene.

DISK 22 (Games 1) De eerste disk in de serie met leuke AMIGA spellen. Deze disk biedt Last Tetris, een leuke Tetris variant, waar de gebruiker het bekende blokjes-spel wordt voorgeschoteld. Leuke muziek en goede graphics maken dit spel zeer aantrekkelijk om te spelen. Dit kan verslavend werken. Ook op deze disk staat Wabes. Een spel dat door een Amerikaan (C. Richards) is gemaakt met AMOS en dat een variant is van het bekend spel Pacman. Het zit leuk in elkaar en laat weer eens zien wat je wat AMOS kunt maken.

Ron Fonteine geeft al jaren lang de Newsflash uit waarop hij veel de PD software zet. Schrijf hem: Postbus 881, 3700 AW Zeist.

Computer City

Computer City
Planciusstraat 57bg
1013 MG Amsterdam

020-6267898

Fax 020-4220230
Filiaalhouder: P.W. van der Heu

Openingstijden:
di-wo 10-18u, do 10-21u, vr 10-18u, zat 10-17u

Computer City
IJsselmondselaan 250
3064 AV Rotterdam

010-4517722

Fax 010-4517748
Filiaalhouder: D.A.D. Steyn

Openingstijden:
di-do 9:30-18u, vr 9:30-21u, zat 9:30-17u

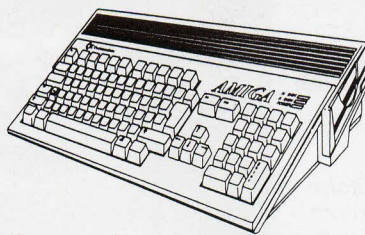
Amiga CD32

2 MB Ram, inkl. voeding,
tv-kabel en 1 joystick

GRATIS

Dangerous Streets-CD32
Diggers-CD32
Oscar-CD32
Wing Commander-CD32

fl. 799,00

Amiga 1200

2 MB Ram, inkl. voeding,
muis, tv-kabel en WB3.0
handleiding/diskettes

GRATIS

UFO Joypad
Tekstverwerker
Tekstenprogramma
10 Spellen

fl. 779,00

A1200HD/86	1378,00
A1200HD/130	1478,00
A1200HD/210	1678,00
A1200HD/340	2178,00

A1200HD's worden geleverd met snelle 2.5" Toshiba harddisks
A1200HD's met 3.5" harddisks op aanvraag

A 1200 Supplies

Hawk 1200, 32-bit fast-ram uitbreiding voor Amiga 1200, met klok en voetje voor PLCC coprocessor met 2 MB fast-ram	479,00
met 4 MB fast-ram	599,00
Apollo 1200, SCSI-II controller met ram-optie tot 8 MB, en ingebouwde klok en 68881/16 coprocessor met 1 MB fast-ram	699,00
met 4 MB fast-ram	998,00
Blizzard 1220/4, 4 MB fast-ram uitbreiding met 28 Mhz. turbo, klok en voetje voor PLCC coprocessor	599,00
Blizzard 1230, met 40 Mhz. 68ec030, en optie voor Fast-SCSI II contr.	699,00
CD-Rom drive voor A1200	bel!

CD32 Titels voorradig

Arabian Nights	Nigel Mansell
Castles II	Now t.w.i.c. games 1
Chambers of Shaolin	Now t.w.i.c. games 2
Deep Core	Pinball Fantasies
D-Generation	Pirate's Gold
Fire Force	Sensible Soccer
Jambalaya	Sleepwalker
James Pond 2	Trolls
Liberation	Whale's Voyage
Mean Arenas	Zool
Morph	

CD32 Titels verwacht

Alien Breed / Qwak	Lion Heart
American Football	Lotus Turbo Trilogy
Beavers	Manchester United
Brutal Sports Football	Microcosm
Bubble & Squeak	Nick Faldo's Golf
Composer Quest	Project X / F17 Chal.
Dennis	Summer Olympix
Disposable Hero	Rise of the Robots
Donk - Special Ed.	Ryder Cup Golf
Europ. Champ. Footb.	Sabre Team
Exile	Seek and Destroy
Fly Harder	Shadows of the Wind
Genesis	Surf Ninjas
Golden Collection	Syndicate
Guinness Disk 2	T.F.X.
Humans 1 & 2	Total Carnage
Inferno	Treasure Silver Lake
Insight Technology	Video Creator
James Pond 3	Winter Super Sports
Jurassic Park	Zool II

Volad, prof. boekhoudprogramma voor alle Amiga computers! Biedt journaal, grootboek, balans, verliefs & winst, debiteuren, crediteuren, BTW overzicht, etc. Volledig Nederlandstalig! **159,00**

TurboPrint Professional 2.0. Printer utility met vele mogelijkheden **199,00**

Disk Expander, Vergroot de capaciteit van uw harddisk softwarematig tot 40 %. **89,00**

PC-Task (v2.03), Softwarematige PC emulator voor alle Amiga's, ondersteunt harddisks en (HD) diskdrives, emuleert tot VGA (256 kleuren op AGA computers), ondersteunt CD-Rom, etc. **129,00**

Amiga 4000

A4030 2/120	2699,00
A4040 6/120	4499,00

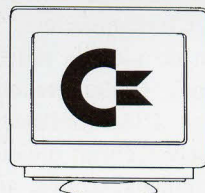
GRATIS

Kindwords NL
PageSetter NL
Infofile NL
LaserScript
ClipArts & Fonts

Meerprijzen:

Ram per 4 MB	399,00
255 HD Caviar HD	399,00
340 MB Caviar HD	749,00
25 Mhz. 68882	199,00

Monitoren

1084S
fl. 475,00
1942
fl. 949,00

DISTRIBUTEUR
VOOR
NEDERLAND

Megalosound, stereo soundsampler met direct-to-disk recording	99,00
AMAS II, stereo soundsampler met ingebouwde MIDI interface	249,00
Sound Master, mono soundsampler	49,00
MIDI Interface (1xIN, 2xOUT, 1x THRU)	69,00
Clarity-16, 16-bit stereo soundsampler met 16-bit weergave via cartridge en ingebouwde MIDI interface	399,00
VideoMaster, gecombineerde soundsampler en videodigitizer, voor Amiga 500 en 500 Plus	189,00
VideoMaster AGA, als boven maar voor Amiga 600 en 1200	225,00

CD32 Keyboard	199,00
CD32 Stofkap, bescherm uw kwetsbare CD32 elektronika en CD-rom drive tegen vuil	17,95
CD32 Joypad	bel!

DISTRIBUTEUR
VOOR
NEDERLAND

MegaMouse Mk II, 260 dpi	39,00
MegaMouse 400, 400 dpi	49,00
AlfaOptic, optische muis met speciale muismat	89,00
Infra-Red Mouse, draadloze muis met ontvanger en muismat	119,00
Optical MousePen, muis in de vorm van pen, optisch, inkl. speciale muismat	99,00
Trackball	89,00
Trackball "Crystal", met oplichtende kristallen bal	99,00
AlfaRam 1200/1, 1 MB voor A1200 inkl. klok, met PLCC voetje	379,00
AlfaScan Plus, 256 grijsinten 400 dpi handscanner inkl. Touch-Up	459,00
AlfaScan Plus OCR, als boven maar inkl. MiGraph OCR Jr.	699,00
AlfaColor, 262.000 kleuren 400 dpi handscanner, inkl. software	899,00
Kickstart selector, muisgeschakeld	69,00
Mouse/joystick selector, automat.	55,00
AlfaPower, IDE harddisk controller plus ram-uitbreiding voor Amiga 500 en 500 Plus	349,00
AlfaRam 500, ram-uitbr. A500(+)	bel!
AlfaRam 2000, ram-uitbr. A2000	bel!

Computer City
 Oude Arnhemseweg 177a
 3705 BD Zeist

03404-39225
 Fax 03404-39338
 Filiaalhoudster: M.A.H. Zendman

Openingstijden:
 di-do 10-18u, vr 10-21u, zat 10-17u

Computer City
 POSTORDER

Postorder
010-4512507
24 uur bestellijn

Computer City
 WHOLESALE

IJsselmondselaan 248
 3064 AV Rotterdam
 Bezoek alleen op afspraak

010-4514029
 Uitsluitend voor wederverkopers

Electronic-Design

PAL Genlock	599,00
Y/C Genlock	799,00
Sirius Genlock	1549,00
Neptun Genlock 3/94	bel!
Time Base Corrector 3/94	bel!
Video Converter	369,00
FrameStore	769,00
FrameMachine	899,00
Prism/24	799,00
FrameMachine + Prism/24	1499,00
Flicker Fixer	599,00

DISTRIBUTEUR VOOR NEDERLAND

ROMBO

DISTRIBUTEUR VOOR NEDERLAND

Vidi-Amiga 12	299,00
Vidi-Amiga 12 RT	599,00
Vidi-Amiga 24 RT	899,00
Megamix Master	149,00

MIRACLE

PIANO TEACHING SYSTEM
 SYSTEME D'APPRENTISSAGE DU PIANO

The Miracle

Leer uzelf Piano spelen!
 Inkl. Amiga interface en software

fl. 999,00

DISTRIBUTEUR VOOR NEDERLAND

Tandem

CD-Rom drive voor Amiga 2/3/4000

v.a. fl. 698,00

Supra Corporation

Groot assortiment joysticks!

SupraFaxModem V32bis	795,00
SupraTurbo28 A500(+)	349,00
SupraTurbo28 A2000	349,00

bsc

DISTRIBUTEUR VOOR NEDERLAND

AT-2008 IDE controller met ram-optie voor A2000/3000	199,00
BSC Oktagon 508 SCSI-II controller met Ram-optie voor A500/500(+)	399,00
BSC Oktagon 2008 SCSI-II controller met ram-optie voor A2000/4000	399,00
Tandem controller voor IDE harddisk, SyQuest 105 MB Removable en Mitsumi CD-Rom drives, voor A2000/3000/4000	199,00
CD1200, controller voor Mitsumi CD-Rom drives, voor A1200	bel!
MultiFaceCard III, 2 x serieel en 1 x parallel poort voor A2/3/4000	298,00

Megalosound

fl. 99,00

3,5" Externe Diskdrive
 fl. 169,00

Kickstart 1.3 ROM	39,95
Kickstart 2.0 ROM	39,95
8520 CIA	19,95
8372A/8375-16, 1 MB Chipmem Agnus	69,00
3,5" HD intern voor A1200	299,00
68882/33 Mhz. inkl. Oscill.	239,00
Stofkap A1200	17,95
Genius GT-906	499,00

PIN

Comfort Card
 Welkom Hier

Commodore AUTHORIZED DEALER

Alle prijzen inkl. BTW
 Prijzen en/of leverbaar onder voorbehoud

V-Lab

Y/C intern voor A2/3/4000

fl. 699,00

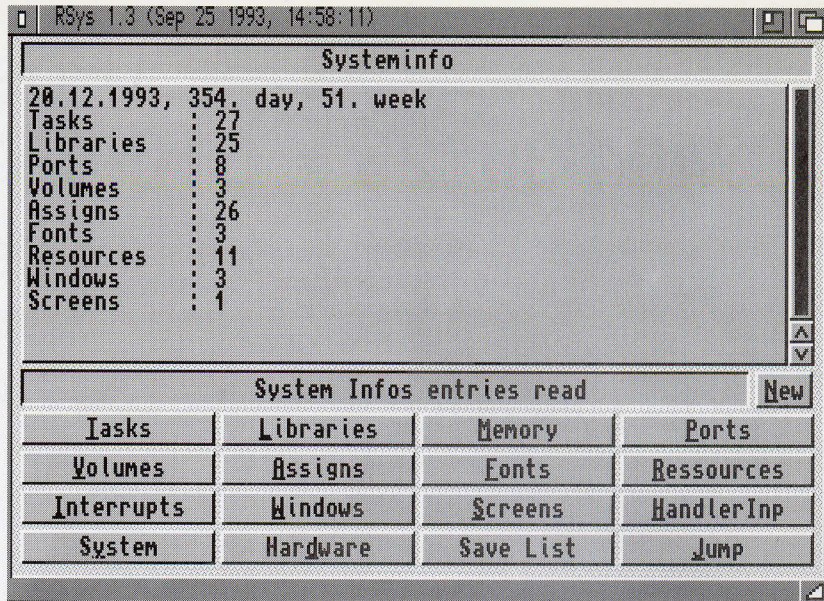
	Scanservice	Printservice op Fargo Primera	Public Domain Depot	Miracle Amiga Demopoint	Pincode & ComfortCard
A'dam		✓	✓		✓
R'dam	✓	✓	✓		✓
Zeist			✓	✓	

Deel 1 beschrijft een systeem monitor waarmee je van alles kunt doen en deel 2 gaat over een uitstekende tekstverwerker.

Hans van Leeuwen

Voorbeeld 1

Utilities waarvoor en hoe?

1994 Een nieuw jaar een nieuw begin, welkom in 1994 ! Het zag er even donker uit in 1993, maar schijn bedriegt, want het was even wennen al die nieuwe kickstarts, workbenches en chip-sets. Al deze veranderingen blijken echter toch een groot pluspunt te zijn voor schrijvers van utilities, het hoge woord is er eindelijk uit, OS-friendly zoals de Fransen zeggen, oftewel programmeer zoals het hoort. De gebruiker is massaal overgestapt naar Workbench 2.0, wordt/is Workbench 3.0 en de AGA chip-set de standaard van eind 94 ?

Ik reken erop en wens iedereen een snel 1994 !

DISKMONITOR

RSys versie 1.3

Rolf Böhme is al sinds april 1993 bezig met zijn programma RSystem. RSystem valt in de categorie systeem-monitors. Nou zullen er mensen zijn die denken ?

Een systeem-monitor is een programma waarmee je praktisch alle dingen die de Amiga doet kunt bekijken en volgen. Dus wanneer je RSystem hebt opgestart, zul je een scherm zien zoals voorbeeld 1. Op dit beginscherm staan veel gegevens zoals hoeveel Volumes er zijn. Stel er staat 3 (zie voorbeeld 1) en je hebt geen idee wat er bedoeld wordt. Onderaan het scherm zitten buttons en op een van die buttons staat 'Volumes'. Als je op deze button drukt verdwijnen de gegevens op het scherm en krijg je gegevens over het begrip Volumes. In mijn geval staan er de gegevens over mijn RAM Disk, DH0 en DH1 dus Volumes zijn o.a. ; geheugen, hard-disks, disk-drives. Ik zie nu dat ik een DH0 bezit die WB_3.x heet die 10470 KBytes kan bevatten maar al 98% vol is, met andere woorden, "koop een grotere hard-disk!". Dit voorbeeld is maar 0.000000001 % van alle

mogelijkheden die RSystem bezit, maar ik hoop dat het nu iets duidelijker is geworden. Echt handig is RSystem voor de (semi)-professionele gebruiker. Die zal waarschijnlijk al eerder kennis gemaakt hebben met oudere programma's als 'Xoper' en 'Amiga Realtime Monitor'.

Wat je kunt bekijken en/of veranderen:

- *Tasks/processen*, mogelijkheid tot het geven van 'Break' signalen, veranderen van prioriteiten en het verwijderen van tasks/processen.
- *Gegevens van aanwezige volumes (df0: dh0: ram: etc)*, mogelijkheid tot opvragen/opslaan van een 'Tree' (inhoud van een volume).
- *Interrupts*, mogelijkheid tot het bekijken met behulp van de ingebouwde monitor. Mogelijkheid tot saven van C-Code of ASCII.
- *Info over het systeem*, hoeveel tasks, libraries, ports, volumes, assigns, fonts, resources, windows, screens etc er zijn.
- *Libraries en de info erover*, mogelijkheid tot verwijderen van libraries.
- *Assigns en hun info*, mogelijkheid tot opvragen/opslaan van een 'Tree' (inhoud van een assign).
- *Aanwezige windows en hun info*, mogelijkheid tot sluiten van een window.
- *Hardware/expansie en hun info*.
- *Memory info*, fragmentatie gegevens en mogelijkheid tot bekijken van geheugen met behulp van de ingebouwde monitor. Mogelijkheid tot het saven van C-Code of ASCII.
- *Fonts info*, mogelijkheid tot verwijderen of laten zien van een font (Normal, Italic, Bold, of Underlined).
- *Aanwezige Screens en hun info*, mogelijkheid tot sluiten van een screen.
- *Ports*, mogelijkheid tot het verwijderen van ports.
- *Resources en hun info*.

- *Input handlers en hun info*, mogelijkheid tot het bekijken van de handler met behulp van de ingebouwde monitor met mogelijkheid tot het saven van C-Code of ASCII.
- *Springen van Public Screen naar Public Screen*.

Dit waren slechts de iconen die op het hoofdscherm staan (voorbeeld 1).

Verder biedt RSys veel pull-down menus. Om een idee te geven wat je verder nog kunt verwachten hier de inhoud van de pull-menus ;

Project:	Iconify, Help, Status, Save configuration, About, Quit.
Other Lists:	
Exec:	Software Devices, Vectors, CLI processes, Semaphores, Memory areas.
OS:	Volume locks, Resident programs, Physical Devices, Fault messages.
Graphics:	Display modes, Blitter Wait Queue, TOF Wait Queue.
Diskfont:	Fonts in FONTS:
Intuition:	Public Screens, Gadgets.
Preferences:	Preferences Data, Printer data, ENV variables.
Other libraries:	Commodities, Amigaguide XRef.
Action:	CRC Check, Crypt File, List Hunks, Find File, Format Disk, Save windows, Check Libraries.
Internal List:	Save current list, Restore saved list, Kill saved list.
Flushing:	Flush libraries, Flush fonts, Flush all libraries and fonts.
Clip:	Clip entry, Clip list.
Flags:	Fast Mode, Sorting, Working bar, Auto front window, Mouse window, Topaz font, Speaking, Save asking, Text formatter.
Ext. Data:	Reload Action file.
Search:	Find next, Find previous, Search string.

RSys heeft meer opties dan je voor mogelijk houdt, dat bewijst de 230 Kb handleiding wel. Een minpunt voor sommige gebruikers is misschien dat de handleiding in het Duits is, het programma heeft echter zo'n logische interface dat de handleiding eigenlijk niet vaak nodig is. Een blik op voorbeeld 1 zegt genoeg om zelfs de meest verstokte 'Xoper', 'ARTM' e.d. gebruiker te laten watertanden. RSys bezit eigen foutopvang routines die proberen een fout op te vangen voor het systeem crashed (software failure) en is hierdoor uitermate betrouwbaar. RSys is een commodity onder Workbench 2.x en hoger het opent een applicatie ikoon op de Workbench waar je een ander programma in kunt 'laten vallen'. Je krijgt dan de optie om het desbetreffende programma op te star-

ten of een overzicht met info over de hunk structuur te bekijken. De laatste getoonde info kan worden opgeslagen als tekst file. De help optie biedt de mogelijkheid tot uitleg terwijl je werkt. Installatie is eenvoudig door gebruik van installatie script.

RSys is voor Workbench 2.0 of hoger.

Het programma en bijgeleverde sourcecode is Public Domain/Giftware. Het kan worden verkregen bij elke goede PD distributeur, of informeer bij de maker:

Rolf Böhme
Stammestr. 48
30459 Hannover
Germany

Conclusie:

De doelgroep is voornamelijk de ervaren gebruiker, de beginner kan er echter veel plezier mee beleven en ongetwijfeld veel van leren.

Minpuntjes kunnen zijn dat:

- RSys relatief veel geheugen gebruikt (+/- 135000 in slaap toestand, +/- 167000 in actieve toestand)
- er alleen een Duitse handleiding bijgeleverd wordt.

De pluspunten zijn echter overdonderend:

RSys biedt meer dan welk ander programma in zijn genre, gebruikt weinig processor tijd, is gebruikersvriendelijk en betrouwbaar.

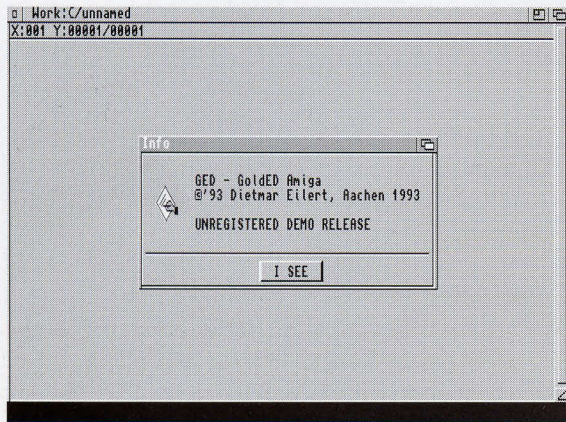
TEKSTEDITOR

GoldED versie 0.96

GoldEd is een tekst editor (verwerker) zoals CygnusEd ! Zo, nu zit meer dan de helft van de Amiga wereld op de kast. Ja, het lijkt niet eerlijk om een vergelijking te maken met een editor als CygnusEd. Meestal is dat niet zo leuk voor de tegenstander, maar GoldEd is de uitzondering die de regel bevestigt en zeer zeker de moeite waard.

Helemaal als je weet dat het nog maar een test versie is. Dietmar Eilert is op de goede weg. De kracht van GoldEd is de flexibiliteit maar dat kan ook een nadeel zijn. De beginner installeert GoldEd op zijn harddisk via het installatie programma (diskette is mogelijk) en kan tekstverwerken, de meer ervaren gebruiker heeft het moeilijker. Er zijn zoveel opties dat het lezen van

de handleiding eigenlijk een must is voor je GoldEd echt kunt gebruiken voor jouw doel ! (Ja ik maak je eerst bang, dan kan het alleen maar meevallen !). Er is weinig nieuws te vertellen over tekst editors, dus kan ik alleen nog maar een paar opties van GoldEd geven die je niet zo gauw zult tegenkomen bij andere tekstverwerkers:

- OS3.x uiterlijk en functies
- dichtslaan van paragrafen
- alle menu's volledig en eenvoudig definieerbaar
- ARexx poort
- referentie mogelijkheden
- APC (Automatic phrase completion)
- HotKey ondersteuning
- openen onbeperkt aantal windows mogelijk
- tekst formateer opties, WordWrap
- automatische en intelligente indentation
- definieerbare automatische backup
- help optie
- locale.library ondersteuning
- printer definieerbaar
- multi-selectie van documenten mogelijk
- directe XPK en PowerPacker ondersteuning
- ASCII karakter selectie scherm
- scherm en font type definieerbaar
- protectie bits en comment ondersteuning
- clipboard ondersteuning
- verschillende laad mogelijkheden
- AutoCase correctie (Hoofdletter controle) m.b.v. eigen woordenboek
- automatische zinsbouw correctie mogelijk
- zeer veel speciale opties voor programmeurs
- kolommen mogelijkheid
- tekst conversie mogelijkheid (bv. Amiga -> MS-DOS)

- uitgebreide macro ondersteuning
- uitgebreide zoek/vervang functie met geschiedenis
- en zeer veel meer ! (No kidding !)

Conclusie :

GoldEd is zelfs in de test versie al een editor om veel te gebruiken. Een demo versie is verkrijgbaar in het PD circuit, een geregistreerde versie is verkrijgbaar bij :

Dietmar Eilert
Mies-v-d-Rohe-Str. 31
52074 Aachen
Germany

Deze versie kostte 30 DM, informeer naar de aktuele prijs bij Dietmar.

Zo 'Time flies when you're having fun !', mochten er nog vragen zijn stuur die dan naar de Amiga+ redactie, t.a.v. Hans van Leeuwen. Wilt u ook nog antwoord ontvangen, plak dan voldoende retourport op de aan uzelf geadresseerde enveloppe.

PICTURE-IT

levering
installatie
verzorging
onderhoud

van

**KOMPLETE
KABELKRANT
SYSTEMEN**

intern/extern

OMPART

KLEURENPRINTSERVICE

POSTBUS 81186 - 3009 GD ROTTERDAM - Tel: 010 - 4559702

MICROTECH™ ROOS

3.5" DISKETTES

Merkdiskettes, Double Density, 1e Kwaliteit, 100% errorfree
10 stuks 13,- / 20 stuks 25,- / 50 stuks 55,-

100 stuks 99.-

3.5" High Density-diskettes 1e kwaliteit, 100% errorfree, 100 st. 155.-
verzendkosten diskettes (rembours) t/m 100 st. 14.- / 200 st. 18.- / 300 st. 22.-etc.

HARDDISKS

2.5" nu vanaf 199.-!!

1e kwaliteit harddisks voor AMIGA 600 en 1200:
20 Mb: 199.-! ; 40 Mb: 299.-! ; 60 Mb: 399.-! ; 120 Mb: 599.-!!
Deze harddisks zijn geformatteerd, dus aansluiten en volgooien maar!!
44-polige aansluitkabel 25.-

REPARATIE DUUR?

Wij repareren uw Amiga 500 voor maximaal

150.-!!

(met uitzondering van diskdrive en keyboard)

en...binnen een week weer terug!!!

KICK-SWITCH

Kickstart omschakelprint (met schakelaar) voor AMIGA 500(+)/2000:

Zelfbouw pakket Kickswitch (verdien even 20.-) nu 29.-!

Kickswitch compleet gebouwd zonder ROM 49.-

Kickswitch compleet gebouwd met ROM naar keuze 89.-

3-voudige Kickswitch met 2 ROM's naar keuze 169.-(zonder ROM's 79.-)

Kickswitch voor AMIGA 600/600HD met ROM 1.3: 89.-

Toetsje, veertje, kabeltje, knopje, plugje, schakelaartje, chipje: MICROTECH heeft 't (waarschijnlijk)

INTERNE DRIVE voor AMIGA

Perfekte vervanging voor uw defekte drive
zonder problemen in te bouwen.

(inclusief inbouw materiaal)
naar keuze voor A500/600/1200/2000:

169.-

Geheugenuitbreidingen

A500: 512 Kb met clock, accu, schakelaar 79.-

A500: 2Mb met clock, accu, schakelaar 269.-

A500plus: 1Mb (8x414256) zeer compact 149.-

A600: 1Mb met clock, accu, schak. optie 169.-

A590: 1 Mb (=8 x 414256) 140.-

Heeft uw A500/600/1200 kuren?

Als de originele voeding van uw Amiga extra belast wordt
(meerdere drives etc.) wil deze het nog al eens al laten weten:
een spontane reset of guru is het gevolg.

De oplossing is meestal een zwaardere voeding.
Microtech levert een prima voeding met rustige
blower, 5V-20A, 12V-8A (=plm. 5x meer vermogen)

Direkt aansluitbaar: 199.-

MAINBOARDS

voor A500/500plus nog leverbaar
revisie 5 (met inruil) 279.-
rev. 6 m.i. 299.- rev. 8 m.i. 349.-

Weer leverbaar orig. software:

Lemmings, Bart Simpson of
Capt. Planet, nu slechts 10.- p.s
of alle 3 voor 25.-

Diverse WB-versies leverbaar!

"KIEZENTREKKER"

Gereedschapje om AGNUS
83XX zonder beschadiging uit
z'n voet te trekken nu 29.-

3.5" externe DRIVE

voor alle AMIGA's geschikt
met schakelaar 189.-

Originele jonge MUIS

voor alle AMIGA's
nu 49.-

AMIGA-TOETSEN BORDEN: ALLE TYPES LEVERBAAR:

Voor A500 of A600 of A1200: 149.- p.stuk; voor A2000 of A3000 of A4000 of CDTV: 199.- p.st.

Het AMIGA 500 Repairbook

Nederlands Reparatiehandboek 78.-

JOYSTICK = TRAKBALL (is dus geen muis!)
Prima bestuursavontuur voor AMIGA: 39.-

Verse VOEDING

voor A500/600/1200

(orig. Commodore) 159.-

RUILSERVICE:

Wij ruilen uw defekte
A500-voeding voor een
gereviseerde voor 75.-

AIR-BREAK : 49.-

Elimineert (elektronisch) het geruis van de (A590/A2000/PC)
ventilator d.m.v. temperatuur-sensor. Zeer eenvoudige montage!
(s.v.p. apparaat opgeven!)

		VOEDINGEN:		SERVICE MANUALS:		DIVERSE ARTIKELEN		
C64	6526 CIA	29.-	D-RAM 4164 (uitgesoldeerd)	2.50	Service Manual A590 HD	49.-	PLCC extraction tool	29.-
C64	6569 VIC	49.-	D-RAM 41464-80ns	12.50	Service Manual A2088	49.-	Surge Protector RS232-poort	29.-
C64	6581 SID	45.-	D-RAM 41256-100ns	8.-	Service Manual A2286	49.-	Auto-fire module Joystick-poort	25.-
C64	6510 CPU	35.-	D-RAM 414256-70/80ns	19.-	Service Manual 1084/8833	35.-	50Hz-TICK-print(voeding A2000)	49.-
C64	906114 PLA	25.-	D-RAM 511000-70ns	19.-	Schematics A3000	49.-	Amiga Electron.Muise/Joystick	49.-
C64	901225 U5	25.-	AMIGA 5719 GARY	39.-	Service Manual A2090A	49.-	Amiga Bootselector A500/2000	24.-
C64	901226 U3	35.-	AMIGA 6242 CLOCK	29.-	Sidecar 1060 Serv.Manual	39.-	Amiga 500 behuizing origineel	50.-
C64	901227 U4	35.-	AMIGA 6570 KEYB. IC	59.-	Externe drives 3.5" Serv.M.	49.-	Amiga 500 Keyboard ASCII	149.-
C64	8701 OSC.	24.-	AMIGA 8362 DENISE	59.-	Commodore PC1 Serv.Man.	49.-	Amiga 5/600/2000 int.3.5"Diskdrive	169.-
C64-II	8500 CPU	35.-	AMIGA 8364 PAULA	69.-	PC10/20 II Service Manual	49.-	Keyboard Interface A2000 of A500	99.-
C64-II	8580 SID	45.-	AMIGA 8367 AGNUS A1000	119.-	C128/C128D Serv.Manual	49.-	23pol.D-connector M of F compl.	10.-
C64-II	8565 VIC	49.-	AMIGA 8371 FAT AGNUS	99.-	C64/C64-II Serv.Manual	49.-	Electr.BOOT-selector Df0/1/2/3	39.-
C64-II	PLA U8	49.-	AMIGA 8372A BIG AGNUS	99.-	1541 of 1571 of 1581 Serv.Man.	49.-	"Kale" C64-II (nieuw model)	175.-
C64-II	251913 U4	35.-	AMIGA 8373 Hi-Res Denise	59.-	Technical Manual A500	49.-	Adapter Amiga>VGA Multisync	39.-
C128	8502 CPU	35.-	AMIGA 8375 Agnus 1of2 Mb	99.-	Technical Manual A2000	69.-	IC-voet Fat Agnus 84pPLCC	12.-
C128	8563 CRCT	78.-	AMIGA 8520 CIA	25.-	Technical Manual A600	49.-	Zeer fraai AT-keyboard 101keys	119.-
C128	8566 VIC	79.-	AMIGA Kickstart ROM 1.2	49.-	Technical Manual A1200	49.-	Omschakelbaar XT/AT-keyboard	129.-
C128	8721 FPLA	49.-	AMIGA Kickstart ROM 1.3	49.-	Technical Manual A4000	59.-	Interne Metalen afscherming A500	18.-
C128	8722 MMU	59.-	AMIGA VIDEOHYBRIDE	39.-	Technical Manual CDTV	48.-	ARTEC PC-muis echt compleet	69.-
1541	901229 UB4	29.-	AMIGA OSC. 28.375 Mhz	35.-	Schematics A500 rev.5/6a/7	29.-	Micro-fan A590 zeer stil	35.-
1541	325302 UB3	29.-	AMIGA 1488/1489 RS232	9.-	Set Startdisks WB1.3(2disks)	24.-	8x8 Fan voor A2000-voeding	29.-
1541	325572 UC1	35.-	AMIGA 68000-8Mhz CPU	39.-	Set Startdisks WB2.0(3disks)	36.-	Zwart Keyboard voor CDTV	199.-
1541	251853 R/W	59.-	CPU 68000-10 Mhz	59.-	Set Startdisks WB2.1(5disks)	49.-	EPROMs 27C64 en 27C128	9.-
1541	2871 R/W	39.-	CPU 68000-16 Mhz	99.-			EPROMs 27C256	12.-

Microtech Roos - Postbus 95338 - 2509 CH - den Haag - Telefoon 070-3475317 - Fax 070-3475319 - Giro 431672

Bestellen: Telefonisch of schriftelijk voor toezending onder rembours (kosten 12.50). Bij vooruitbetaling (giro 431672) of cheques e.d. 8,- verzendkosten.

Afhalen mogelijk na telefonische afspraak. Openingsdagen: dinsdag tot en met zaterdag, 11.00 tot 18.00!! Diskettes afwijkende portokosten!

Alle prijzen in Hfl. en incl. BTW, prijswijzigingen voorbehouden. Alle voorgaande prijslijsten zijn hiermee vervallen
EIGEN TECHNISCHE DIENST VOOR SNELLE REPARATIES!

Telefoon: 070-3475317

Wij leveren vrijwel alle AMIGA-onderdelen uit voorraad!!

In dit hoofdstuk komen de spellen aan bod. Peter Wijgerse de spelkenner bij uitstek schreef een indruk neer over het spel Settlers

Peter Wijgerse

Een kleurrijk speelveld waarmee iedereen uit de voeten kan

Spellen: Settlers

The Settlers (de pioniers)

Settlers is het nieuwste spel van BLUE BYTE, de makers van onder andere Hystory Line and de Battle Island serie. Het zal je dus niet verbazen, dat ook dit een strategisch georiënteerd spel is. Het spel heeft een middeleeuws scenario, en begint met een intro dat erg goed is, en je ook een goede indruk geeft van de grafische kwaliteit van de rest van het spel.

Je begint met één kasteel, en vandaar uit moet je een bloeiende gemeenschap zien op te bouwen. Het speelveld wordt grafisch weergegeven als een drie-dimensionale wereld, gevuld met bergen, bossen, rotsen, water en woestijn, net zoals een echte wereld. De opzet is om een zo goed mogelijk gestructureerd geheel te bouwen. Je hebt daarvoor de beschikking over 23 verschillende types gebouwen, 26 soorten grondstoffen en 25 beroepen.

Deze elementen vormen de sleutel, omdat je zonder de juiste grondstof een bepaald gebouw niet kunt bouwen. En dit gebouw kan je weer andere stoffen leveren zodat een gewenst beroep uitgevoerd kan worden. Er zijn drie soorten ketens (een voedsel keten, een bouwstof keten en een werktuig/wapen keten), en die werken volgens het onderstaande principe. Om het gebied dat je bezit te vergroten, moet je langs de grens gebouwen plaatsen waarin ridders kunnen verblijven. Om deze gebouwen te kunnen maken heb je stenen en hout nodig. Hiervoor moet je dus eerst een hout-hakkershut en een steenhakkershut neerzetten. Indien de benodigde gereedschappen aanwezig zijn in het kasteel (wat fungeert als centrale opslagplaats), zal er vanzelf een hout- of steenhakker tevoorschijn komen.

Om de ridders te laten vechten, heb je goud en wapens nodig. Het goud is voor de motivatie, en

wordt gewonnen in de bergen. Er dient dus een goudmijn gebouwd te worden, en een goudsmelterij. De smelterij heeft ook kolen nodig (dus weer een mijn) en de mijnbouwer moet eten. Er zijn drie manieren om voedsel te verkrijgen. De simpelste manier is vissen, maar je kan ook brood maken of vlees bereiden. Voor brood heb je een landbouwer, een molenaar en een bakker nodig, en voor vlees, een varkenshoeder, een landbouwer (voer voor de varkens) en een slager. Het bovenstaande klinkt nogal saai en theoretisch, maar gelukkig wordt alles grafisch op het scherm afgebeeld.

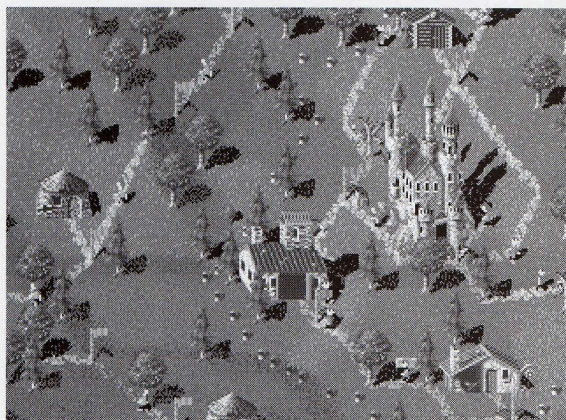
Het bouwen van een huis zie je gebeuren, eerst een houten skelet en daarna het stenen gedeelte. De huizen moeten verbonden worden met wegen, hierbij wordt aangegeven of het volgende gedeelte vlak is, daalt of stijgt. Hoe steiler de weg is, hoe langzamer het vervoer zal gaan. De weg kan verdeeld worden met vlaggen, en tussen ieder paar vlaggen staat een drager, die de goederen van de éne vlag naar de andere draagt. Als het huis gereed is, loopt er een pionier naar toe en gaat zijn beroep uitvoeren. De landbouwer gaat zaaien, de visser vissen en de ridders staan op wacht. Het vervoer van goederen wordt geregeld door een voorkeurslijst, dat wat bovenaan staat zal als eerste vervoerd worden. Hiermee regel je, of het bouwen van huizen (stenen en hout) voorrang heeft op het maken van wapens (hout en ijzer).

De wereld waarin je speelt is niet afgebakend, maar loopt rond. Ook zijn er nog andere pioniers bezig om hun eigen gemeenschap op te bouwen (ten koste van de jouwe). Hier komt het oorlogsgedeelte naar voren. Om de vijand te verslaan dien je zijn wachthutten, wachttorens en forten te veroveren. Dus geen moord en doodslag met burgers, maar gewoon ridders die het één voor één met elkaar uitvechten. De sterkte van de ridders

wordt bepaald door zijn training in het kasteel, en door de hoeveelheid goud in zijn gebouw. Indien een tegenstander verslagen is, krijg je zijn gebouw, en wordt de grens aangepast. Alle gebouwen van de tegenstander die binnen de nieuwe grens vallen worden in brand gestoken. Om hem echt te verslaan moet zijn kasteel veroverd worden, maar deze is meestal erg goed bewaakt.

Dus bedenk een goed aanvalsplan voordat je hieraan begint.

Het spel houdt rekening met het type amiga waarop het gespeeld wordt. Hoe meer geheugen, hoe groter het speelveld, meer pioniers (maximaal 64000 !!) en meer geluidseffecten of muziek. Het heeft wel minimaal 1 MB RAM nodig. Grafisch ziet het er zeer verzorgd uit. Ieder type pionier ziet er anders uit, en is zeer goed geanimeerd, ondanks zijn formaat (de grootte van een lemming). Ook de gebouwen zijn zeer gedetailleerd. Er komt rook uit de schoorsteen, de wieken van molens draaien en mijnliften gaan op en neer. Zelfs de omgeving vertoont natuurlijke bewegingen. Het geluid bestaat uit klassiek aandoende achtergrond muziek en heel veel geluids-effecten. Je kunt kiezen of je ze beide, één van beide of geen van dit alles wilt horen.

Ook is het volume van de muziek ten opzichte van de effecten in te stellen. De effecten zijn erg goed, als je in de buurt van een bepaalde plek komt, kun je het gewoon horen. Knorrende varkens, huilende bergwinden, de smederij of het omhakken van bomen, alles heeft zijn

eigen geluid. De bediening is erg gebruikersvriendelijk en is in een paar minuten te leren. Alles wordt met de muis gedaan en een paar klikken zorgen al voor resultaat. Ook is er een twee-speler optie, waarbij het scherm verdeeld wordt in twee helften. Let op, hiervoor is wel een tweede muis nodig. Met een tweede speler komt het geluid voor de rechter speler uit de rechter box en voor de linker speler uit de linker box, (als je ze verkeerd om hebt aangesloten) en de muziek vervalt. Het spel wordt geleverd op drie floppies en is gemakkelijk te installeren op een hard-disk. Gelukkig speelt het ook prima van floppie, waarbij de intro overgeslagen kan worden, door van floppie drie te starten (dit staat NIET in de handleiding). Het wisselen is hierbij minimaal. Er is alleen een copy-beveiling bij het begin van het spel, dus dat is ook niet al te veel moeite. Het enige wat er nog te zeggen valt, is dat dit één van de beste spelen in zijn klasse is. Het is erg leuk om te spelen en het zal je niet gauw vervelen. Een aanrader dus.

Score :

Grafisch	91 %
Geluid	90 %
Spel	92 %
Totaal	91 %

Peter Wijgerse (PieWie) deed de review van Settlers, mocht je nog vragen hebben stuur die dan op de bekende manier naar de Amiga+ redactie, u krijgt dan persoonlijk van Peter Wijgerse antwoord.

65x175 mm

85x135 mm

175x135 mm

85x275 mm

Amiga+

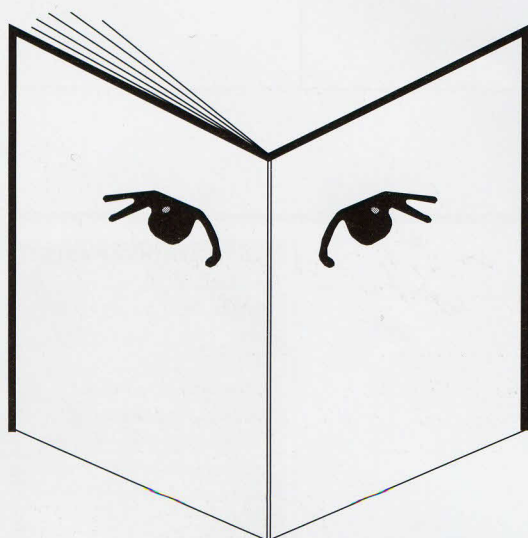
Postbus 81186 - 3009 GD Rotterdam
Telefoon: 010 - 4559702 - Fax: 010 - 4422863

85x65 mm

Adverteren in *Amiga+*⁺ Dat kan!

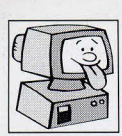
De medewerkers van Amiga+ staan voor u klaar met adviezen over uw advertentie-opmaak, informatie over de prijzen en speciale aanbiedingen en de antwoorden van vragen over het tijdschrift zelf.

Waaq de stap en neem een kijkje in de wereld van het nieuwe Amigablad. U zult versteld staan van de mogelijkheden: adverteren in zwart-wit, kleur, groot, klein, op de cover, op een redactiepagina, en ga zo maar door. Wij zijn er tenslotte ook voor de adverteerders. Goed contact staat bij ons daarom voorop. Neem de proef op de som en bel of schrijf naar:

Postbus 81186
3009 GD Rotterdam
Telefoon: 010-4559702
Telefax: 010-4422863
BBS: 010-4559351

agazien

Spelregels: het is niet toegestaan deze rubriek te misbruiken om software kopieën van originele software aan te verhandelen. Wij houden daar streng toezicht op. Mocht het toch nog door de mazen slippen, dan houden wij ons daarvoor niet aansprakelijk.

Te koop (aangeboden)

USS Robotics HST Modem
Fl 500,-
Roland Juno 1 synthesizer
Fl 500,-
CD A. Brimble (team17)
Fl 35,-
Voor inform: Tel.: 03404-53531

VGA data switch handmatig,
2weg, Telefoon: 010-4559702

Supramodem 2400 BD met
voeding Telefoon: 010-4559702

2000 5.25" schijven met
software. F 800,- Info: 04105-
14347 (Jurgen)

Te koop (gevraagd)

Advertentietarieven:

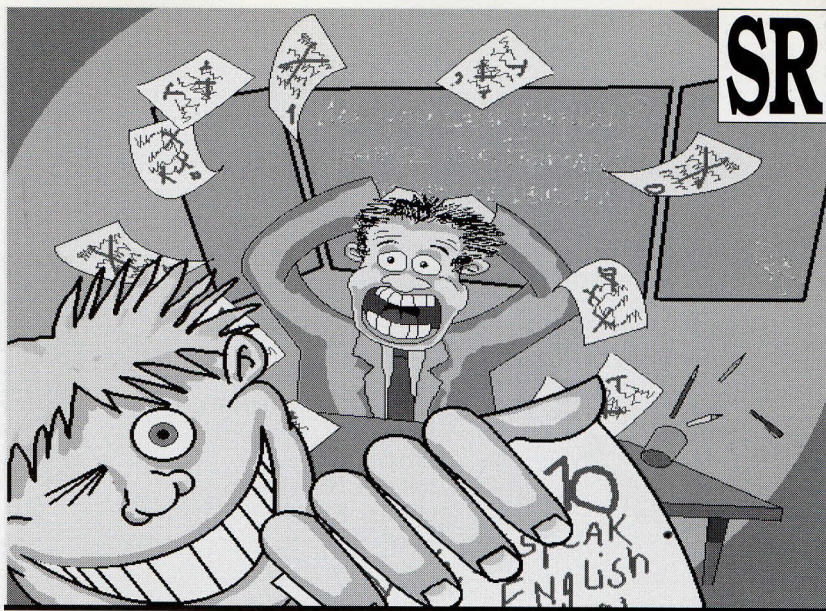
Heel eenvoudig:
Mager: Fl. 3,50 per regel
Vet: Fl. 5,50 per regel

Bij vooruitbetaling te
voldoen via cheques of
contant bijsluiten. Wij zijn
niet verantwoordelijk voor
eventuele druk/zetfouten.

BREIN versie 2.0 is een educatief programma voor de jeugd. Het programma test de kennis van het Frans, Duits en Engels. BREIN heeft een 'leermogelijkheid': woorden kunnen via een ingebouwde module aan het programma worden toegevoegd. Het programma is geprogrammeerd in AMOS

AartJan Moerkerke

BREIN versie 2.0: het programma heeft dezelfde kenmerken als de cover:

Brein2.0 - leershulpmiddel

Brein v2.0: Test your language-skill

Meteen bij het openen van het software-pakketje valt het op: de gebruiksaanwijzing is vermist. Een betere bestudering van de cover leert echter, dat een kleine eenvoudige handleiding te vinden is op de diskette. Milieu-vriendelijk, dat wel, maar lastig... tenminste dat lijkt zo. Dus we proberen het programma uit zonder de handleiding te lezen. Diskette in de Amiga en opnieuw opstarten...

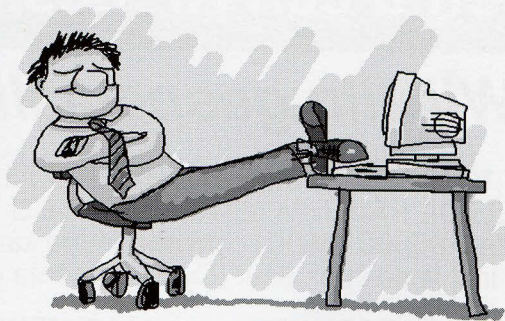
Eenmaal in het programma krijg je meteen de keuze om toch de handleiding door te nemen. Een klik op 'BREIN versie 2.0' en tweede klik op 'Handleiding' en de 'spelregels' gaan aan je voorbij. De eerdere conclusie over de 'lastigheid' van een diskette-gebruiksaanwijzing moet meteen worden teruggenomen. De documenten zijn overzichtelijk en ruim voldoende. Doornemen is overigens niet echt nodig. Het programma spreekt voor zich. Grafisch zal BREIN geen schoonheid-sprijs krijgen, maar voor een taalspel is dat ook niet nodig. We zoeken naar eenvoud en functionaliteit en vinden dit.

Terug naar school

Een eerste oefening met BREIN doet je terugdenken aan de lessen op school. Er blijkt maar één manier te zijn, waarop je een Nederlandse zin kunt vertalen. Alle andere, in de praktijk wel mogelijke, vertalingen worden resoluut als 'fout' betiteld. Bovendien kent het programma hetzelfde gebrek als de woordenlijsten van tekstverwerkers: niet alle woorden zijn terug te vinden. AMOS-programmeur Sebastiaan Breedveld is aan dat probleem niet voorbij gegaan. BREIN bevat een ingebouwde module om de woordenlijst uit te breiden. Op deze manier wordt meteen een ander voordeel gecreeërd: de oefening wordt nooit vervelend en breidt zichzelf uit.

Prijs-kwaliteit

Al met al blijkt BREIN versie 2.0 een goudeerlijk oefenprogramma. Voor de lage prijs van minder dan twintig gulden kan de koper zich gelukkig noemen. Wanneer je een professionele vertaalmachine wilt, ga dan aan BREIN voorbij. Voor kinderen is BREIN wel een leuke les en voor volwassenen vormt het programma een geinige manier om het 'eens' geleerde te testen.

**UGA SOFTWARE
POSTBUS 881
3700 AW ZEIST**

POWERPACKER	F 49,95
-de populairste cruncher	
POWERMENU	F 49,95
-maak nu professionele menu's	
POWERWRITER	F 49,95
-een uitgebreide tekstverwerker	
POWERBASE	F 49,95
-ontwerp je eigen database	
MUSICAL ENLIGHTENMENT	F 49,95
-uitgebreid muziekprogramma	
BRAINTRAINER	F 29,95
-oefen vreemde talen	

BEL VOOR INFORMATIE 03404-53531

Trupial

DigitalService voor Amiga en PC systemen

Nu kunt u uw foto's laten digitaliseren zodat u deze kunt gebruiken met uw teken-, animatie- of presentatie programma's.

Voor de eerste vijf pictures incl. btw, disk en verzending: F. 40,-.

Voor meer informatie:
Trupial
Postbus 251
2200 AG Noordwijk
Tel/Fax: 01719-48805

COLOUR PROMOTIONS

Kantoor tel./fax 013 - 334738 / 332733
Showroom/trainingen Planciusstraat 55 bg
1013 MG Amsterdam (nabij Haarlemmerpoort)

- Video Printers
- Video/audio mixers
- Camera's/recorders
- Multi media
- Presentaties/trainingen

BEL: 020 - 6388480

BBS de SAEN

UW SPECIALIST IN AMIGA'S & VIDEO

Framestore, Real Time Digitizer	F	849,-
Frame Machine & Prism 24, 24 bit real-time digitizer	F	1795,-
Video Converter II Electronic Design	F	429,-
Sirius Genlock (zie HAMA 290 test in nr. 129)	F	1749,-
YC Genlock Electronic Design (test in nr. 129)	F	849,-
PAL Genlock Electronic Design (test in nr. 129)	F	629,-
Epson GT 6500 A4 Vlakbedscanner kleur 600 DPI	F	3295,-
Scala MM 300, NIEUW	F	849,-
Personal Paint tekenprogramma en Image Processing nu	F	159,-
Dpaint 4.1 tekenprogramma voor Amiga	F	219,-
Dpaint 4.5 tekenprogramma voor de Amiga AGA	F	259,-
Dpaint, Een stap verder, lespakket 10 diskettes	F	74,95
3D Factory, lespakket Real 3D, 4 diskettes	F	49,95
Real 3D Rendering/animaties, opruimprijs	F	229,-
Imagine 3D Rendering, 3D tekeningen en animaties nu	F	449,-
Video Director, HET video-montage pakket voor de Amiga	F	359,-

GEÏNTERESSEERD?

NEEM VRIJBLIJVEND
CONTACT MET ONS OP

Amiga Disk Magazine
BBS de SAEN

Postbus 407
1500 EK Zaandam
Tel: (075) 16 67 62
Fax: (075) 12 57 00

Heeft u een HP deskjet of matrix lintprinter?

Wij zijn gespecialiseerd in inkt en linten.

ZELFREINIGENDE DIEPZWARTE REFILL INKT VOOR **HP500, 510** etc. ca 12 refills f 90.-
DEZELFDE PRINTKWALITEIT MAAR NU VOOR **CANON** BJ 200, 300, 800 - 125 ml f 99.-
Ook de **HP500C (550C)** colourcartridge kan gerefilled worden! 3x40 ml (ca 10 refills) f 109.-
Deze inkt is ook per kleur (Cyan, Magenta of Yellow) in 125 ml verpakking leverbaar à f 90.-

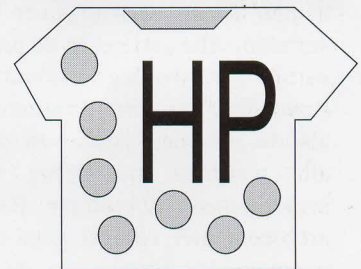
MATRIXPRINTERLINTEN voor **ALLE MERKEN EN TYPE'S**. In ZWART maar ook GEEL, ROOD, BLAUW, GROEN of BRUIN. 4 kleuren colourprinterlinten zijn in cassette of als "refill" verkrijgbaar.

"T-Shirt" inkt ook voor HP 500, 550 etc.

T-SHIRTS BEDRUKKEN VIA DE OUTPRINT VAN UW MATRIX-OF DESKJETPRINTER. OVERZETBAAR MET EEN STRIJKBOUT. Ook mogelijk op kunststofplaat, vliegers, vlaggen of met keukenoven naar bekers, tegels, glas, metaal etc. Vele andere mogelijkheden.

gratis

VRAAG ONZE UITGEBREIDE TRANSFER-PRINTER CATALOGUS 1994
TRANSFORM TRANSFERTECHNIEK 05999 64242 fax: 65299
(voor België: T.I.M.A.G.O.: 059 235165)

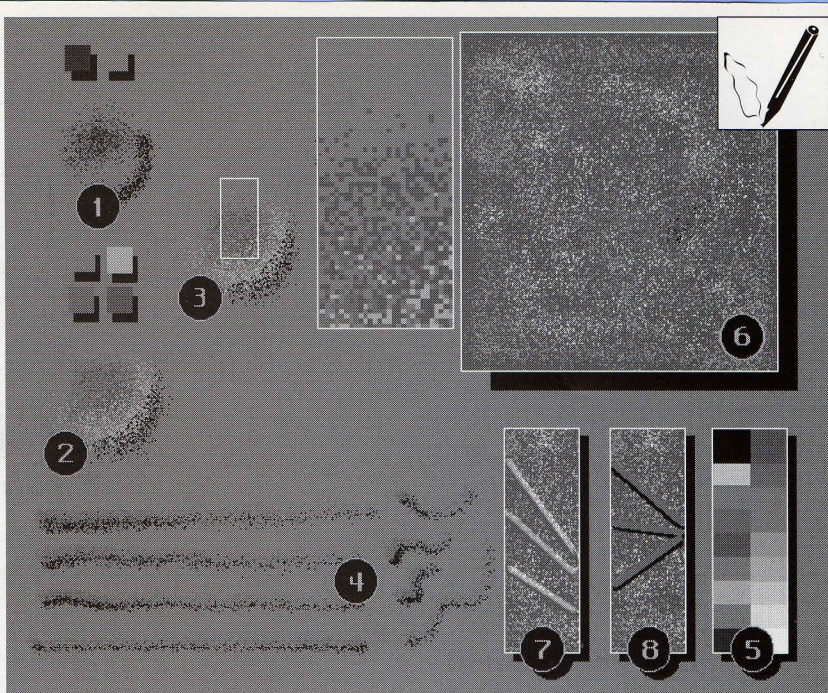
PRINTOUT MOET WEL IN 29IEBEBEED!

Een tekenipserie voor elke zich respecterende tekenaar die meer wil dan wat zijn handboek hem laat zien. In deze artikelen gaan wij verder dan alleen het opsommen van de tekenmogelijkheden.

Corstiaan Breedveld

Een aantal mogelijkheden op een rijtje. De nummers corresponderen met die in het artikel.

Tekentips - deel 01: Airbrush

In dit artikel gaan wij diverse tekentechnieken behandelen. Alle grafische tekenpakketten hebben zoveel mogelijkheden, dat je nogal snel de weg kwijtraakt. Wat je jezelf het meeste afvraagt is: die tekengereedschappen zijn er nu wel en in de handleiding staat wat die gereedschappen kunnen, maar wat doe je er verder mee. Welnu Amiga⁺ zal proberen om u een beetje op weg te helpen door heel diep op de diverse gereedschappen in te gaan met waar nodig diverse voorbeelden.

De airbrush

In dit eerste artikel nemen wij de airbrush onder de loep. Eén van de vele verschillen met computertekeningen en tekenen met olieverf of houtskool of waterverf enz. is het verschil van karakter van lijnen. Bij olieverf heb je een speciale penceel aanzet, je schildert een lijn waarna je je kwast weer van het doek haalt. Het begin, midden en eind zien er heel anders uit. Geheel anders gaat het computertekeningen. De lijn is overal het zelfde.

Om nu een kwast effect te krijgen wordt het airbrush gereedschap gebruikt. Hoewel we uitgaan van Dpaint (een ieder welbekend inmiddels) is dit gereedschap vrijwel in elk ander tekenpakket aanwezig.

Het spuitbereik

De airbrush simuleert een spuitbus. De penceel (brush) kan elke vorm hebben die u aanwijst. Rond, vierkant, groot of klein, zelfs een eigen gemaakte brush kan daartoe gebruikt worden. De gekozen brush wordt door het programma tijdens het tekenen op het scherm op willekeurige plaatsen neergestrooid, binnen een door de gebruiker bepaalde afstand, met grote snelheid. Hoewel grote brushes gebruikt kunnen worden (deze tekenen niet zo snel) is het resultaat toch mooier wanneer er een kleine pixel gebruikt wordt of een

groep van kleine pixels. Als je op die manier over het scherm airbrushed, dan krijg je net als bij het echte spuitwerk een zacht randje langs de gevollde lijn of het "bespoten" gebied.

Als je met de rechtermuisknop op de airbrush tool (gereedschap) drukt dan krijg je de mogelijkheid om de spuitmaat te wijzigen. Er verschijnt dan op het scherm een cirkel ter grootte van het spuitgebied, met daaronder het woord: size. Met de ingedrukte linker of de rechter muisknop kunt u nu de maat gaan bepalen, is de maat bepaald dan laat u de muisknop los.

Als u nu via de rechtermuisknop de achtergrondkleur van het scherm kiest, dan fungeert die gelijk als een stuk gum, terwijl de met de linkermuisknop gekozen kleur de spuitkleur is. Als u nu bijvoorbeeld onder de beide muisknoppen van dezelfde kleur een andere tint neemt zijn er vele subtiele tinten samen te stellen. Dit is een uitstekende manier om een object aan de ene kant op te lichten en aan de andere kant een schaduw mee te geven.

Wanneer de ene kleur groen met een andere gerelateerde kleur blauw gebruikt, dan verschijnt de illusie van meerdere gebruikte kleuren. (Zie 1)

Nu kun je het bewerkte gedeelte via de brush tool kopiëren, oppakken en ergens anders op het scherm plaatsen. Voegen we hieraan weer twee kleuren toe dan krijg je al heel snel de illusie van heel veel gebruikte kleuren. (Zie 2)

Op de kunstzinnige 'tour'

Op die manier kun je zelfs het stippeltjes effect die de Franse impressionistische schilders gebruikten, bereiken. Ook is het een uitstekende manier om je visuele kleurbereik uit te breiden.

Dit is de dither methode en wordt door digitisers

AMIGA WORLD '94

U JAARBEURS UTRECHT/HOLLAND

INTEREXPO

Internationale standhouders uit
Nederland, België, Duitsland,
Frankrijk en Engeland.

Multi Media, Amiga & Video
Spelletjes, Muziek
Animaties, Presentaties
Desktop Publishing
Nieuw: Amiga 1200, Amiga 4000

InterExpo & Media, tel. 070 - 3545716

KIJKEN
&
KOPEN

vrijdag 8, zaterdag 9 &
zondag 10 april 1994

Opmaak ACN Haarlem

f 5,- voordeel **REDUKTIEBON** f 5,- voordeel

Naam:

Adres:

Postcode/Plaats:

Telefoon:

Computer:

Aangeboden door
Amiga Magazien

OPENINGSTIJDEN

vrijdag	8 april	13-22 uur
zaterdag	9 april	10-17 uur
zondag	10 april	10-17 uur

U JAARBEURS
UTRECHT/HOLLAND

toegepast om het beeld een meer realistisch karakter te geven. Dat kunt u zelf controleren door met een digitiser een beeld op te nemen in 16 of 32 kleuren, via het controle paneel de scherpte te zetten tussen de vijf en de tien. Wanneer we nu een stukje van dat beeld vergroten sta je er versteld van hoe zo'n klein aantal kleuren zo'n optische hoeveelheid van kleuren kan bereiken.

In plaats van de airbrush tools op groot te zetten, zetten we hem zo klein mogelijk met de enkel pixelige brush. Op die manier is het net alsof je met houtskool tekent (zie 4), wat rafelig, niet helemaal recht. Uiteraard bepaalt de snelheid waarmee je tekent de verdichting van de lijn. Zo heb je toch nog een beetje controle over de lijnen.

Probeer het maar eens uit. Begin bijvoorbeeld met een groot bereik, eindig later met een klein bereik en hou de gum-methode via de met rechtermuisknop gekozen achtergrondkleur in gedachte.

Schets eens met drie of vier dicht bij elkaar liggende kleuren in bruin of grijs. Om de controle over de te trekken lijnen te vergroten, bestaat de mogelijkheid om de muissnelheid te verlagen via het preferences menu van de workbench.

De airbrush methode leent zich erg goed voor het vervaardigen van zeer interessante tekeningen. Vaak gebeurt het dat de meest intrigerende tekeningen gemaakte worden zonder dat de artiest een plan heeft. Hij zoekt al tekenende zijn weg over het te vullen vlak. Hij schept uit de wanordelijke kleurvlakken een bepaalde orde, concentreert zich op datgene wat hem op dat moment aantrekt en poetst en duwt en mixt net zo lang tot dat het resultaat goed is.

Eerst een palet met een range bepalen

Het is reeds voldoende om met een 'range' (kleuren-diversiteit) te werken van 5 tot 10 kleuren (zie 5). Deze waarden moeten in volgorde worden geselecteerd tot een range. Hiermee ben je in staat om via de blend- en shade-opties van Dpaint alleen op de 'range-kleuren' de effecten van shade en blend toe te passen. Gebruik de donkerste tint als achtergrondkleur. Met de aangeklikte kleur in het midden van de range kun je dan snel spuitend een goed te gebruiken structuur verkrijgen. Deze structuur is veel interessanter om naar te kijken dan een structuur die met een mechanische 'gradient fill' gemaakt is. (zie 6)

Met gebruikmaking van steeds kleinere patronen kun je het scherm lichter of donkerder maken met steeds een andere separate kleur. Vormen en mogelijkheden dringen op deze manier snel tot je door en er ontstaat een beeld waarmee je gevoel krijgt. Als je nu nog een lijntool gebruikt met de

shade optie aan, met de kleur op enkel (solid) dan krijg je subtiele lijnen (zie 7), terwijl je met de solid color optie een scherpe lijn krijgt. (zie 8)

Mocht u nog vragen hebben over deze materie dan kunt u zich wenden tot de redactie van Amiga+

ASWARE

ASW-Tape

De database voor audio- en videobanden. Nederlands. Uw laatste kans:

fl. 29,-

ASW-Box v1.20

De beste plaats voor uw adressenbestand wanneer u er echt alle kanten mee op wilt kunnen. Nederlandstalig en niet duur:

fl. 59,-

ASW-Kas v1.22

Uw Amiga is uitstekend geschikt voor het bijhouden van uw boekhouding. Zelfs voor kleinere bedrijven is dit programma een (goedkope!) oplossing.

fl. 59,-

*VideoTitrer v2.0

Het vertikaal scrollen van tekst wordt hiermee zowel mogelijk als eenvoudig gemaakt. Ondersteunt alle Amiga-fonts en volledige overscan, geschikt voor alle Amiga's.

fl. 79,-

ASW-Scroll v3.40

Het horizontaal scrollen van tekst was al erg simpel. Maar *nu* ook betaalbaar en geschikt voor elke Amiga Incl. fonts en font-omzetter.

fl. 149,-

*StAid2 Nederlands

"Student Aid". Met dit *hulpje* voor studenten maakt u zelf een test voor uw kinderen (alles goed geleerd?) of probeert u één van de vele (pittige) bijgeleverde tests. Leuk en leerzaam.

fl. 39,-

CollexX v1.12

Zonder twijfel de best voorziene database voor verzamelaars. Elke verzameling past hierin als gegoten. Zeer veel Print, Sorteert, Selekteer, Categorie, Commentaar, en ARexx mogelijkheden. Nederlandse gebruiksaanwijzing.

fl. 129,-

*CFontC v1.0

"ColorFont Creator". Een modern stuk gereedschap voor de vakman/vrouw die behoefte heeft aan een verzameling fraai gekleurde lettertypes. Alle gewone Amiga fonts (ook outlines!) kunt u hiermee bewerken tot een 3D, Egged, Shadowed, Patterned, ect font. Ondersteunt alle WB3.0 opties; ook Locale (Nederlands).

fl. 89,-

* Binnenkort leverbaar; een DEMO is nu al verkrijgbaar.

010-4182937

J.P.C.

De meest complete amiga shop

Verdeler van : Commodore Amiga
Macro System
Electronic Design
Microbotics
HP
Idek
KCS
Arcade
Scala
Octamed
U.S.Robotics
geheugen, co-processors
onderdelen
Enz. ...

bel voor actuele prijzen!

JPC gekend voor zijn ruime keuze in de allerlaatste nieuwe software voor Amiga en CD 32. (Educatief, Tekst, DTP, CAD, Spel, ...)

Eigen hersteldienst

J.P.C. Open: di-vr: 10h-12h 13h-19h
Schietsboomstraat 7-9 za: 10h-12h 13h-18h
B3600 Genk, Belgie
tel: ++ 32 89 35.41.23
Nederl.: ABN AMRO 40.55.80.444
Belgie :BACOB 784-5556506-81

Amiga+

Abonneer u **nu** op Amiga+
het nieuwe Amiga tijdschrift

voor slechts Fl. **95,-** per jaar
met elke maand een diskette!

Telefoon: 010 - 4559702
Fax: 010 - 4422863
BBS: 010 - 4559351

Postbus 81186
3009 GD Rotterdam

Computer
Services

EUREKA

Eureka, Commodore Developer & Distributor

Euro1200 Ramkaart 4Mb + klok
uitbreidbaar tot 8Mb, FPU mogelijk
tot 40Mhz 68882 slechts F. **595,-**

A4000 4Mb Simm 3 jaar garantie! F. **425,-**

Afterburner A4000 Turbo vanaf F. **795,-**

Nieuw !!

The Communicator for CD32
(serlink-II) MIDI/SER/SCALA
interface voor cd32 naar Amiga. F. **250,-**

Nieuw adres:

Adsteeg 10 - 6191 PX Beek(L) Tel. 046-370800 - Fax. 046-360188

WbScreen

Editor

"EBBELS"
HOMESTUDIO
Scan- & Printservice
voor Amiga en PC

Een foto of andere afbeelding nodig ter
verwerking in een teken-, animatie-,
dtp- of presentatieprogramma ?

Wij hebben voor u de oplossing !!

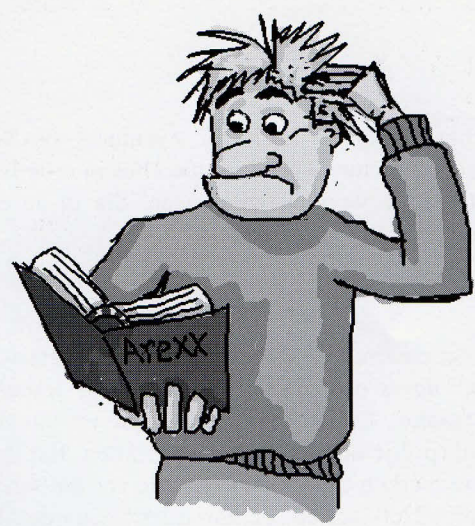
Digitalisatie d.m.v. EPSON GT-6500
vanaf fl. 3,50 per stuk en 5 voor fl. 15,00
incl. btw, excl disk en verzending.

Voor meer informatie :
"EBBELS" HOMESTUDIO
Postbus 5812
3008 AV Rotterdam
Tel : 010 - 423 01 43
Fax : 010 - 410 03 86

Print Scan

WEGENS ENORM SUCCES
Blijvend in prijs verlaagd !!!

Eindelijk een eenvoudige opgezette cursus voor allen die nu ook wel eens wat met ARexx willen doen maar nog steeds niet wisten hoe!

Ekke Verheul

ARexx beginners-cursus - deel 01

Een beetje Pro schrijft ARexx scripts

Langzaam maar zeker is het tot in de diepste lagen van de bevolking doorgedrongen dat er geen Amiga-Basic meer bestaat. Soms ook dat Basic werd vervangen door een andere programmeer-taal... iets totaal anders zelfs.: ARexx. Hier en daar zijn wat pogingen ondernomen om dan maar van Basic op ARexx over te stappen. Er zijn er maar héél weinig die in ARexx tenslotte een nieuwe kameraad vonden. En dat is goed te begrijpen. Er zijn talen op de markt die veel meer op Amiga Basic lijken, zoals Amos, GFA, Blitz2, enz. En dat schakelt makkelijker om. De meeste mensen die gewend waren aan Basic zijn waarschijnlijk ook nooit gebaat geweest met ARexx. Arrex is met veel zaken een stuk complexer, maar kan andere dingen weer beter en eenvoudiger dan Basic. Beide talen zijn qua toepassingen eigenlijk totaal anders. Hoewel het wel mogelijk is in ARexx een spelletje met bobs en sprites te maken, zou ik daar persoonlijk liever een Basic-variant voor nemen. ARexx gebruik vooral je in combinatie met bestaande en veelal professionele software.

Wat heb je nodig

Om te kunnen programmeren in ARexx heb je het volgende nodig:

- 1) Workbench 2.0 of hoger, of een ARexx versie uit de losse verkoop.
- 2) Een goede editor, liefst één waar je al goed vertrouwd mee bent. Mocht je daar nog geen keuze gemaakt hebben: probeer eens Annotate v2.0 van onze coverdisk. Dat kan wel even schrikken zijn, maar het is beslist geen slechte keus. Annotate heeft namelijk een ARexx-poort! Mocht je al een andere editor gebruiken maar wil je toch de komende voorbeelden uitproberen, dan moet je Annotate er zolang maar even bijnemen. We gebruiken hem hier namelijk ook als:

- 3) Eén of meerdere programma's met een ARexx-poort. En natuurlijk een gebruiksaanwijzing waarin alle ARexx-opdrachten die dat programma begrijpt begrijpelijk beschreven staan. Want met ARexx gaan we opdrachten geven aan een ander programma...dat is leuk.
- 4) Een Shell van waaruit de ARexx-scripts gestart kunnen worden.

RexxMast

In de "System" directory bevindt zich het "RexxMast" programma. Dat is de ARexx-task, of Master. Dat programma moet worden gestart om wat dan ook met ARexx te kunnen doen. Start daarna ook je editor en Annotate, of alleen Annotate, laten we er even van uit gaan dat je enkel met Annotate werkt dus start Annotate, en sluit de filerequester waar de editor mee opent. Op de bovenste regel(s) komt altijd een herkennings-patroon; een ARexx-script begint altijd met commentaar tussen een /* en een */.

Laten we zo beginnen:
een -> betekent zelfde regel

```
/*
** Dit is een ARexx-script voor Annotate 2.0
*/
```

Dit heeft -als programma- natuurlijk nog geen schokkende gevolgen. Toch kunnen we dit al uitvoeren. Save dit "script" bijvoorbeeld naar "Rexx:" met als naam "ann_test1.rexx". Start nu dit script door in de Shell het programma "RX" in te typen, gevolgd door een spatie en de naam (zonder .rexx) van het script, dus: "RX ann_test1". Geef dan een RETURN. Behalve een prompt in de Shell gebeurt er niets. Althans.. dat is de bedoeling. Mocht er iets anders of helemaal niets geschieden... dan is er iets niet in orde. Kijk dan eerst waar de schoen wringt. Zit de rexxc directory

in het zoekpad? Installeer eventueel de Work-Bench opnieuw. Als tot nu toe alles in orde is, kan er tot actie worden overgegaan. Sla in de editor een regel over en zet op regel 5:

```
say "Het script begint hier."
```

Direkt daarna kan het script opnieuw getest worden; "liever een extra test dan de dag verpest" is het motto. Opnieuw wegschrijven en vanuit de Shell (pijltje omhoog) opnieuw starten. Het is leuk om te merken dat er na het starten van het script de regel "Het script begint hier." in de Shell verschijnt. Nog niet erg zinvol, maar er gebeurt iets. Nu is het tijd om in de gebruiksaanwijzing van Annotate op zoek te gaan naar een leuke opdracht. De "REQUESTER" lijkt een aardig begin. Er zijn hier vier mogelijkheden; laten we maar met de eerste beginnen: "ANSWER". Wel eerst de naam van de ARexx-poort waar de opdracht naar toe moet ("Annotate_Rexx") vermelden. Plaats dit op de zevende en achtste regel:

```
address "Annotate_Rexx"
REQUESTER ANSWER "'Geef hier eens antwoord op:' ->
OK Ach Nooit!"
```

Hoofdletters of kleine letters maakt overigens voor ARexx niet uit, maar het is wel handig om de ARexx-instructies (zoals "address") en de Annotate instructies (zoals "REQUESTER") daarmee uit elkaar te houden. Wanneer we willen dat een tekst met hoofd- en kleine letters doorgegeven wordt aan een ander programma (zoals "Annotate_Rexx" of "Geef hier eens antwoord op") dan moeten er aanhalingstekens (") aan het begin en het eind van die regel staan, anders worden het

allemaal hoofdletters. De eerste regel (address ect) is dus een opdracht aan RexxMast en de tweede regel een opdracht aan Annotate. Het gevolg van die opdracht is een requester met drie gadgets. Probeer maar. Let er op dat het ARexx-script niet stopt voor de requester beantwoord is; pas na het maken van een keuze uit 'Ach', 'Nooit' of 'OK' verschijnt de prompt weer in de Shell. De volgorde van de antwoorden is overigens door Annotate veranderd; Doug Bakewell wil blijkbaar het "Cancel" gadget graag als eerste doorgegeven krijgen, die komt op de requester dan als laatste (vol-

gens de Commodore standaard). Annotate wil bovendien de vraag-zin zelf tussen twee ' tekens om aan te geven dat het om één argument gaat. Dat komt vaker voor, bij Scala bijvoorbeeld.

We zijn nu dus in staat om vanuit de Shell een ARexx-script te starten dat via RexxMast een opdracht geeft aan een derde programma. Het is alleen verdrietig om te zien dat de keuze die we in de requester maken er niet toe doet... er gebeurt niets mee. Maar we willen wél resultaat zien! We zullen dus op het antwoord van Annotate's requester moeten wachten en (voorlopig) in de Shell laten zien. Maar eerst moet ARexx weten dat we een resultaat terug verwachten door de volgende regel als eerste (direkt boven "address") te plaatsen:

```
options results
```

De ARexx-opdracht "options" is bedoeld voor het regelen van de interne gang van zaken. De variatie die het meest gebruikt wordt, is "results" waarmee de variabele "RESULT" kan worden gebruikt om het resultaat van een externe aanroep te bekijken. In dit geval is dat erg simpel. Annotate geeft als RESULT de tekst van het gekozen gadget terug, dus hoeven we enkel een "say RESULT" opdracht aan het eind toe te voegen. Het script ziet er dan zó uit:

```
/*
**   Dit is een ARexx-script voor Annotate 2.0
*/
options results
say "Het script begint hier."
address "Annotate_Rexx"
REQUESTER ANSWER "'Geef hier eens antwoord op:'->
OK Ach Nooit!"
say "U hebt gekozen:" RESULT
```

In het hele script zit maar één opdracht aan Annotate. Namelijk het "REQUESTER ANSWER". Om het nut van scripts te demonstreren is dat wat schraal. Als oefening voor iemand die net begint is het echter een prima basis. We zijn ten slotte al in staat tot het schrijven van een ARexx-script waarin een ander programma een vraag stelt aan een gebruiker (wijzelf weer) om vervolgens het antwoord op die vraag weer te gebruiken in het script. Dat is wanneer je er bij stilstaat een hele prestatie en het feit dat zoiets in enkele regels ARexx mogelijk is geeft gelijk aan dat dit de kracht van deze programmeertaal is.

Een stap verder...

Laten we nog maar een stapje verder gaan. Om te beginnen maar eens iets zinnigs bedenken... Wat dacht je van een script dat een regel tekst vraagt, en een aantal, om vervolgens die regel dat aantal keren in de tekst in te voegen. Hier volgt een

script dat zo iets kan. Het inspringen op de regels maakt het gemakkelijker om de "do" statements te lezen. Hoewel die wat ARexx betreft niet nodig zijn zou ik ze ten sterkste willen aanbevelen. Wat ze doen wordt straks behandeld.

```

/*
* Annotate2.0 ARexx test 2
*/
options results
address "Annotate_Rexx"

REQUESTER STRING "'Geef es een stukje tekst..'->
'Tekst:' 'OK' 'Laat maar'"
if RC = 0 then
do
text = RESULT
REQUESTER NUM "'Hoeveel keer herhalen?' ->
'Aa nta!:' 'OK' 'Laat maar'"
if RC = 0 then
do
max = RESULT
do n = 1 to max
INSERT STRING text
INSERT RETURN 1
end
end
end
end

```

Er komen in dit script een paar nieuwe variabelen voor. De belangrijkste is "RC" die door ARexx intern gebruikt wordt om foutmeldingen aan te geven. Externe programmatuur kan die variabele ook een waarde geven wanneer er bijvoorbeeld op de "Cancel" wordt geklikt. Na een "REQUESTER" opdracht volgt hier dus een "if RC = 0 then" regel om te kijken of de gebruiker door wil gaan. Wanneer dat inderdaad het geval blijkt te zijn wordt het resultaat zolang bewaard in een nieuwe variabele; met "text = RESULT" en "max = RESULT" worden dus nieuwe variabelen aangemaakt en krijgen die gelijk een waarde. Het maakt ARexx niet uit of die variabele een getal, een stuk tekst of iets anders moet bevatten - voor ARexx is dat allemaal hetzelfde. Ook de variabele "n" wordt pas aangemaakt wanneer hij nodig is. Hij is hier alleen maar nodig als teller. We hadden hem kunnen gebruiken door bijvoorbeeld het regel-nummer voor de tekst te plaatsen; de eerste "insert" regel had er dan zo uitgezien:

```
INSERT STRING n text
```

maar dat deden we dus niet. Nu blijven alleen de "do" statements over ter bespreking. Er zijn hier twee toepassingen van gebruikt: "if [test] then do [akties] end" en "do [var=begin] to [eind] [akties] end".

De eerste "do" wordt alleen uitgevoerd als [test] waar is - anders niet. Hij is hier alleen nodig omdat er na de [test] meerdere regels moeten worden uitgevoerd. Als er na een "if" maar één regel komt is de code eenvoudiger:

```
if (RC = 0) then max = RESULT
```

is een prima stukje code. Maar, nogmaals, wanneer er méér dan één regel moet worden uitgevoerd als de [test] wáár is dan moet er "do [regels] end" aan worden toegevoegd.

De tweede "do" veroorzaakt een "loop" (een "lus" op z'n Nederlands). Een loop is een stukje code dat meerdere keren wordt uitgevoerd. In ons geval (do n=1 to max [...] end) precies "max" keer. Dat loops belangrijk zijn voor een programmeur kan men zich misschien wel voorstellen; zonder loops waren er beslist geen zinnige programma's mogelijk geweest. Daarom nog maar wat "loop" mogelijkheden:

```
do n = 10 to -10 by -2
say n
end
```

Deze loop veroorzaakt een uitvoer naar de Shell en telt van 10 tot -10, naar beneden dus, maar laat alleen de even getallen zien: 10, 8, 6, 4, 2, 0, -2, -4, -6, -8, -10. Het "by" statement is daarvoor verantwoordelijk. Probeer maar eens "by -3" of "by 2"... want wat zou een positief getal hier doen?

```
do for 1000
say "Thanks!"
end
```

Deze code schrijft 1000 maal dank.... heb je even? Het "for" statement wordt hier gevolgd door een positief getal - de loop wordt dat aantal keren uitgevoerd. In ons voorbeeld had dit de code (iets) kunnen vereenvoudigen... de variabele "n" was dan overbodig geworden. De "insert loop" had er dan zó uitgezien:

```
do for max
INSERT STRING text
INSERT RETURN 1
end
```

Het lijkt er even op dat dit alles speciaal voor Max wordt ge-insert, maar het resultaat is hetzelfde als bij ons voorbeeld; er ontstaat een "max" aantal regels, ergens in Annotate.

Tot zover deze verhandeling over ARexx scripts. Wanneer je leuke vragen of eenvoudige voorbeelden hebt zal ik die met plezier behandelen; misschien zelfs in een volgende aflevering. Een laatste tip: probeer alles wat in je hoofd opkomt! Wanneer het fout is laat ARexx dat op tijd weten (een GURU zit er niet in) en wanneer het een oneindige loop veroorzaakt kan je die met CONTROL-C afbreken. Succes!

Vragen stuurt u hem via Amiga⁺ op de bekende wijze.

COMPUTER

HARDWARE

BARLAGE

DEZE ADVERTENTIE KERKRADE

TEL 045-425881 FAX 045-424411
KAALHEIDERSTEENWEG 262
6467 AH KERKRADE

IS GEMAAKT MET

HET PROGRAMMA

PAGESTREAM

VOOR AMIGA

GELEEN

TEL 046-740708
RIJKSWEG ZUID 98
6161 BR GELEEN

DEN HAAG

TEL 070-3684748
FAX 070-3681277
INDIGOSTRAAT 9
2563 RE DEN HAAG

DOKKUM

TEL 05190-20274
FAX 05190-95800
BOTERSTRAAT 6
9101 KG DOKKUM

ST. TRUIDEN

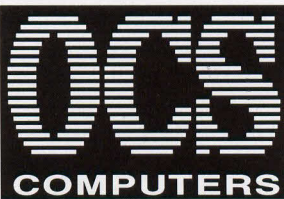
TEL 0932-11-671391
FAX 0932-11-694858
NAAMSESTEENWEG 202
3800 ST. TRUIDEN(BELGIE)

LEUVEN

DIESTESTEENWEG 191
300 LEUVEN (BELGIE)

NIEUW !!!

PARADOX, SCSI controller voor de parallelpoort	259,-
Aktiv Speakerset	195,-
Vector 500/2000 020/030 vanaf	299,-
Maxon Word	bel
Maxon Cad	bel
Megalosound sampler	bel
Syquest 105 intern cartridge voor Syquest 105	1149,-
MPEG module voor CD32	225,-
M-Peggy	bel

TEL. 078-197070
FAX 078-195788
V.Goghstraat 1-3
3331 VM Zwijndrecht

Wij zijn zeer gemakkelijk met eigen en openbaar vervoer te bereiken. Met de auto neemt U afslag Zwijndrecht (A16), vervolgens richting centrum, na het spoorwegviaduct bij het eerste stoplicht 2 x links en 1 x rechts, ruime GRATIS parkeergelegenheid voor de deur. Op 100 mtr. afstand van het NS-station.

AMIGA COMPUTERS, GENLOCKS, GEHEUGEN-UITBREIDINGEN EN TOEBEHOREN

Amiga 4000/030 4 mb 130 mb	2895,-
Amiga 4000/030 4 mb 260 mb	3095,-
Amiga 4000/040 6 mb 130 mb	4695,-
Amiga 4000/040 6 mb 260 mb	4895,-
Amiga 1200 2 mb	795,-
Amiga 1200 2 mb 20 mb	995,-
Amiga 1200 2 mb 130 mb Seagate	1445,-
Amiga 1200 2 mb 120 mb Conner	1545,-
Amiga 1200 2 mb 170 mb W.D.	1645,-
GEHEUGEN-UITBREIDINGEN	
2 MB uitbreiding A1200 met klok	475,-
4 MB uitbreiding A1200 met klok	595,-
4 MB simm A4000	475,-
Supra RX 500 2-8 MB A500 extern	395,-
Commodore A2058 2-8 MB A2000	295,-
HARDDRIVES/CONTROLLERS	
GVP HD-8+ 85 MB A500	895,-
GVP HD-8+ 170 MB A500	1095,-
GVP HC-8+ 85 MB A2000/4000	795,-
GVP HC-8+ losse controller	395,-
FASTlane Z3 fast SCSI-2 voor A4000	995,-
Syquest removable harddisk 44/88 MB	795,-
Quantum ELS 170 170 MB SCSI	695,-
Losse inbouw-drives A1200	

AMIGA specialist

De op deze pagina opgesomde artikelen zijn slechts een greep uit onze collectie, welke regelmatig wordt uitgebreid, bent U op zoek naar iets? belt U gerust vrijblijvend, het is vrijwel zeker, dat wij U van dienst kunnen zijn, en voor eventuele reparaties kunt U bij ons ook terecht.

Vermelde prijzen zijn inclusief 17,5 % BTW

TURBOBOARDS	
MB1230 XA A1200 25-50 MHZ v.a.	595,-
Blizzard A1200 Turbo 40 MHZ 2MB	995,-
Supra Turbo A500/2000	395,-
CSA Derringer 25 MHZ 030 2 MB	995,-
SCANNERS, SAMPLERS, DIGITIZERS	
Alfa Data handscanner 256 gr.w.	495,-
Epson GT-6500 24-bits flatbed	2895,-
Microdeal Megalosound sampler	99,-
Microdeal Clarity 16-bits sampler	395,-
Vidi-Amiga real time digitizer	595,-
Vlab Y/C digitizer intern A2000/4000	795,-
GENLOCKS	
Electronic design PAL Genlock	595,-
Electronic design Y/C Genlock	845,-
Electronic design Sirius genlock	1695,-
DIVERSEN	
1942 monitor	995,-
KCS dual HD-drive	498,-
CD-32	795,-
Emplant MAC-emulator	1395,-
Toshiba dual speed CD-rom speler	675,-
CD32 titels wij krijgen wekelijks nieuwe titels	BEL!!!
Alfa Data multiface card	295,-

Niet altijd duidelijk is hoe de tools te gebruiken die in een programma aanwezig zijn. Via deze serie trachten wij u een klik-to-klik handleiding te geven voor het opmaken van een document in PageStream

Corstiaan Breedveld

Het nieuwe Amiga tijdschrift Amiga+ geheel op de Amiga tot stand gebracht

Desktop Publishing op de Amiga-1

Het opmaken van een document, brief of strooifolder kan tegenwoordig door iedere computerbezitter gedaan worden. Maar niet altijd duidelijk is hoe de tools te gebruiken die in een programma aanwezig zijn. Via deze serie trachten wij u een klik-to-klik handleiding te geven.

Software installatie

We gaan beginnen met het starten van het programma PageStream, liefst V 2.2. Hoe u dat programma wat in elk geval op een harddisk thuisheert moet installeren, staat duidelijk in de handleiding. Een kleine aanwijzing: wanneer u, nadat u diskette 1 in de drive df0: hebt gestopt, verschijnt er een icoontje op uw scherm. Door twee keer met de linker muisknop op dat icoontje te klikken, opent u een klein venster op de Workbench. In dat venster ziet u een icoon staan met daaronder het woord "HD-Install". Klik hierop twee keer met de linker muisknop, dan verschijnt er een tweede venster, met in de linker bovenhoek het woord Xicon. De drive gaat draaien en laadt het installeerprogramma'tje in. Nu staat er een installatie venster op uw scherm met de boodschap of u verder wilt gaan met installeren op de harddisk. Type hier een Y gevolgd door een return voor verdere installatie of alleen een return als een cancel indien u er toch spijt van denkt te hebben. De volgende vraag verschijnt in het venster dat er een nieuwe lade op de harddisk gemaakt gaat worden, wederom kunt u hier met Y return bevestigend antwoorden of met de enkele return cancelen.

Bij de volgende vraag kunt u aangeven waar u de lade wilt hebben. Type hier dus in bijvoorbeeld: dh0: of Work: of elke andere partitienaam die u in uw systeem hebt. Geeft u niets op dan komt de lade automatisch in uw opstartpartitie terecht.

Tegelijk met het opgeven van de partitie kunt u ook een subdirectory opgeven. Aldus: work:ntp/ of dh0:ntp/ , dit in het geval u De PageStream directory in de lade DTP wilt hebben, waar u later nog meer DTP programma's in wilt zetten. Na de eerste diskette vraagt het installatie programma vanzelf om de tweede diskette, de derde en de vierde.

Ordenen

Om gelijk maar wat orde op zaken te stellen kunt u via Diskmaster of een ander gelijkwaardig pro-programma als Opus de directories gaan bekijken die net zijn aangemaakt. Een volgende keer schrijven we een klik-to-klik item over Diskmaster. Hiertoe opent u eerst de partitie waarop PageStream staat. Dan opent u de lade printers. Nu verschijnen er heel veel printers. U kunt rustig alle printers die u niet gebruikt verwijderen via delete. Toch is het verstandig om de postscript printer te laten staan, ook al hebt u geen postscript printer. Later komen wij hierop terug. Met parent gaat u terug naar de PageStream lade, en opent u de lade drivers. Wederom kunt u alle drivers verwijderen die u nooit denkt te zullen gaan gebruiken, zoals Degas.import en Degas.export. Degas is een Atari formaat en als u niets met een Atari te maken hebt of zal gaan krijgen, dan zult u die im/export module nooit gebruiken.

Het programma instellen

Zo, dan gaan wij nu beginnen. Opent u op de workbench de lade PageStream door tweemaal op de PageStream lade te klikken met de linker muisknop. Daarna moet u er eerst voor zorgen dat u met de juiste programma instellingen gaat starten. Klik nu eenmaal op het programma icoon, dan gaat u met de ingedrukte rechter muisknop naar het workbench menu en kiest voor informatie (in-

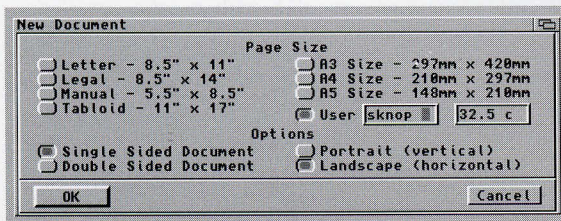

formation). Dan verschijnt er een instelvenster. Hier ziet u een kolom tooltypes met daarin vier keuzes. Screen, colors, toolbox en interlace. Met de screen optie kunt u kiezen of u het programma PageStream op de workbench wilt laten starten of op een eigen scherm. Standaard staat deze op Custom. Wilt u hem op de workbench dan kiest u voor SCREEN=Workbench. Met COLOR bepaalt u het maximum aantal kleuren. Het maximum is 256 voor de AGA machines. Voor de andere geldt een maximum van 16 en een minimum van 4. Staat de workbench mode aan dan dient u de workbench kleuren op dezelfde waarde te zetten. Met TOOLBOX=Right zet u de toolbox rechts op het scherm en met TOOLBOX=Left plaatst u de toolbox links op het scherm. Handig voor linkshandigen. Met interlace kunt u kiezen of u interlace wilt ja of nee. Hebt u geen VGA multiscan of flickerfixer dan is interlace erg vermoeiend om te werken. Dan zet u deze keuze op: INTERLACE=No. Let u er wel op dat de ingevoerde veranderingen met hoofdletters dan wel hoofd-en kleine letter ingevoerd wordt, anders werkt het gewoon niet. De nieuwe instellingen worden bewaard door op bewaren of save te klikken met de linker muisknop.

Start PageStream

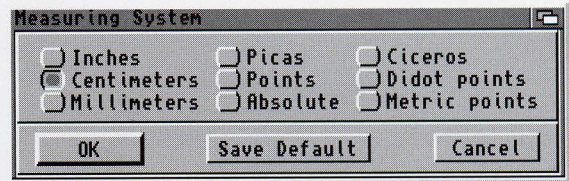
Nu kunt u PageStream starten door twee maal op het programma icoon te klikken met de linker muisknop. Afhankelijk van de snelheid van uw machine moet u nu wat langer of helemaal niet zo wachten op het laden van het programma. Bij de custom mode verschijnt er een leeg scherm, met bovenin een zwarte balk waarin links de naam van het programma en het versie nummer. Rechts staat de toolbox. Klikte u per ongeluk op het lege scherm met de linker muisknop dan deactiveert u het programma en komt u niet meer in het menu. Klikte u nu met de linker muisknop op de pijl tool dan activeert het programma weer. Op de Workbench verschijnt eveneens de toolbox op de rechterzijde maar dat valt niet altijd op, goed kijken dus.

Ga nu met ingedrukte rechter muisknop naar linksboven naar het file menu en kies New. Dat doet u door met de muis naar beneden te bewegen totdat het woordje New oplicht. Als dat gebeurt

dan laat u de muisknop los. Er verschijnt nu een keuze venster waarin u kunt aangeven met welke papiermaat u wilt werken. Kies hier met de linker

muisknop A4 en portrait, daarna op OK. Een lege pagina verschijnt er bliksemsnel op uw scherm. Links en boven ziet u een lineaal. Zoals altijd staan de maten in inches. Aangezien wij daarmee niet gewend zijn te werken willen we die op cen-

timeters hebben. Met de rechter muisknop gaat u weer naar het menu bovenin de balk, helemaal naar rechts, het Global menu. Hierin kiest u voor Measuring system door de rechtermuisknop los te laten als u bovenop deze keuze staat. Een nieuw instelvenster staat er nu op het scherm. Hier klikt u met de linker muisknop op CM en daarna op OK. Deze instellingen kunnen we als standaard opstart keuze bewaren door in het file menu de optie "Save Doc Defaults" te activeren. Nu schrijft het programma een kleine file 'PSprefs' naar uw harddisk in de PageStream lade. Om vergissingen uit te sluiten is het een goede gewoonte om de nog lege pagina alvast te save. Dat gaat door in het file menu de keuze "Save As" te activeren. Via de file-requester kunt u precies aanklikken waar u het

document wilt bewaren. Wanneer u nog niet weet hoe file-requesters werken dat kunt u dat nazien in uw Amiga handboek. Geef het document een naam, bijvoorbeeld Brochure-01_PS.doc. Waar brochure-01 staat voor de naam van uw file, PS staat voor de afkorting PageStream, zodat u later precies kunt herkennen vanuit welk programma de file aangemaakt werd en met .doc geeft u aan of het een document is. Want vanuit PageStream kunt u ook postscript bestanden aanmaken, in zo'n geval geeft u dus op: Brochure-01_PS.ps.

Stel nu de pagina in op hele grootte. Via het View menu kiest u Show Full Page, nu kunt u de hele pagina zien. Het is handig om u aan te wennen de shortcuts te gebruiken. Voor Show Full Page is dat Amiga toets+2.

In het Global menu controleert u nog even of de

Set/Save Paths gegevens kloppen met die van de installatie. Dat de docs-, text-, pics- fonts- en driverpaden goed ingesteld zijn. Zo niet dan kunt u de fonts lade opzoeken door op font manager te klikken. De andere paden kunt u direct ingeven, of indien u een document gesaved hebt, dat wordt dat pad automatisch gewijzigd. Nu eerst alle instellingen saven, voor we verder gaan.

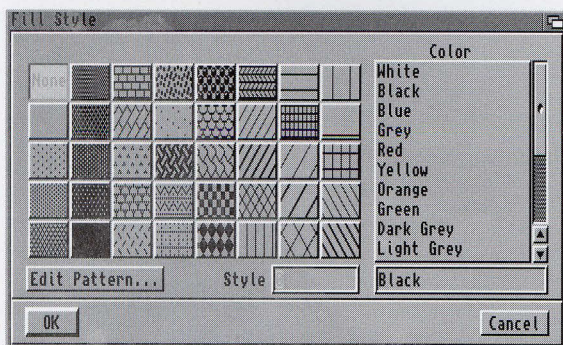
U kunt ook indien de pagina te groot op uw scherm staat bijvoorbeeld met de Show Full Page keuze in het View menu, door de pagine scrollen via de scrollbars rechts en onder de pagina.

Aktiveer via het Layout menu "Set Grid" in het nu verkregen venster kunt u weer verschillende keuzes maken, in ons geval kiest u voor 0.5 x 0.5 cm en kikt op OK. Als laatste moet nog via het Layout menu "Snap to Grid" geactiveerd worden. Nu hertekent de pagina op het scherm met zowel horizontaal als vertikaal een raster wat als het ware als een soort magneet werkt op uw objecten.

We beginnen met het echte dtp werk.

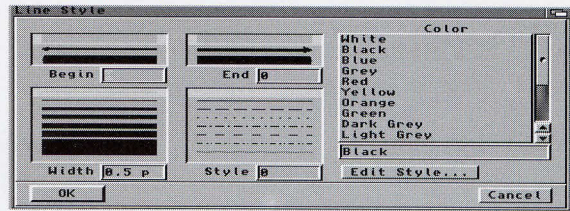
Klik op het vierkant symbool in de toolbox en plaats uw muispointer op 2 cm horizontaal en 3 cm vertikaal op de pagina. Klik op dit punt en sleep de muis over het werkvlak totdat u 24 cm vertikaal en 3 cm horizontaal bent en klik opnieuw. U hebt zojuist een eerste box geplaatst die nu 1 cm breed en 21 cm hoog is. Wanneer de pagina groter of kleiner moet kunt u dat via het Viewmenu aangeven.

Deze box vullen we met zacht groen. Hiertoe plaatsen we de muispointer op de pijl tool, activeren via het Object menu de Fill Style optie. In het nu verschenen venster klikt u op het vijfde

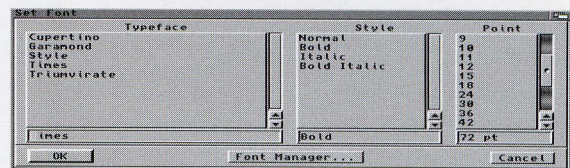
blokje gerekend vanaf de bovenkant, linker kolom en kiest in de kolom color "green" (groen) waarna u op OK klikt. Hierna activeert u via het Objectmenu de "Line Style" keuze. In het line style venster typet u in het kleine kadertje waar style voor staat een 0 en dan weer OK. Nu is de balk 50% rood en zonder lijn.

We trekken nog een box van horizontaal 4 cm en

vertikaal 3 cm naar horizontaal 18 en vertikaal 5,5 cm. Deze box vullen we met zwart. Dus nog eenmaal: activeer Fill Style via het Objectmenu klik op blokje 5 vanaf de tweede rij links, terwijl u in de kolom color op black (zwart) kiest. De line style zetten we wederom op 0.

Klik nu op de A in de toolbox. Als uw programma nu goed werkt, dan krijgt u een cursorstreepje te zien. Met dit cursorstreepje actief gaat u naar het Fonts menu en maakt de keuze Fonts/Points. In het venster Set Font klikt u in de linker kolom op de

font Times, zet de style op bold via de Style kolom en de grootte in de Point kolom op 72 pt, dan weer op OK.

Nu typet u een eindje onder de zwarte balk het woord 'Redactioneel'.

Het kan zijn dat de letters niet op de juiste grootte staan. Ter controle kiest u voor Select All uit het Edit menu en gaat weer naar de optie Fonts/Points in het Fontsmenu en klikt op times, bold, 72 pt. Klik wederom op Select All, activeer de Fill Style keuze van het Objectmenu en kies de vijfde fillstyle in de tweede rij vanaf links.

Het woord Readactineel wordt nu herschreven op het scherm en schijnt te verdwijnen. Schijnt dus, maar het is niet zo. Maak nu weer de pijl tool actief, activeer de zwarte balk en kies voor Object Lock in het Object menu. Klik vervolgens eerst op de letterbox, druk op shift en klik dan op de zwarte balk. Beide objecten staan nu tegelijkertijd op actief.

Centreren van objecten

Aktiveer nu de Align functie van het Object menu. Een klein venstertje verschijnt waarin u op beide blokjes klikt waarin twee pijltjes staan en dan op OK. Daar de zwarte balk gelockt is blijft die op zijn plaats staan, het tekst object is precies naar het midden van de zwarte balk verschoven. Indien het geheel zo naar uw zin is activeert u met beide objecten nog actief de Group functie in

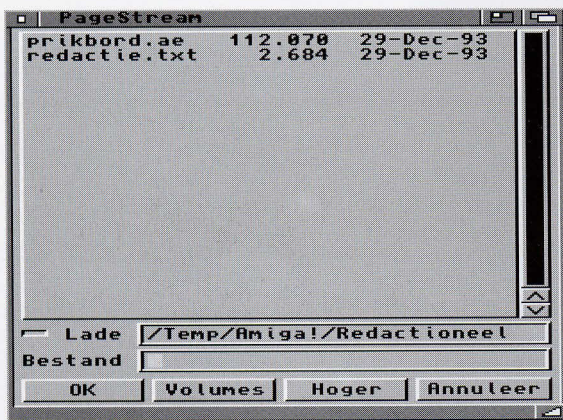

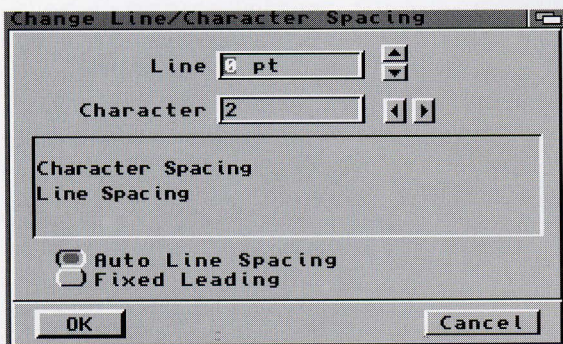
het Object menu. Nu zijn beide objecten zowel de zwarte balk als het tekst object een geheel geworden, die naar believen weer verplaatst kan worden.

Wat tekst erbij

Nu zetten we via het Objectmenu de "Show Column Outline" aan en kiezen de tekstblok tool (eerste rij derde van boven). De pijl wijzigt in een kruispointer, plaats deze op 4 cm horizontaal en 6,5 cm vertikaal, trek hem op dezelfde wijze als de reeds geplaatste boxen naar 18 cm horizontaal en 24 cm vertikaal. Klik nu op de A (tekst tool), de tekstcursor verschijnt nu in het tekstblok. Ga met de cursor naar het File menu en kies voor Import Tekst. Een file-requester verschijnt waarin u een keuze kunt maken uit een van uw tekstbestanden.

In ons geval kiest u op de bijgeleverde Amiga+ PDemo diskette het bestand 'Redactie.txt' en klik OK, tweemaal op de regel redactie.txt klikken is ook voldoende. In het nieuwe venster "Choose Type" klikt u op Ascii Text v2.1.0 en in de kolom As verschijnen nu verschillende import mogelijkheden. Als het goed is staat er in de keuze balk 'Paragraph has LF', u klikt nu op OK. Het tekstblok wordt nu gevuld met deze tekst. Indien de standaard instellingen niet helemaal goed waren voor dit document, dient u wederom het tekstblok geheel te activeren met Select All uit het Edit menu. Hierna kiest u Times, normal, 10 pt met de functie Fonts/Points uit het Fontsmenu. Met alle letters in het tekstblok nog actief kiest u Fill Style Black. Nu hertekent het scherm en zet

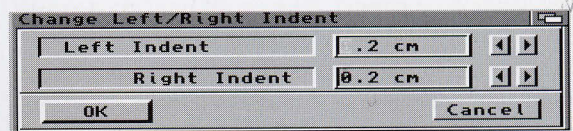

alle letters op 10 punten zwart in het tekstblok. Dan moet de de regelafstand en de letterafstand bepaald worden. In dit geval zetten we de regel- en letterafstand beide op 2 in de Change Line/Character Spacing venster via het Format-menu, nu nog op Auto line Spacing en dan op OK.

De beginletter

Als laatste gaan we nog een eerste grote letter plaatsen. Klik hiertoe met de tekstcursor ergens op de pagina en type een 'E', activeer de letter door met de linker muisknop over de letter te gaan en de knop weer los te laten. De letter is nu opgelicht. Geef deze letter op de u nu wel bekende wijze een font grootte van 48 punten, Times, normal. Klik nu op de pijl tool en plaats de pijl op het 'E' object, klik en houdt de muisknop vast. Verplaats de E naar het tekstblok en positioneer die E zodanig dat hij zowel links als boven gelijk komt met de tekst, het kan nodig zijn om de Snap to Grid keuze uit te zetten. Dan activeert u de eerste twee regels in het tekstblok, gaat naar het Format menu en kies voor Left/Right Indent. In dit venster stelt u de Left Indent op 1 cm en kikt op OK.

De regels zullen nu vanzelf de letter E gaan

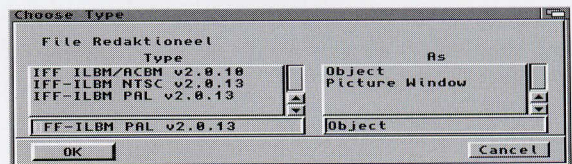

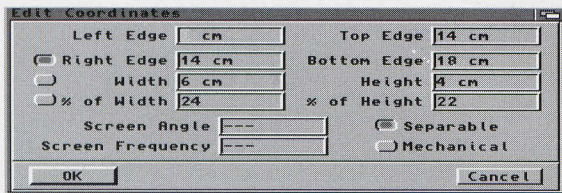
uitsparen. Nu enkel nog de gehele tekst activeren en de keuze Auto Justification maken in het Format menu. De tekst wordt nu volautomatisch uitgevuld aan beide zijden.

Om de pagina wat op te fleuren plaatsen we er nog een bitmap op welke gemaakt kan zijn in een van de vele tekenprogramma's. Het bijgeleverde plaatje is gemaakt op een A1200 in Deluxe Paint v4.5 AGA, in Hires 32 kleuren.

Met de pijl tool gaan we naar het file menu en kiezen we voor import Graphic. Via de file-requester kiezen we op de Amiga cover diskette nummer 0 het plaatje redactioneel.pic. In het nu op het scherm staande Choose Type venster staan

onder de Type kolom: IFF-ILBM PAL v2.0.13 en in de As kolom object, dan weer op OK klikken. Even de machine laten rekenen en de muispointer verandert in een vierkantje, ten teken dat het plaatje nu geplaatst kan worden. Dat plaatsen doen we door op de linkermuisknop te klikken en het plaatje ergens in het

midden van de tekst te plaatsen en ervoor te zorgen dat het plaatje 4x6 cm groot wordt. Via het edit coördinate venster in het Object menu kunnen we diverse keuzes maken. Met het plaatjesobject nog actief kiezen we voor Width 6 cm en voor Height 4 cm en daar-daarna weer op OK. Met de pointer kunnen we nu het plaatje in het

Nu enkel nog de tekst eromheen laten vloeien met de Text Runaround keuze van het Object menu. In dat venster zetten we de verticale waarde op .3 cm en de horizontale op .5 cm en daarna weer op OK. Nu hertekent het scherm met de tekst om het plaatje heen.

Klaar!

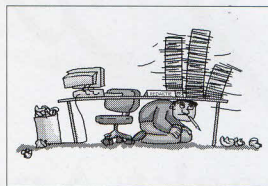
Als final touch doet u nog met de tekstcursur het woordje 'Redactie' wat meer naar rechts verplaatst met de spatietoets. Tot de volgende keer.

Hebt u nog opmerkingen en/of vragen, stelt u die aan Corstiaan Breedveld, die Amiga⁺ geheel op de Amiga opmaakt met PageStream..

Redactioneel

Een nieuw Amiga-magazine? "Waarom dan toch?", is een veel gehoorde vraag. De boekenwinkels liggen vol met Amerikaanse, Engelse en Duitse Amigabladen. Dat is meteen onze reden. Tot nu toe heeft slechts een paar uitgevers hebben het lef gehad een Nederlands Amiga-blad het daglicht te laten zien. Wij zijn van mening, dat in ons kikkerlandje voldoende Amiga's worden gebruikt om het papier-aanbod in de winkels uit te breiden met een nieuw Amiga-magazine. Oke, het is een kwestie van je nek durven uitsteken, maar de Amiga-gebruikers verdienen dat.

Een tweede reden is, dat wij bepaalde onderwerpen in het reeds bestaande Amiga-magazine missen. Een voorbeeld hiervan zijn de particuliere advertenties. De vraag: 'waar koop je een tweedehands amiga-artikel en hoe verkoop je de spullen waar je op uitgekeken bent?' is tot op heden onbeantwoord gebleven. Samen met de Amiga-gebruikers, voor hen wordt het blad tenslotte gemaakt, hopen we een antwoord op die vraag te vinden. Verder missen we de diskette. Veel buitenlandse computer-bladen hebben een deel van hun aantrekkingskracht te danken aan de bijgeleverde diskettes. Er is vraag en er was geen aanbod. Dat de prijs hiervoor soms buitensporig hoog is een veel gehoorde klacht. Niet bij ons. We weten, dat twintig gulden voor een magazine met diskette de portemonnaie behoorlijk uitbuit. Hier hebben we zelf kunnen we dat andere al last van en dus menschen niet aandoen. Ons motto: vergelijk de prijs en oordeel zeker niet onbelangstarten van een zelf! De laatste en de Amiga: we vinden de Amiga: we vinden heeft ons inmiddels ban gehouden en we rijkste reden voor het ontelbare uren in haar velen geldt. De Amiga ontelbare uren in haar weten, dat dat voor de Amiga: we vinden echter niet stil. Hoe-ontwikkelingen staan wel de Amiga: we vinden redelijk goedkope computer is, wil elke wat serieuzeremgebruiker uitbreiden. Dat zij een grote prijs winnen in een loterij is onwaarschijnlijk. Het blijft dus kiezen tussen die fel-begeerde harddisk, een mooie grafische 24-bit kaart of een geheugenuitbreiding. Koop je spelletje a) of spelletje b)? Maar is zo'n investering het geld waard. Krijg je waar voor je geld of koop je een kat in de zak? Met behulp van actuele beschrijvingen van hard- en software hopen wij de keuze gemakkelijker te kunnen maken. Met kritisch oog zullen we de nieuwe ontwikkelingen volgen. Ook dat verdient de Amiga-gebruiker! De Amiga is leuk en functioneel en moet dat ook blijven. We kunnen niet in uw portemonnaie kijken, maar we kunnen wel voor eerlijke informatie zorgen.

Wij wensen alle lezers veel lees- en Amiga-plezier. Als jullie evenveel plezier beleven aan het lezen, als wij aan het maken, dan hebben wij ons doel bereikt.

De redactie.

Het resultaat:

EMUCOM

POSTBUS 8014
1802 KA ALKMAAR
TEL 072 645701
FAX 072 645701

EMPLANT

MAC EMULATIE Full Color

16 kleuren - ECS, 256 kleuren AGA - 16 miljoen kleuren
met 24-bits kaarten

De emulatie-snelheid is verbazingwekkend!.

ALLE BEKENDE SOFTWARE DRAAIT.

SCSI-Interface voor zowel Amiga als Mac toepassingen.

Overdracht-snelheid van meer dan 1 mb per seconde.

EMPLANT ondersteunt Apple Talk, Seriele poorten, Printers,
Modems, Midi, SyQuest, ELK AmigaDOS device.

Met ingebouwde Audio digitiser.

EMPLANT verzorgt FILE OVERDRACHTEN tussen
Amiga/Mac/PC.

PCMCIA versie begin februari op de markt.

IBM 386/486 emulatie al over enkele weken.

Toekomstige emulations, Atari ST/Falcon, C64/128,
SNES/SEGA.

Bel voor de **BESTE** prijzen voor **ALLE** software en hardware.

Tweedehands software en hardware service!

Alle prijzen inclusief BTW en exclusief verzendkosten.

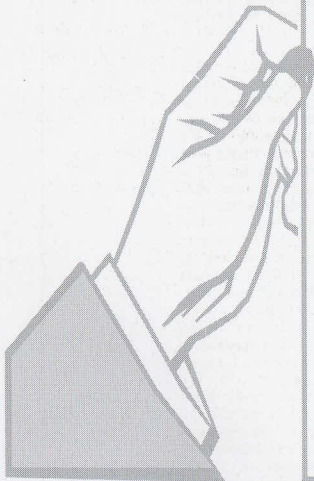

Drukkerij & Reklamebureau MUCO is een
klein dynamisch full-service grafisch
bedrijf dat orders vanaf ontwerp tot en met
drukken behandelt.

Professioneel plaatjes of foto's laten
digitaliseren tot A4 voor uw eigen
animaties en slide-show tot 650 dpi.

Voor PC en AMIGA
v.a. f 40,- per 6 plaatjes (A4)
incl. diskette en verzendkosten.

Nijverheidsweg 2, 8070 DH Nunspeet
Postbus 73, 8070 AB Nunspeet
Tel. 03412 - 53259 Fax 03412 - 61622

Amiga+

zoekt Amiga enthousiasten

Voor versterking van de redactie is Amiga+ op zoek naar Amiga-enthousiasten, die af en toe een stukje willen schrijven of 'tips en trucs' willen aanleveren. Ook verwelkomen wij graag nieuwe redactie-leden, die met vaste regelmaat een rubriek willen vullen.

Ben je geïnteresseerd, schrijf dan een briefje naar Uitgeverij Magazien onder vermelding van 'Versterking'. Geef duidelijk aan welke Amiga-specialiteiten je bezit en zendt zo mogelijk voorbeelden van vroeger werk mee. Stuur je brief naar: Magazien, Postbus 81186, 3009 GD Rotterdam.

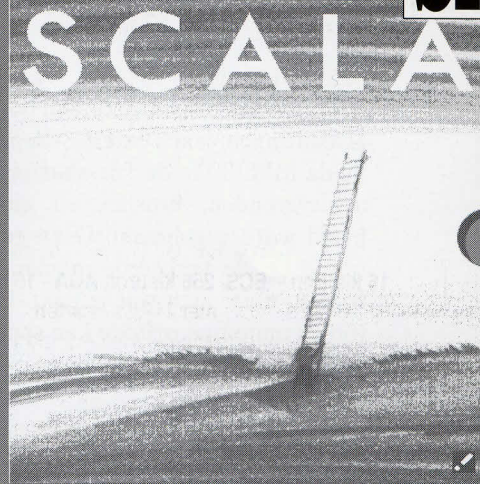
Scala multimedia 300 een programma voor video enthousiasten, professionele presentaties en ... wat niet

Aart Jan Moerkerke

De mogelijkheden...

Scala MultiMedia MM300 **SR**

Scala World
Scala Products
Scala Features
Scala Video
Scala Rave
Scala Quiz
Scala Wipes
Scala Fonts
Lo Scalatore
Scala MM300

SCALA - Multimedia

Wie denkt dat Scala een gewoon video-titelprogramma is, heeft het mis. Gebruikers van de eerste Scala-versies zullen dit volmondig beamen. Scala is, vooral na de nieuwste update MM300, het Mekka van de video-programma's en kan ondermeer gebruikt worden voor titel-mogelijkheden en diepgaande interactieve presentaties. De woorden Scala en Multi Media komen volledig tot zijn recht. Samen met de videorecorder en de Amiga vormt Scala MM (Multi Media) 300 een onverslaanbare combinatie. Het programma blinkt hierbij uit in bedieningsgemak, aantal mogelijkheden en kwaliteit.

Al meteen bij de installatie wordt het Commodore installatie-programma optimaal benut. Niet alleen worden de benodigde bestanden snel en automatisch naar de harde schijf gekopieerd, nee, Scala gaat verder. Er wordt netjes gevraagd welke programma-onderdelen op de harddisk terecht moeten komen en welke grootte de achtergronden moeten hebben. Hierbij kan gekozen worden uit

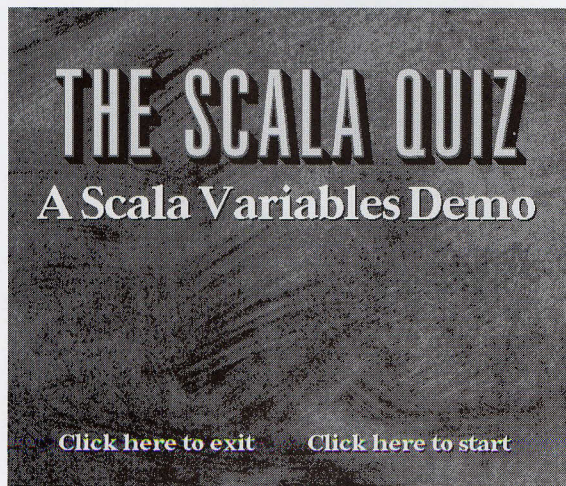
normaal, de standaard 'overscan' of de maximum 'overscan'. Een kind kan de was doen... hoewel, dat is bijna het enige wat Scala niet kan.

Let the show begin

Eenmaal op de harde schijf, want die heb je echt nodig om het programma optimaal te kunnen benutten, vormt Scala MM300 een lust voor het oog en het oor. Alle opdrachten kunnen met een muisklik worden uitgevoerd. Let the show begin! De eerste kennismaking vormt meteen een onvergetelijke show: de demo-scripts, die meegeleverd zijn. We openen het programma en zien meteen een prachtig scherm vol keuze mogelijkheden. Nieuwe pagina's maken, het systeem naar eigen wens opzetten, scripts laden... Om alvast een voorproefje te krijgen laden we een script. En dat alles zonder, overigens zeer volledige, gebruikershandleiding door te nemen. Alles op z'n tijd, tenminste als het nodig mocht zijn. Gretig als we zijn beginnen we met het Scala 'main' script. Een klik op start en Scala MM300 gaat aan het werk. Het hoofdschrift blijkt een goede keuze te zijn, want meteen worden we geconfronteerd met een keuze uit de andere scripts. Een klik op Scala Features is voldoende om script nummer twee te starten. Weer een scherm. Ditmaal niet met naam-buttons, maar een scherm met tekeningen van de Scala-opties. En wat voor opties. Een overzichtje:

Shuffler

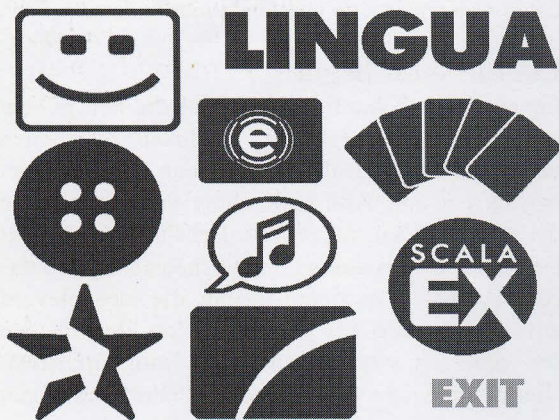
De shuffler vormt een van de paradepaardjes van Scala. Ten eerste is er een pagina-shuffler. Als deze optie gekozen wordt, kunnen gemaakte pagina's in een 'Scala-show' als graphic in beeld worden gebracht. De video-enthousiast kan op deze manier precies zien welke pagina waar staat, zonder in de war gebracht te worden door paginamen. De in beeld gebracht pagina's kunnen naar

believen worden geëdit, verplaatst en worden voorzien van wipes, geluiden of geluidsmodules of aansturingen van externe apparaten. Nieuw in Scala MM300 is de file-shuffler, waarbij ook alle achtergronden, brushes en animaties netjes in beeld worden gebracht. Geen gerommel meer met (altijd op de verkeerde momenten vergeten) file-namen, maar zien wat je pakt. Een optie, die veel tijd en onnodige irritatie kan sparen.

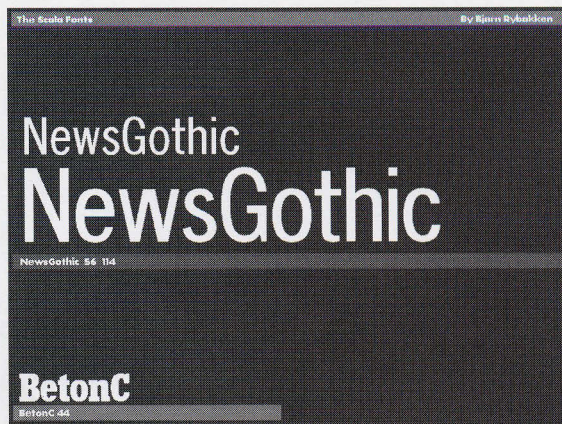
Lingua

Om de wat meer professionele gebruikers van dienst te zijn, geeft Scala de mogelijkheid het programma nog meer uit te diepen. De kans dat iemand deze eigen multi-media-taal nodig heeft is minimaal. Wij wagen ons er in elk geval niet aan. Dieper ingaan op Scala zou een dagtaak worden. Leuk, dat wel, maar te tijdrovend. Maar in elk geval zijn we Scala dankbaar voor deze geleverde optie. Misschien, dat we ooit nog aan dit onderdeel toekomen. Voorlopig laten we deze 'taal' over aan de profs en gaan we verder.

Buttons

Dat Scala gebruikt maakt van interactieve buttons is niet nieuw. Deze 'knoppen' openen deuren, die voor andere multimedia programma's vaak gesloten blijven. Aan elke button (en zelfgemaakte brush) kan een opdracht worden gehangen. In de praktijk vormt zo'n button een onmisbaar presentatie-onderdeel. De button verschijnt in beeld en een muisklik op de button geeft de computer de opdracht een ander script te starten, een geluid te laten horen, een laserdisk te starten en ga zo maar door. Voorheen was de 'button-gebruiker' toegewezen op tekenprogramma's als DPaint. Maak een brush en gebruik deze in Scala. Dat is in Scala MM300 veranderd. Het programma heeft nu een online button-maker. Beperkt, dat nog wel, maar het is er. Gekozen kan worden uit cirkels, rechthoeken (of vierkanten) en lijnen. Een Scala-primeur is ook het hanteren van de brushes. Vóórtaan kunnen brushes in grootte en positie worden veranderd.

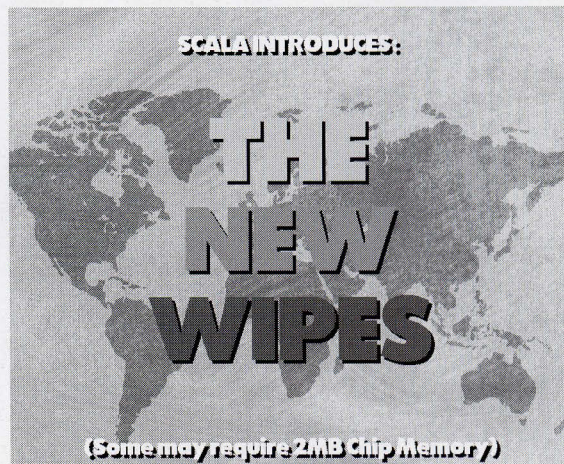

Snapload

Hoewel Scala goed raad weet met het geheugen en twee megabyte chipram geen overbodige luxe is, geeft 'snapload' hierin een helpende hand. Het lijkt overigens wel of Scala MM300 al minder behoefte heeft aan het 'chippie' dan zijn voorgangers, maar dit is niet meer dan een gevoel. In elk geval zijn er gedurende de test op de Amiga 2000 met 1 megabyte chipram (maar wel met een 68040 processorsnelheid en 10 megabyte fast ram) geen noemenswaardige gebreken naar boven gekomen. Terug naar snapload. Geen keuze deze keer, maar een ingebouwde optie... en een goede. Animaties, plaatjes, geluiden en modules worden direct vanaf de harddisk ingelezen. Het inladen gaat razendsnel en spaart het geheugen voor een deel.

Wipes

Als het gaat om wipes (beeldovergangen) vormt Scala DE koning. Een keuze van maar liefst 103 soorten pagina-wipes en 86 letter/buttons/regelwipes zorgen ervoor dat geen enkele kijker zich zal vervelen. Uiteraard zijn alle wipes in te delen in verschillende snelheden. Scala MM300 gaat in het aantal wipes duidelijk verder dan zijn voorgangers. Wipes met Scala-namen als rollodex, ants, cut, dissolve en wallpaper zijn enkele van de nieuwe overgangen. Vooral voor tekst en buttons

biedt Scala MM300 een onvergelykbare verscheidenheid, inclusief een goed lopende horizontale scroll. Teksten en buttons kunnen overigens zowel 'ingewiped' als uitgewiped' worden. Als we het toch over tekst hebben. Scala MM300 heeft nog een aantal nieuwtjes: teksten kunnen worden onderstreept in een afwijkende kleur en worden voorzien van een achtergrond-raster. Bovendien is er een anti-alias smoothing optie van vier levels. Met andere woorden: weg met die typische bitmap-trappetjes.

Sound

Dat Scala niet alleen prima overweg kan met beeld, maar ook met geluid, wisten we. Aan elke button of pagina kunnen geluiden verbonden worden. De kan gebruiker zich hierbij te goed doen aan samples, midi, modules en smus-files. Kortom, aan vrijwel alle geluidsopties is gedacht. Via de EX-modules is het bovendien mogelijk externe geluidsbronnen aan te boren.

EX

Kan ik Scala gebruiken met m'n genlock, met m'n laserdisk, met m'n 24-bit kaart? Deze vragen kunnen in veel gevallen met 'ja' worden beantwoord. Via Scala EX kan een grote verscheidenheid aan externe (vandaar de naam EX) apparaten worden aangestuurd. Wat hoort niet thuis in het volgende rijtje. Of liever gezegd wat hoort er wel thuis. Scala kan ondermeer overweg met: Sony, Philips en Pioneer laserdisks, de Canon still video camera, midi 2.0, CDTV 2.0, Link, DVE-10, Supergen, Glock, het G2 video centre, Impact Videon 24, Avideo, Sunrise Studio 16, de Video Toaster, en heel veel verschillende soorten plaatjes (IFF, TIFF, BMP, PCX, GIF, FLI en FLC). Niet alle EX-modules worden standaard aangeleverd, maar Scala MM300 bevat een grote variatie.

In 't kort

Al met al een opsomming om stil van te worden. Scala MM300 kan niet in een enkel artikel worden vastgelegd. Toch proberen we ons best te doen, zonder al te veel mogelijkheden en nieuwtjes te vergeten. Even in het kort. Wat is nog meer nieuw en wat is nog meer mogelijk? Nieuw is verder de Floyd-Steinberg dithering, die grafische plaatjes door

middel van overgangen nog meer kleuren geeft (als je tenminste niet beschikt over een 24-bits grafische kaart of de AGA chipset). Mogelijk is nog... eeehhh... wat is niet mogelijk. We noemen nog even 'Scala-print' om de scripts uit te printen, 'Scala-fix' om eventueel verplaatste achtergronden e.a. terug te vinden en zo het script te herstellen en 'Animlab' om animaties om te vormen.

Concluderend kunnen we over Scala MM300 kort zijn: grandioos. Scala MM300 is een gang vol deuren met achter elke deur een mysterie. Het is wel oppassen geblazen. Met de deur in huis vallen is er niet bij. De kans is groot, dat je door de bomen het bos niet meer ziet, maar wie wil nog een boompje als je het hele bos kan krijgen. Scala is gebruikersvriendelijk genoeg voor de amateur (deze review is tenslotte tot stand gekomen zonder gebruikmaking van de handleiding), Scala is professioneel genoeg voor de presentatiedeskundige (de interactieve mogelijkheden gaan zeer ver) en Scala is een zevende hemel voor de video-gebruiker. Mocht er echter iemand te vinden zijn, die meer wil, dan heeft Scala ook meer in huis. Er zijn font-uitbreidingen, meer achtergronden, meer 'EX-en' en niet te vergeten het nieuwe programma 'Echo'. Het laatst genoemde maakt video-montage via de Amiga meer dan mogelijk.

Een volgende keer gaan we dieper op Scala in en zullen wij een click-to-click handleiding publiceren.

*Heeft u nog vragen over dit pakket dan kunt u die via de redactie van **Amiga+** stellen, wij sturen die vragen door naar de desbetreffende deskundigen.*

PICTURE - IT

Logo, Animatie- & Tekstdesign

Het oog wil ook wat !

Oog goed !

Elke maand plaatsen we nieuwe programma's, PD en utilities op onze coverdisk welke elke maand bij ons blad gevoegd wordt

Onze coverdisk

Amiga+ - coverdisk nummer 0

Op onze maandelijkse diskette staan diverse programma's. Bij dit proefnummer hebben wij Annotate gevoegd, welke u nodig hebt bij de ARexx cursus. Dit programma kunt u door de lade-icon naar uw harddisk te kopiëren op uw harddisk.

Brein

Ook hebben we het leerprogramma Brein als demo op de diskette geplaatst. Hiermee kunt u op uw gemak bekijken of u wat aan het programma hebt. Mocht u het originele programma willen kopen dan kunt u die bestellen bij de reguliere Amiga handelaren of bij ons door bijsluiting van F 17,50 + Fl. 2,50 aan verzendkosten.

Mystix

Een door Joop Damen in AMOS geschreven Pacman spel. Hij heeft dat heel knap gedaan. U kunt dit spel wel starten nadat u het via DMS op uw schijf hebt gezet, maar wanneer u het spel weer wilt verlaten, kan dat alleen via een reset want het programma neemt wel heel de Amiga over. Dus uw nieuwsgierigheid even bedwingen totdat u met onze coverdiskette klaar bent. Wij denken wel dat, al bent u geen spel fanaat u toch bevestigt even wilt zien hoe dit spel eruit ziet, en laten we eerlijk wezen, ondanks al die PAcKman spellen blijft het toch aardig om eens te doen.

Voorbeelden

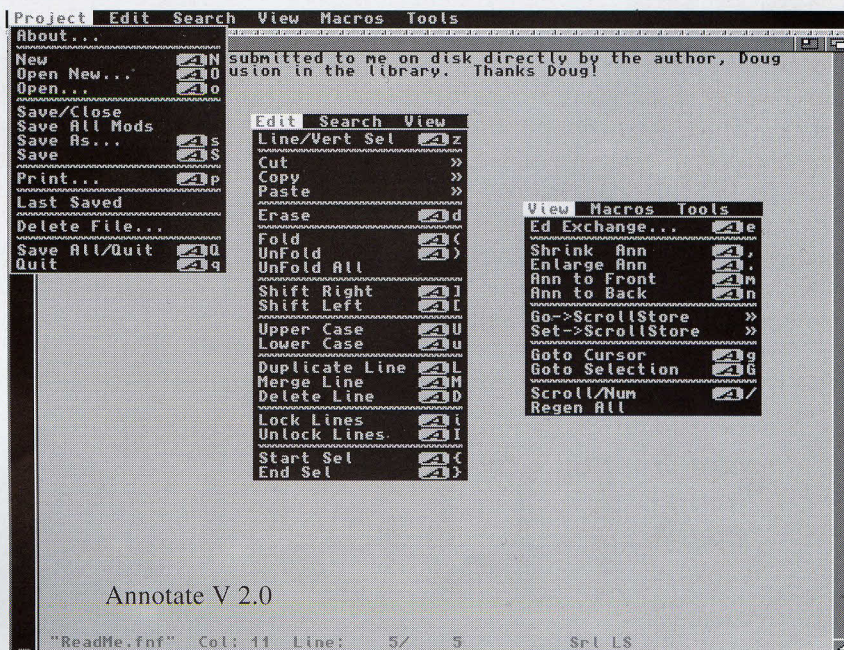
Als voorbeeld voor de DTP cursus hebben wij twee files toegevoegd. Redactioneel.iff als plaatje en redactioneel.txt als tekst welke geïmporteerd dient te worden in uw voorbeeld document.

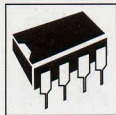
Utilities

Deze coverdisk 0 werd voor u door UGA software opgemaakt. Wilt u nog meer graphics of muziek, dan kunt u die bestellen bij UGA software, Postbus 881, 3400 AW, Zeist.

LET OP

Zorgt u er wel voor dat de coverdisk op beschermd staat, want bij het uitpakken van Brein en/of Mystix dient u een diskette in df0: te stoppen, alwaar deze beide programma's direct op de

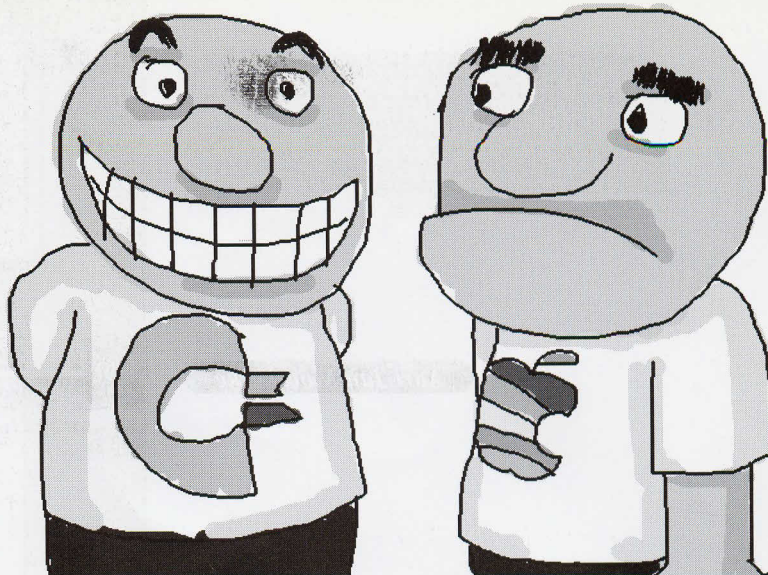

De Emplant, een perfecte MacIntosh emulator getest op de AGA machine en op de A2000 met 24 bits kaart in alle kleuren van de regenboog

Aart Jan Moerkerke

Sneller dan een Mac met vergelijkbare processor

Emplant - de snelle MacEmulator

Emplant DE emulator van de Apple Macintosh en in de toekomst platform voor ondermeer de Mac, IBM 386/486, Atari ST/Falcon, C64/128, Super Nintendo en Sega. Veel is al geschreven over de Emplant Macintosh emulator. Hoewel de emulatorkaart niet in alle reviews even goed overkomt, krijgt de Macintosh vervanger wel alle lof toegewezen voor de manier waarop de Apple-programma's werken. Dat de kaart niet op alle Amiga's werkt, bleek al snel. Een 'lege' Amiga 2000 kan niet met de kaart overweg, om over een kaal 'vijfhonderdje' nog maar te zwijgen. De minimum eisen voor gebruik van de Emplant in een Amiga 500 tot en met 4000 liggen als volgt: een Zorroslot, MMU, een processor van 68020 CPU, 4 megabyte ram en, als je met echte Macprogramma's wilt werken, een harddisk. Ondertussen is het een en ander aan de Emplant verbeterd en zijn nog meer uitbreidingen op komst, zo verzekerde de Nederlandse leverancier Emucom uit Alkmaar ons. Een '32 bit clean' versie moet ervoor zorgen, dat geen MMU meer noodzakelijk is en dat vrijwel alle Amiga Ram gebruikt kan worden. Bovendien moet de SCSI-interface perfect werken en heeft Emplant een softwarematige mogelijkheid om een Amigahardfile als geëmuleerde harddisk te gebruiken. De interface kan ook uitstekend gebruikt worden als Amiga-uitbreiding. Ap-

pleTalk, seriele poorten, printers, modems, midi, Syquest removable drives... alles kan met de Emplant overweg. Zelfs 24bit kaarten vormen geen enkel probleem. Bijna alle grafische kaarten worden door de Emplant ondersteund en geven de Macintosh tot maar liefst 16,8 miljoen kleuren. De kinderziektes van de Emplant zijn verleden tijd. Geloven of niet geloven, dat is de vraag. Emucom regelde zelfverzekerd een exemplaar van de Emplant, inclusief de nieuwste versie van de software. Helaas kwam de emulator wat laat bij de redactie binnen. Geen review in dit nummer dus, maar wel iets om naar uit te kijken voor Amiga+ nummer 1! In het volgende nummer zullen we laten zien, dat de Emplant aan de tand gevoeld is. Ons hart klopt vol verwachting, want voor de prijs van nog geen 1300 gulden een complete Macintosh en de mogelijkheid voor nog veel meer andere computeremulaties... dat zien we wel zitten. We hopen dat tegen die tijd ook al de nieuwe MSDOS module getest kan worden en de Emplant zich heeft ontwikkeld tot volwaardige Macintosh en IBM 386/486machine. Emucom verklapte ons, dat de MSDOS module binnenkort gepresenteerd zal worden. Voor wat betreft de overige emulaties zal het nog even toekomstmuziek blijven, maar wel muziek die goed klinkt! De volgende keer Emplant in al zijn facetten...

EMPLANT

G-Force 040: moeiteloos door de geluidsbarrière. Wie op zoek is naar de ultieme snelheid voor zijn of haar Amiga 2000 is bij GVP aan het juiste adres

Aart Jan Moerkerke

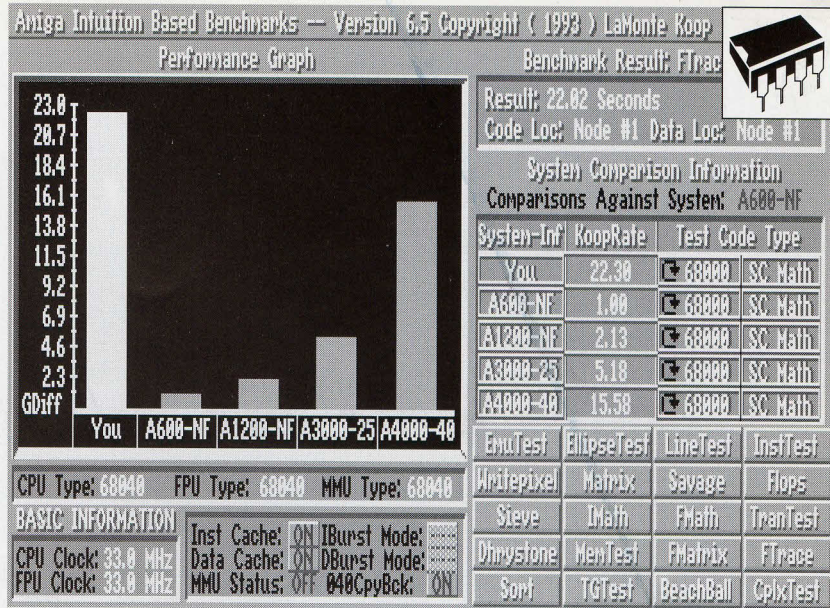
Sneller dan een Mac met vergelijkbare processor

G-Force

Met de G-Force 040 met 33 megahertz voor de CPU en FPU laat GVP de Amiga 4000/40 moeiteloos achter zich. Het snelheidsmonster rent zonder problemen door alle testen en geeft aan dat de tijd van een 'kopje koffie' tijdens Amigawerkzaamheden verleden tijd is. Naast de knal van de geluidsbarrière laat GVP nog meer knallen. De kaart is uitgerust met een zeer snelle SCSI II-interface en een extra seriële en parallelle poort. De 'oude' Amiga 2000 hoeft niet in de kast; GVP maakt er een toekomstdroom van.

Weg is de trots van de 68030 turbokaart, die de redactie-Amiga behuisde. Het genot van de 030

snelheid, waar we zo trots op waren, heeft plaats gemaakt voor intens verdriet. Dat er baas boven baas is, hebben we al moeten toegeven na de komst van de Amiga 4000 serie. Dat er plaats was voor nog een baas der bazen, hadden we niet verwacht. Met een G-Force 040 turbokaart heb je het gevoel, dat je in een bekend automerk rijdt... je lacht iedereen uit. Naast de gekmakende snelheid heeft GVP ervoor gezorgd, dat de concurrent voorlopig buiten beschouwing blijft. Als extraatje levert de G-Force 040 de trotse bezitter een snelle SCSI II- interface. Als bonus kunnen we daar nog eens een tweede seriële en parallelle poort bij noteren. De specificaties van het oogappeltje van Great Valley Products doet al voor de test watertanden: een 68040 processor op een snelheid

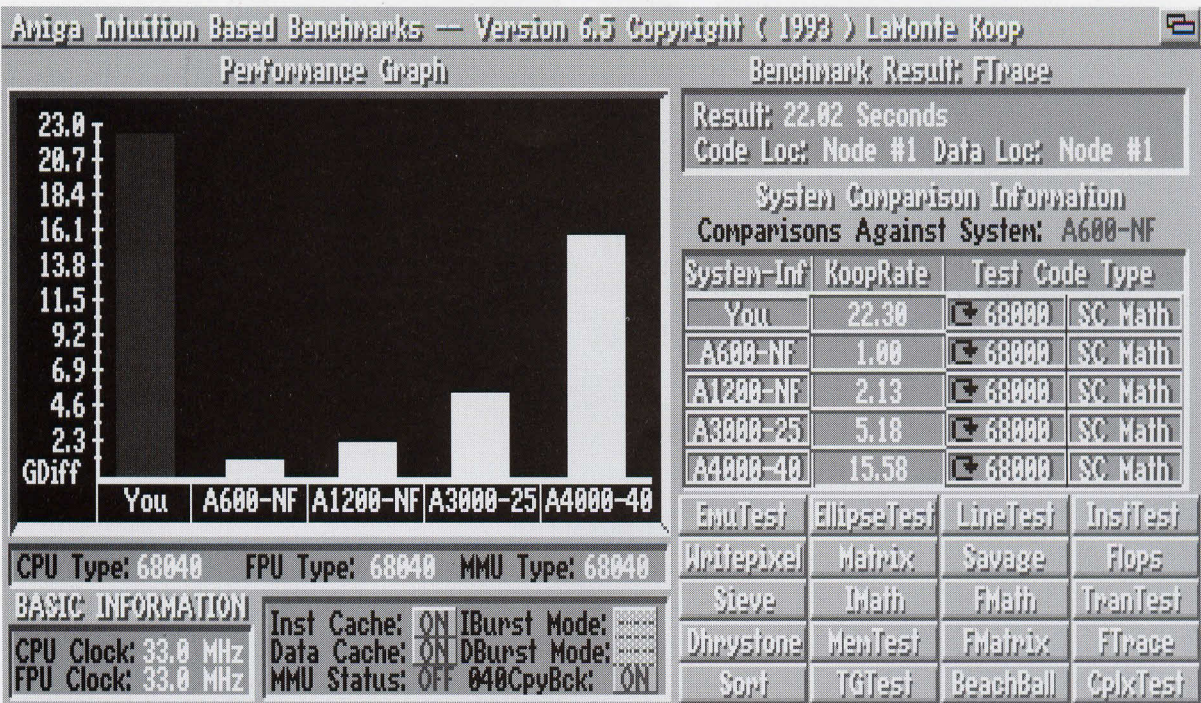
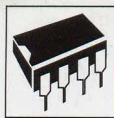

SYSDINFO V3.22 An Amiga System Information Program Written in Assembler
Mic Wilson Software P.O. Box 1164 Toowoomba Qld 4350 Australia

SYSTEM SOFTWARE INSTALLED		LIBRARIES	INTERNAL HARDWARE MODES
kickstart	(512K) \$00F80000	V37.300	Clock CLOCK FOUND
utility	32BitRAM \$010000EC	V37.3	DMA/Gfx ECS AGNUS - 1Meg
graphics	32BitRAM \$01000780	V37.41	Mode PAL:Hoge res
keymap	32BitRAM \$01003370	V37.2	Display ECS DENISE
layers	32BitRAM \$010047E0	V37.9	CPU/MHz 68040 35.60
intuition	32BitRAM \$01004C84	V37.331	FPU 68040+68882
dos	32BitRAM \$01012348	V37.45	MMU 68040 (NOT IN USE)
			VBR \$0103D574
			Comment MOTOROLLIN'
			Horiz KHz 15.60
			EClock Hz 789379
			Ramsey rev N/A ICACHE ON
			Gary rev N/A DCACHE ON
			Card Slot NO IBURST ON
			Vert Hz 50 DBURST ON
			Supply Hz 50 CBACK ON

SPEED COMPARISONS		EXPAND	BURST
Dhrystones	23845	You	
A600	68000	7MHz	45.07
B2000	68000	7MHz	34.11
A1200	EC020	14MHz	19.59
A2500	68020	14MHz	11.59
A3000	68030	25MHz	5.15
A4000	68040	25MHz	1.30
CPU	Mips		24.89
FPU	MFlops		6.31
Chip Speed vs A600			3.08

QUIT MEMORY BOARDS ICACHE IBURST CBACK
DRIVES SPEED PRINT DCACHE DBURST ALL

van 33 megahertz, een ingebouwde FPU met dezelfde stipnotering, een mogelijkheid van 22 miljoen instructies per seconde, 3,75 miljoen 'floating point' handelingen per seconde, fastram bestukking van 4 tot maar liefst 64 megabyte, een SCSI II harddisk interface van hoge snelheid en extra poorten voor de seriële en parallelle uitgang. En het enige wat GVP ervoor terugvraagt is een Amiga 2000 (of 1500) met kickstart 2.04 of hoger. Wat willen we nog meer? Aan het werk!

Fasten your seatbelts

De handleiding, uiteraard aangeleverd in het Engels, begint al meteen met een uitnodiging: 'Getting started' en dan doen we dan ook. De installatie van de kaart verloopt soepel en zonder problemen. Even schroeven, kast openen, kaart in de CPU slot, harddisk erop aansluiten, kastje dicht en als laatste de printer en het modem koppelen. Dit alles natuurlijk met de nodige voorzichtigheid, dus ook hier geldt: jezelf aarden en alle randapparatuur afkoppelen voordat er 'gesleuteld' gaat worden. Wie al meteen het hele ram-blok van de kaart heeft volgepompt moet nog even een junpertje verzetten. Hetzelfde geldt voor het vrijgeven van de SCSI-interface. Schrik niet, het gaat gemakkelijk en staat goed en duidelijk in de handleiding beschreven. De SCSI-optie van de G-Force 040 kan overigens zowel intern als extern gebruikt worden (Zorg bij het overzetten van de harddisk wel voor een backup. Sommige harddisk controllers hebben een andere manier van werken en het kan nodig zijn de harddisk opnieuw te formatteren.) Na alles op z'n plaats te hebben gezet volgt de eerste test: het aanzetten van de computer. De Workbench start netjes op en wacht op de eerste opdrachten. Het installeren van de

software... de eerste opdracht. Ook hier moeten we GVP een pluim geven. Via het install-programma van Commodore worden de benodigde programma's keurig op een plaatje van de harde schijf ingedeeld. We vinden ondermeer de programma's Fastprep en Expertprep voor de installatie en aanpassingen van de harddisk, GVPCpuCtrl de 'controle-basis' van de turbokaart, GVP-SCSICtrl om bijvoorbeeld removable harddisks toegang te bieden, een aantal programmaatjes om de seriële en parallelle poort te bedienen en GVPinfo om te kijken wat er nu allemaal in onze Amiga zit. De werking van alle programma's zullen we u besparen. Het gaat erom, dat het werkt en na alles te hebben geprobeerd, konden we geen enkele klacht ontdekken. De harddisk wordt geconfigureerd en we kunnen beginnen. Fasten your seatbelts, we gaan racen.

Van begin tot eind

Al meteen bij de start van alle testen merkten we het verschil. Waar we normaal even rustig om eens heen konden kijken als we de reboot 'Control A A' gaven, staat de workbench veel sneller op het scherm. Tijd om te klokken was er niet. Het ging gewoonweg aan ons voorbij. Op naar de 'echte' testen. Hiervoor gaan we op bezoek bij de twee testprogramma's Sysinfo van Nic Wilson en AIBB van Lamonte Koop. De eerstgenoemde bewijst al meteen de kracht van de turbokaart. In vergelijking met een Amiga 500 is onze 2000 nu, hou je vast, ruim 45 keer zo snel. De nieuwe spruit van Commodore, de Amiga 4000/40, wordt ook overtroffen: G-Force 040 heeft 1,3 maal de 4000-snelheid. De Amiga 3000 - als laatste genoemd, maar niet vergeten - blijft achter met een snelheidsvergelijking van nog geen vijfde deel.

Wat opvalt in Sysinfo, is dat het programma geen 33 megahertz ziet, maar 35,6 megahertz. Een 'foutje' waar we alleen maar blij mee kunnen zijn. 'Motorollin' luidt dan ook het veelbelovende commentaar van Sysinfo. Ook het programma AIBB toont leuke cijfertjes. Vergeleken met een Amiga 600 gaat een Amiga 4000/40 15,58 keer zo snel de Ftrace- test door. De 040-kaart van GVP zorgt ook hier voor de overtreffende trap en gaat 22,30 keer zo snel. Ok bij de 'beachball-test', waarbij een driedimensionale, kleurige strandbal wordt getekend, laat GVP de concurrentie achter zich. De G-Force gaat hierbij 24,97 keer sneller dan de Amiga 600. De Amiga 4000/40 haalt een snelheidsmarge van 18,69 keer de 600. Als laatste vergelijking laten we het graphic manipulatie-programma AdPro nog even los met een 'median-filter'. De Amiga 500 doet hier 22 seconden over, de 2000 heeft 21 seconden nodig, de 1200 rekest 11 seconden en de Amiga 3000 heeft een tijd van 5 seconden aan. Zowel de Amiga 4000/40 als de G-Force geven een tijd van 2 seconden aan. Het tijdsverschil tussen beiden is nauwelijks te merken, maar dit zegt niet alles. het gaat tenslotte om tienden van seconden die bij zo'n test tellen en daar houden stopwatches op.

Open de poort

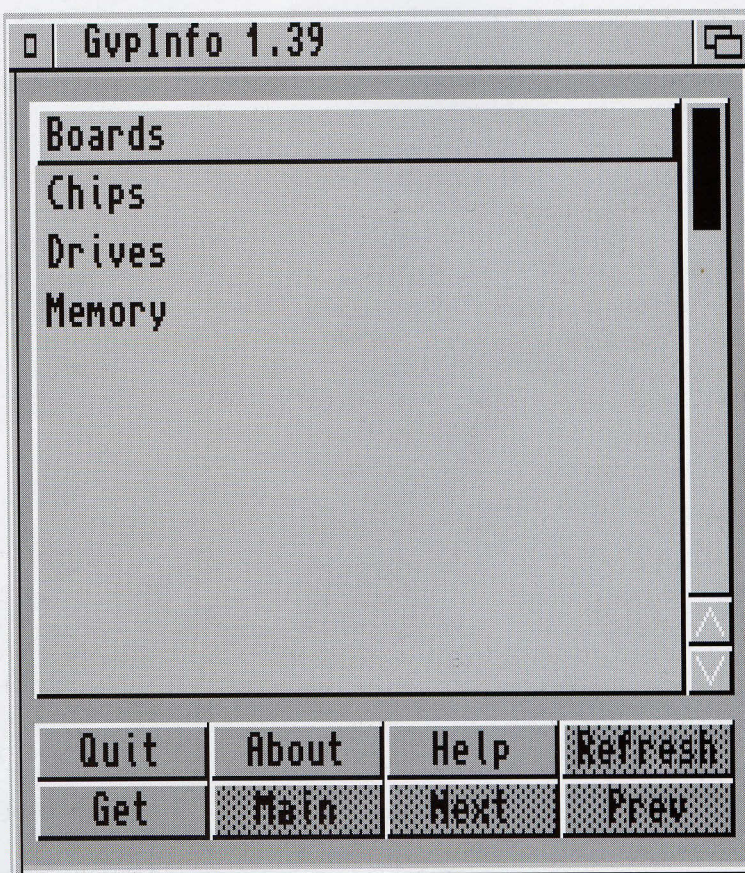
Ook de nieuw verkregen poorten zijn aan een proef onderworpen. De SCSI II-controller bewees al meteen zijn nut. Voorheen moesten we met een gewone SCSI-controller blij zijn met een snelheid van 812 bytes per seconde. GVP heeft hier verbetering in gebracht. Hoewel we nog niet kunnen werken met de verbeterde formattering van de kickstart 3.0, die wel in de Amiga 4000 te vinden is (met een snelheid van ruim 1100 bytes per seconde), waren we toch tevreden met de nieuwe resultaten. De G-Force verhoogde de snelheid van onze harddisk naar 985 bytes per seconde. Het verschil in snelheid tussen de G-Force en de Amiga 4000 is echter subjectief. Er werden tenslotte andere harde schijven gebruikt, maar we blijven toch benieuwd naar de snelheden onder de derde generatie kickstarts. Over de verbeteringen van de nieuwe seriële en parallelle poorts kunnen we kort zijn: we hebben er niets van gemerkt. Het modem (14400 baud) en de printer (HP Deksjet 500+) werken prima via de kaart. Van versnelling kan echter niet gesproken worden. Maar eerlijk is eerlijk, dat konden we ook niet verwachten. Wat wel opviel, is dat de eigen seriële poort van de Amiga moeite had met

de turbokaart. De fout 'hardware error' vormde meerdere malen een modemprobleem. Werd het modem aangesloten op de G-Force poort, dan waren de moeilijkheden verdwenen. Een ander probleempje vormde de werking van de printer en het modem tegelijk. 'Modemen' en printen tegelijk werd onmogelijk....

Tot slot

Als afronding van deze review moeten ons nog een aantal zaken van het hart. De G-Force 040 heeft nog een voordeel, dat niet genoemd is. De kickstart wordt sneller ingeladen, doordat GVP met haar exclusieve techniek de kickstart in de ram zet. De 'slome' roms worden hierdoor omzeild. Verder heeft GVP op de kaart een 'opening' gehouden voor haar 24-bit grafische kaarten. Een ultieme combinatie van snelheid en 16 miljoen kleuren-gebruik moet hierdoor mogelijk zijn. Doordat we geen GVP 24-bit kaart in ons bezit hadden, konden we deze optie niet testen. Als het echter net zo soepel loopt, als de G-Force zelf, belooft het veel goeds. Het grootste voordeel en het grootste nadeel van de G-Force 040 33 Mhz wordt gevormd door het doel. Het is heerlijk, maar je raakt erdoor verwend, zelfs verslaafd. Het vraagt om meer...

De G-Force 040 is te verkrijgen bij de goedge-sorteerde dealers. Prijs rond de Fl. 2700,-, inclusief 4 MB 32 bits fast ram.

UGA bericht:

UGA Software brengt in Maart 1994 haar eerste artiesten CD Rom. Deze CD Rom zal muziek en tekeningen bevatten van bekende Europese AMIGA artiesten. De CD Rom is bedoeld voor AMIGA & PC bezitters met een PC compatible speler.

Bekende artiesten als Bjorn Lynne, Daniel Tippmann en Alcatraz werken aan dit project mee en hebben veel eigen werk beschikbaar gesteld. De CD gaat Fl 39,95 kosten en materiaal kan worden aangeleverd tot 15/2/94. Voor meer informatie: 03404-53531.

Aan alle leden Amos club Nederland

Amos Club Nederland is vanaf nu gestopt met haar eigen activiteiten, de hoofdreden hiervoor is dat er helemaal geen of zeer weinig reacties van de leden zijn binnengekomen. Via dit blad wordt vanaf nu de support van Amos verzorgd, dit houdt in dat de nieuwe updates besteld kunnen worden via dit blad. Voor de huidige leden van de Amos Club houdt dit in dat ze geen diskette meer krijgen thuis gestuurd, maar dit blad voor een bepaalde periode. In dit blad zal de cursus 'Amos voor beginners' opnieuw worden gestart. De Amos Helplijn is voorlopig stop gezet.

Adverteerders index

Alfa data	Achterpagina
Asware	Pagina 27
Atin Electronics	Pagina 8
Barlage	Pagina 32
BBS de Saen	Pagina 24
Colour Promotion	Pagina 24
CompArt printservice	Cover
Computer City	Pagina 12,13
Ebbels Homestudio	Pagina 28
Eureka	Pagina 28
Emucon	Pagina 38
Interexpo & Media	Pagina 26
JPC	Pagina 28
MUCO	Pagina 38
Microtech Roos	Pagina 17
OCS	Pagina 32
PD data	Pagina 8
Picture-it/CompArt	Pagina 16
Picture-It	Cover
Transform	Pagina 24
Trupial	Pagina 24
UGA software	Pagina 23

Computerkunst

CompArt Kleurenprintservice Rotterdam-Zevenkamp roept Amiga-, Apple- en MS-DOS-kunstenaars op om deel te nemen aan een tentoonstelling van computer-kunst. De deelnemende kunstenaars kunnen hun werkstukken op diskette aanleveren. De werken worden uitgevoerd via de Océ thermo kleuren printer op A4-grootte (twee- of drieluik is toegestaan) De toelatingscommissie bestaande uit de deskundigen René van Meer, Janny Veninga en Aart-Jan van der Moerkerke onder voorzitterschap van Corstiaan Breedveld beoordeelt de 'computer-schilderijen'. De geselecteerde werkstukken worden op dezelfde soort printer in A3 uitgevoerd. Vervolgens krijgt de selectie gedurende 1 maand een expositie in een nog nader te bepalen ruimte en al naar gelang de belangstelling gaat de expositie op reis naar andere steden. Het staat de kunstenaars vrij de kunst-werken wel of niet tijdens de expositie te koop aan te bieden. Deelname aan de expositie kost per werkstuk (maximaal drie werken per deelnemer) 50 gulden. Hiervoor krijgt de deelnemer een 'schilderij' in kleur geprint en ingelijst. Niet verkochte werken gaan retour. Naast het eigen werk ontvangt elke geselecteerde deelnemer een pakket met een Amiga Magazine, een 'floppy-magazine', een 'newsflash-flop (pc) en een selectie public domain software. De datum van de expositie wordt bekend gemaakt, zodra het minimum aantal deelnemers is bereikt. Informatie over de computerart-tentoonstelling kunt U aanvragen bij: CompArt kleuren printservice, Postbus 81186, 3009 GD Rotterdam, Telefoon: 010-4559702. De inzending sluit op 1 maart 1994.

De tentoonstelling wordt ondersteund door de volgende bedrijven: MUCO, Océ, BBS De Saen, Sultan, UGA, Amiga Magazine, Microcraft, Harolds Grafik, Between Productions en Picture-It. Van de zes beste prenten wordt in kleur een kalender 1995 gemaakt door MUCO.

Op naar de volgende Amiga+ uitgave, nr: 1

Het oog wil ook wat !

Oog goed !

PICTURE - IT

Logo, Animatie- & Tekstdesign

ALFA DATA

ALFADATA BENELUX n.v.

Karel Van Overmeirelaan, 20 - 2100 Antwerpen

Tel: +32 (0)3/326-0144 - Fax +32 (0)3/326-0194

AlfaColor - 256K-Color Hand Scanner

Alfacolor Handscanner, alsmede onze andere producten voor uw Amiga, zoals o.m.: Alfascan +, AlfaRam 1200, AlfaPower 500 HD-Controller, Oktagon 2008 (A-2/3/4000), AT-Bus 2008 (A-2/3/4000), Multiface-Card III (extra snellere Parallel en Serial poorten), AlfaOptical Mouse, MegaMouse 400DPI, MegaMouse MK-II, Infra-Red Mouse, True Optical AlfaPen Mouse, Cristal Trackball, Mouse/Joystick Selector, Electronic K.S. Selector... vindt u bij de betere Amiga specialisten, o.a.:

België

4 Sales Support Services - H. Van Neromstraat 64 - 1140 Brussel. Tel 02/216-1450 *
A.C.S. - rue Notre Dame, 16 - 5000 Namen. Tel 081/225-602
A.F.I. - Place des Deportes, 7 - 4000 Luik. Tel 041/276-588
Adam's Computer - Bld. J. Bertrand, 23 - 6000 Charleroi. Tel 071/318-091
Amiga City Antwerp - Oude Bareellei, 92 - 2170 Merksem. Tel 03/644-1668
Amiga City Brussel - Av. du Prince Heritier, 176 - 1020 Brussel. Tel 02/736-6111
Click! - Boomsesteenweg, 468 - 2610 Wilrijk. Tel 03/828-1815
Computerhuis Berchem - Gitschotellei, 127 - 2600 Berchem. Tel 03/326-0144
Computershops - Patriottentstraat, 42 - 2300 Turnhout. Tel 014/429-157
Digital Precision - Steenweg op Jette, 330 - 1080 Brussel. Tel 02/426-0504
E.I.S. - Professor Mahainstraat, 31 - 4000 Luik. Tel 041/527-195
Foto Centrum - Bruul, 82 - 2800 Mechelen. Tel 015/217-867
Future - Emiel Seghersplein, 23 - 9000 Gent. Tel 09/362-725
Imatel - Hendrik I Lei, 15 - 1800 Vilvoorde. Tel 02/253-1818
Informatic Forum - Passage 44 - 1000 Brussel. Tel 02/219-1449
J.P.C. Computer Toebehoren - Schietboomstraat, 9 - 3600 Genk. Tel 089/354-123
MC Computer Application - L. Bouwensstraat, 20 - 8000 Brugge. Tel 050/316-734
Mediaform - Veldenlaan, 96 - 1040 Brussel. Tel 02/734-5752
Microfram - Rooseveltstraat, 62 - 7080 Frameries. Tel 065/660-065

Stardust - Gretrystraat, 31 - 1000 Brussel. Tel 02/218-6026
US-Action - Schoolstraat, 109 - 9260 Temse. Tel 03/777-7777

Luxemburg

* Elecomp SARL Avenue de la Gare, 11 - 4131 Esch s/Alzette. Tel 544-090
Thorax Club Amiga - rue Roger Bartel, 61 - 7212 Bereldange. Tel 338-730

Nederland

* Barlage Computer Salviaplein, 56 - 6466 VJ Kerkrade. Tel 045/425-881
BBS De Saen - Czaar Peterstraat, 19 - 1506 SL Zaandam. Tel 020/173-087
Computer City - Oude Arnhemseweg, 177a - 3702 BD Zeist. Tel 03404/392-25
O.C.S. - Van Goghstraat, 1-3 - 3331 VM Zwijndrecht. Tel 078/197-070
Shape Computers - Poolseweg, 106 - 4818 CD Breda. Tel 076/203-031
* Sultan - IJsselmondselaan, 248-250 - 3064 AV Rotterdam. Tel 010/451-7722
Sultan - Planciusstraat 57bg - 1013 MG Amsterdam. Tel 020/626-7898
V.C.S. - Postbus 21932 - 3001 AX Rotterdam. Tel 010/451-1537

***Ook Distributie**